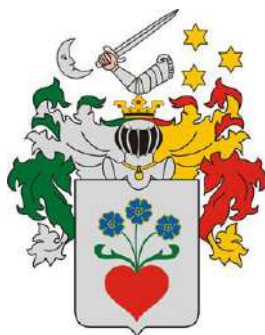

Sümege város integrált településfejlesztési stratégiája

2023. december

Készült:

Sümeg Város Önkormányzata megbízásából
a KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002 sz. projekt keretében 2015-ben
készült és 2016-ban módosított dokumentum
felülvizsgálatával és módosításával, 2023-ban

Készítette:

**Pest megyei Terület-, Település-, Környezet
Tervező és Tanácsadó Kft.**
1085 Budapest, Kőfaragó u. 9.

Felelős tervező:

Károlyi János
vezető tervező
okl. geográfus, okl. szociológus
építészkamrai névjegyzéki szám: 13-1017
tervezői jogosultság: TR

Sümeg – Budapest, 2023. december

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	10
1.1. A stratégiai fejlesztési célok meghatározása	10
1.2. A tematikus és a területi célok közötti összefüggések bemutatása	19
2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK	20
2.1. Akcióterületek kijelölése.....	20
2.1.1. Belváros - Akcióterület 1.....	22
2.1.2. Ipari gazdasági terület – Akcióterület 2.	26
2.1.3. Ökoturisztikai terület – Akcióterület 3.....	30
2.2. Az egyes akcióterületeken megvalósításra kerülő fejlesztések	33
2.2.1. Belváros akcióterületen megvalósuló fejlesztések	34
2.2.2. Ipari gazdasági területen megvalósuló fejlesztések.....	36
2.2.3. Az ökoturisztikai akcióterületen megvalósuló fejlesztések	37
2.3. Az akcióterületeken kívüli fejlesztések.....	39
2.3.1. Kulcsprojektek.....	39
2.3.2. Hálózatos projektek	40
2.3.3. Egyéb projektek	43
2.3.4. A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz.....	44
2.4. A településfejlesztési akciók vázlatos pénzügyi terve és ütemezése	47
2.4.1. A fejlesztések ütemezése.....	47
2.4.2. A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve.....	52
3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	55
3.1. A szegregáció mérséklését vagy megszüntetését célzó intézkedések.....	55
3.1.1. Szegregációval érintett és szegregációval veszélyeztetett településrészek	55
3.1.2. Szegregációs program célja, eszközrendszere	57
3.1.3. Hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkozó intézmények, szervezetek.....	58
3.1.4. Már lebonyolított vagy folyamatban lévő programok rövid bemutatása	60
3.2. A szegregációt okozó folyamatok megváltoztatására, hatásuk mérséklésére teendő intézkedések.....	62
4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	66
4.1. Külső összefüggések	66
4.1.1. Illeszkedés az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez	66
4.1.2. Illeszkedés az országos és vármegyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz.....	67
4.1.3. A városi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való összhang	72
4.2. Belső összefüggések.....	75

4.2.1. A célok logikai összefüggései	75
5. A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI	81
6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	85
6.1. A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek.....	85
6.2. A stratégia megvalósításának szervezeti keretei	87
6.3. Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok	89
6.4. Monitoring rendszer kialakítása	92
MELLÉKLETEK	100
Az ITS-ben tervezett beavatkozások, projektek legfontosabb adatainak ismertetése	100
Sümeg Város Önkormányzat Képviselő-testületének 194/2023. (VII. 27.) öh. határozata az ITS módosítással kapcsolatban szükséges egyeztetési eljárás lefolytatásáról	152
Sümeg Város Önkormányzat Képviselő-testületének határozat tervezete az ITS módosítás elfogadásáról.....	153

BEVEZETÉS

Sümege Városa 2015. évben a KDOP-6.2.1/K-13-2014-0002 sz. projekt keretében készítette el első integrált településfejlesztési stratégiáját (ITS), amelyet a Képviselőtestület 2015. szeptemberében fogadott el. E dokumentum módosításra került 2016 júliusában. Az ITS legutóbbi módosítása óta eltelt 7 év során bekövetkezett számos befolyásoló belső és külső tényező illetve jelentős változás tette indokoltá az Integrált Településfejlesztési Stratégia 2023. évi felülvizsgálatát és módosítását:

- a Covid 19 világjárvány okozta gazdasági visszaesést követően a társadalmi, foglalkoztatási viszonyok és a piaci, befektetői környezet változásai
- a háború következményeként fellépő általános energiaválság, az energiaárak drasztikus emelkedése
- az önkormányzatok pénzügyi helyzetében érzékelhető nehézségek és a romló gazdasági kilátások
- demográfiai trendek, a társadalmi környezet megváltozása
- az önkormányzatok feladat- és hatáskörének módosulásai, átalakuló jogszabályi környezet
- a településfejlesztést (és rendezést), térségfejlesztést érintő szakpolitikai és jogszabályi környezet változásai, aminek legfontosabb elemei:
 - Az országos fejlesztési és rendezési dokumentumok, mint tervezési kereteket meghatározó dokumentumok közül továbbra is hatályos az **Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** (elfogadva az 1/2014 OGY. határozattal); **Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről** szóló 2018. évi CXXXIX tv. (MaTrT), amely azóta többször módosításra került
 - Az MaTrT rendelkezései szerint módosított vármegyei területrendezési tervek, közte **Veszprém vármegye 2019-ben elfogadott területrendezési terve**
 - A **vármegyei területfejlesztési koncepciók és programok** felülvizsgálata, melyek alapján a korábbiakhoz képest nagyobb lehetőség nyílik a vármegye, a megyei jogú városok és a vármegye többi városát érintő fejlesztések összehangolására, **Veszprém vármegye területfejlesztési koncepciójának módosítása** 2021-ben került elfogadásra
 - A településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről szóló **419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet** megalkotása, amely mellett az Integrált Településfejlesztési Stratégia tartalmi elvárásait rögzítő **314/2012. (XI.8) Korm. rendelet** is hatályban maradt
- A változások közt kiemelt jelentőségű, hogy megalkotásra és kidolgozásra kerültek az Európai Unió 2021-2027-es programozási időszakának támogatáspolitikai célkitűzései, és az azokhoz kapcsolódó uniós és hazai tervdokumentumok, jogszabályok:

- Elfogadták az **Európai Unió 2021-2027** közötti időszakra meghatározott **szakpolitikai célkitűzéseit**:
 - Intelligens Európa
 - Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa
 - Jobban összekapcsolt Európa
 - Szociális Európa
 - A polgárokhoz közelebb álló Európa

A 2021-2027-ben elérhető uniós támogatások e célok elérését szolgálják minden tagországban, így Magyarországon is.

- A kohéziós források felhasználását a magyarországi **Partnerségi Megállapodás** egy 2030-ig szóló jövőképre és annak eléréséhez rendelt 6 stratégiai célra alapozza. A Partnerségi Megállapodás szerinti jövőkép: „Magyarország 2030-ig szóló kiemelt célkitűzése a gazdasági és társadalmi versenyképesség növelése a területi egyenlőtlenségek csökkentése mellett. A társadalmi, gazdasági, környezeti és humán fenntarthatóság összhangja biztosíthatja a nemzeti erőforrások, a jövő nemzedékek lehetőségeinek hosszútávú megőrzését, alkalmazkodóképességünket a hazai és globális kihívásokra. Jövőképünk, hogy 2030-ra Magyarország azon 5 európai ország közé emelkedik, ahol a legjobb élni, dolgozni, alkotni és lakni.” A Partnerségi Megállapodás a hazánkban elérhető uniós források eredményes és hatékony felhasználásának hazai alapfeltételeit rögzíti.
- a Partnerségi Megállapodásban foglaltak mentén országos szinten kidolgozták a következő támogatási időszak **Operatív Programjait**. Az Operatív Programok közül a városok számára az egyik legjelentősebb forrásokat tartogató Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz (**TOP Plusz**).
- Elkészült a **Veszprém Vármegyei Területfejlesztési Program** operatív fejezete a vármegye területfejlesztési koncepciójára, valamint a területfejlesztési program stratégiai program részére alapozva úgy, hogy figyelembe veszi az országos fejlesztés fő célkitűzéseit. Elkészült a **Veszprém Vármegyei Integrált Területi Program (ITP)** (elfogadásra vár) és ehhez kapcsolódóan megtörtént a városi fejlesztési elképzelések összegyűjtése, rendszerezése.

Az ITS felülvizsgálata az Élhető Települések pályázati felhívás keretében, TOP_PLUSZ-1.2.1-21-VE1-2022-00004 azonosítószámú, Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegeért című projekt megvalósítása keretében történik meg.

A jogszabályi előírásokból, de a tervezési logikából is fakadóan az ITS egy **átfogó tervezési rendszer** egyik eleme. Az ITS megalapozó vizsgálatra épül és a hatályos településfejlesztési koncepcióval és a településrendezési tervvel összhangban készül. Ez a dokumentum határozza meg a városfejlesztés középtávon esedékes célkitűzéseit és beavatkozási feladatait.

A stratégia mostani módosítását a 7 éve, 2016-ban készült részletes helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészekből álló **Megalapozó vizsgálat** 2023-ban aktualizált változata alapozza meg. Élve a hatályos jogszabályi keretek biztosította lehetőséggel, a megalapozó vizsgálat a 314/2012. (XI.8.) Korm. rend. szerinti tartalommal készült. A Megalapozó vizsgálat tartalmának meghatározása és a vizsgálatok aktualizálása az ITS szempontjából meghatározó – a városfejlesztés megalapozása szempontjából relevánsnak tekinthető – valamennyi témakör tekintetében megtörtént, a 314/2012. (XI.8.) Korm. rend. szerinti főépítési feljegyzés tartalmával összhangban.

A Megalapozó vizsgálat számos tématerületet elemezve mutatja be a város térségi szerepkörét, társadalmi és gazdasági helyzetét, településrendezési háttérét, a stratégia-alkotás számára meghatározva a város és az egyes városrészek legfőbb erősségeit, gyengeségeit, illetve a külső környezet városfejlesztési szempontból releváns jellemzőit. E munkafázis eredményeit külön dokumentumban összegeztük.

A hosszú távú településfejlesztési koncepció 15 éves időtávban jelöli ki a város átfogó fejlesztési célját és rész céljait. Ezekhez kapcsolódva, ezekkel összhangban kerültek megfogalmazásra 2015-ben az ITS középtávra (mintegy 7-8 éves időszak) szóló átfogó illetve tematikus céljai. A középtávú célok felülvizsgálata a mostani felülvizsgálat keretében megtörtént. Azok az elemek képezik az ITS céljainak tartalmát, amelyek megvalósítási szándéka ma is aktuális, és amelyek megvalósulása már középtávon reális.

A **stratégia-alkotás** fázis a megalapozó vizsgálaton és a településfejlesztési koncepción túl nagymértékben támaszkodott az egyéb releváns helyi koncepciókra és programokra, köztük Sümege város 2015–2020 közötti időszakra szóló – de legtöbb elemében ma is aktuális - gazdasági programjában foglaltakra. A vizsgálat tárgyát képezte a stratégiában megfogalmazott fejlesztések összhangja a hatályos Településszerkezeti Tervvel is (ami szükség esetén a Szerkezeti Tervre vonatkozó módosítási javaslatokat is generálhat). Mindezek mellett a stratégia-alkotás fontos inputját jelentette a tervezési folyamatot végigkísérő partnerség (szakmai konzultációk, munkacsoport ülések, partnerségi egyeztetés, lakossági fórum); a helyi társadalom, a gazdasági és civil szféra szereplői véleményének, elképzeléseinek megismerése.

A munka eredményeként aktualizált és módosított **Integrált Településfejlesztési Stratégia** jelen dokumentumban ölt testet. E stratégia a város **középtávú** fejlesztési irányait, célrendszerét, az ezek elérése érdekében tervezett beavatkozásokat, továbbá a megvalósítás és nyomonkövetés eszközeit és módszereit rögzíti. Legfontosabb célja, hogy stratégiai tervezés eszközeivel segítse elő a következő 7-8 év városfejlesztési tevékenységeinek eredményességét. A stratégia akkor válhat eredményessé, ha:

- annak segítségével a városa ki tudja használni fejlődési potenciálját;
- a célok és azok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek (projektek) döntő részben meg is valósulnak a 2021-2027-es időtávban, kihasználva az uniós támogatások adta lehetőségeket;
- a városban a fejlesztések térben és időben egymással összehangoltan valósulnak meg;
- az ITS a városfejlesztés különböző szereplői közötti kommunikáció eszközévé válik;
- az abban foglalt kiszámítható, világos célrendszer révén a közsféra mellett a magánsféra fejlesztéseit is képes ösztönözni.

A 2015 szeptemberében Képviselőtestületi elfogadást nyert, majd 2016-ban részlegesen módosított **ITS újbóli felülvizsgálata és módosítása vált szükségessé 2023-ban.** Sümege Város Önkormányzata átfogó fejlesztéseket tervez az elkövetkező időszakban amelynek érdekében élni kíván a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz eddig megjelent pályázati felhívásai adta lehetőségekkel. A kívánatos fejlesztések megvalósítása érdekében Sümege Város Önkormányzata számos pályázatot nyújtott be az alábbi pályázati felhívásokra:

Megvalósítás alatt lévő pályázatok:

- TOP_PLUSZ-1.1.1-21-VE1-2022-00009 Közlekedési feltételek javítása és az inkubátorház napelemmel történő ellátása Sümegei Ipari Parkban
- TOP_Plusz 1.2.1-21-VE1-2022-00004 Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegeért
- TOP_Plusz 1.2.1-21-VE1-2022-00023 Belterületi csapadékvíz elvezetés rendezése Sümege ÉK-i városrészben
- TOP_Plusz 3.3.1-21-VE1-2022-00016 Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde kültéri fejlesztése
- "Belügyminisztérium az 5000 fő feletti lakosságszámú egyes településeket érintő, azonnali beruházásokhoz szükséges források biztosításáról szóló 1912/2021. (XII.15.) Korm. határozat alapján"
- "VI/537/2022.KULTFEJL Kisfaludy Sándor Emlékház előkészítés"
- "3351343943 VP6-7.2.1.1-21 Kültéri helyi közutak fejlesztése Sümegeen"

Beadott pályázat:

- TOP_PLUSZ-1.2.3-21-VE1-2022-00013 Belterületi utak fejlesztése, korszerűsítése Sümegeen

Az ITS módosítás főbb tartalmi elemei:

Annak érdekében, hogy az Önkormányzat fejlesztési szándékai és az ezzel összefüggésben benyújtott pályázatok összhangban legyenek a város középtávú fejlesztéseit rögzítő ITS-sel, a Stratégia jelen módosításába beépítésre kerültek ezek a fejlesztési célok illetve a szükséges beavatkozások. Az ITS-módosítás szükségessége fentiek közül is az alábbi két projekt kapcsán merült fel elsődlegesen:

- TOP_Plusz 1.2.1-21-VE1-2022-00004 Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegeért
- TOP_Plusz 1.2.1-21-VE1-2022-00023 Belterületi csapadékvíz elvezetés rendezése Sümege ÉK-i városrészben

E két projekt célkitűzései és fő elemei beépültek a módosított ITS-be. Az ITS korábbi tartalmi elemei a felülvizsgálat alapján részlegesen módosulnak. A településfejlesztési koncepció és az ITS közös hosszú távú **jövőképében nem történt változás. A város középtávú stratégiai célkitűzéseinek irányai nem változtak, de a célok megfogalmazása és a tartalmi elemek több cél esetében is némileg módosultak.** Az akcióterületi fejlesztések esetében releváns városi célok tartalmi kifejtései kiegészítésre kerültek az újonnan megfogalmazódott fejlesztési szándékokkal. Továbbá értelemszerűen – és ez a jelen módosítás legfontosabb és lényegi tartalmi változása – **a beadott, illetve folyamatban lévő pályázatok célkitűzései és tartalmuk is beépítésre került az ITS-be.**

A korábbi ITS-ben szereplő 3 akcióterület továbbra is megmaradt. Az **akcióterületek lehatárolása** némileg szintén változott, de ez **kisebb mértékű területi pontosítások** mellett legnagyobb részben abból adódik, hogy a lehatárolás a legfrissebb földhivatali alaptérkép alapján, a telekhatárokhoz igazítva történt meg. Mindezek nyomán mindhárom akcióterület lehatárolása – eltérő mértékben – módosult.

Az ITS struktúrájába beillesztett újonnan tervezett beavatkozások és a már aktualitásukat veszített, vagy időközben megvalósult beavatkozások (projektek) alapján a dokumentumban szereplő táblázatokban a projektek sorszámozása megváltozott. Ennek megfelelően a beavatkozásokat tartalmazó – az anyagban hátrébb szereplő – összesítő táblázatokban is a módosult sorszámozások szerepelnek, de ez semmiféle tartalmi változást nem jelent az ITS-ben korábban is és jelen módosításban is szereplő projektjavaslatok esetében.

Sümege Város Önkormányzat Képviselő-Testülete a 194/2023. (VII. 27.) öh. határozatában támogatja az ITS módosítás tartalmát és döntött az ITS módosítással kapcsolatban szükséges egyeztetési eljárás lefolytatásáról. A Képviselőtestület-ülés jegyzőkönyvének kivonatát a dokumentáció végén mellékletként csatoljuk. Az egyeztetési eljárás lefolytatása megtörtént. Az eljárás során beérkezett vélemények feldolgozásra kerültek és a módosítást igénylő észrevételek figyelembe vételével a tervanyag módosítása megtörtént.

1. KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

1.1. A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Az ITS középtávú céljai a hatályos településfejlesztési koncepció jövőképeire és átfogó (hosszú távú) céljaira épülnek, utóbbiakat bontja tovább középtávú célokra, de a stratégia nem feltétlenül fedi le a koncepcióban jelzett célok és jövőkép egészét.

Tematikus (a város egészére vonatkozó) célok is meghatározásra kerülnek. Ezek egy-egy ágazatra, konfliktusterületre, fejlesztési kérdéskörre fókuszálnak. Sümege Város Önkormányzata nem határolt le városrészeket, így az ITS nem fogalmaz meg városrészi célokat sem.

Az átfogó cél, és a tematikus célok alapvetően azokra a megalapozó helyzetelemzésben feltárt problémákra, konfliktusokra, illetve fejlesztési potenciálokra fókuszálnak, amelyek megoldása középtávon szükséges és reális.

A tematikus célok megfogalmazása olyan módon történt, hogy azok kapcsolódjanak az Európai Unió 2021-2027 közötti időszakra megfogalmazott 5 szakpolitikai céljához; illetve Veszprém vármegye területfejlesztési koncepciója és programja céljaihoz (ahogyan ez a későbbiekben külön is bemutatásra kerül). Ennek ellenére a stratégia Európai Uniói forrásból nem finanszírozható projektötleket is tartalmaz.

A célok nem kizárólag önkormányzati kompetenciákhoz kapcsolódnak. A Stratégia nem az önkormányzaté, hanem a város egésze számára készült. A megvalósításban is az önkormányzati, a vállalkozói és a civil szféra összefogására szükséges építeni.

A tematikus célokat hármas csoportosításban kezeli a Stratégia:

- gazdaság
- társadalom
- épített és természeti környezet

E három nagy egység vonatkozásában tűz ki célokat. Az ITS összesen 7 tematikus célt tartalmaz, közülük 4 gazdasági, 1 társadalmi vonatkozású, 2 pedig az épített és természeti környezet témakörébe tartozik.

Jövőkép és átfogó cél

Az ITS Sümege város hatályos településfejlesztési koncepciójában vázolt jövőkép elérése érdekében a középtávon időszzerű és releváns tematikus célokat határozza meg. A város rövid jövőképe, egyben átfogó cél, amely a városfejlesztési koncepcióban került meghatározásra:

Sümege stabil helyi gazdasággal rendelkező, kiváló életminőséget kínáló, mozgalmas és rendezett kisváros, melyet leginkább élénk kulturális élete és gazdag történelmi örökségének és természeti környezetének értékei jellemeznek, melyek jelentős vendégforgalmat vonzanak a városba, hozzájárulva ezzel a sümegiek jólétéhez.

Tematikus célok**Gazdaság:**

Az 2021-2027 közötti Európai Unió tervezési és pályázati ciklusban Sümege a gazdaságfejlesztés elősegítése, a több lábon álló stabil gazdaság megteremtése és a turizmusfejlesztés, az idegenforgalom jövedelmezőségének növelése a legfontosabb városi feladat.

Mindezek elérése érdekében a középtávra szóló gazdasági fókuszú tematikus célok:

G1: Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés

Olyan, az adottságokra épülő gazdaság építése, amely az itt élőknek munkahelyet, megfelelő jövedelmet képes biztosítani, s ez által számukra egy pozitív városi közérzetet is teremtsen.

Sümege a jövőbeni fejlesztések első számú prioritása a munkahelyteremtés, a foglalkoztatás különböző helyi formáinak bővítése, ezáltal a helyben foglalkoztatás növelése, továbbá a fiatalok itt tartása. A munkaerő helyben tartásához a munkahelyek számát növelni szükséges. Emellett a munkanélküliség csökkentése is elsődleges feladat. A munkanélküliség jelenlegi mértékét felére kell csökkenteni az elkövetkező öt éves gazdasági ciklus a végére. Cél, hogy az Ipari Park területén megvalósuló fejlesztések eredményeképp és a sümegi kötődésű vállalkozások visszatelepítésével 2025-re a város iparűzési adóbevételei minimum 30%-kal növekedjenek.

A cégek, befektetők vonzásához jó adottságokkal, közlekedési kapcsolatokkal rendelkező, jól előkészített, lehetőleg közművesített ipari gazdasági területek kell, hogy rendelkezésre álljanak. Több külföldi gazdasági szereplő jelentkezett területvásárlási igénnyel különböző munkahely teremtő beruházásokhoz, amelyekkel a város nem rendelkezik elegendő és jól előkészített területi kínálattal. Ezért szükséges a gazdasági célú területek további bővítése, amihez területvásárlásra is szükség lesz. Cél elsősorban a kis- és középvállalkozások betelepítése, mivel ez hosszú távon stabilabb, kiszámítható foglalkoztatást biztosít az itt

élőknek, mint egy-egy külföldi nagyvállalat megjelenése, amelyek esetében a bezárás kockázatot jelent. Az élelmiszer-feldolgozás egy jó és reális fejlesztési irány a város számára, amely a magasabb hozzáadott értékű termékek előállításának és értékesítésének teremti meg a lehetőségét.

Mind az újonnan betelepülő vállalkozások, mind a már meglévők esetében elő kell segíteni a körforgásos gazdaságra való fokozatos átállás megvalósítását annak érdekében, hogy a környezetet terhelő kibocsátások tovább csökkenthetők legyenek és a termelés hatékonysága a fenntarthatósági kritériumokkal együtt tovább növekedhessen.

G2: A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások

A város hosszabb távon a turizmus ágazatra alapozza fejlődését. Cél, hogy ez az ágazat biztosítsa az itt élők megélhetését jelentős részben. A városban tapasztalt munkanélküliség mértékét rövid idő alatt a turizmus ipar sem lesz képes drasztikusan csökkenteni, de 15-20 éves időtávban cél, hogy a lakosság mind nagyobb hányada a turizmusból származó közvetlen illetve közvetett bevételekből tudjon megélni. Ennek érdekében már a középtávú célok szintjén is szükséges a határozott irányvonal megadása, és a beavatkozások körét e cél szolgáltatásban meghatározni.

A város turisztikai adottságai, elhelyezkedése és közlekedési kapcsolatai alkalmassá teszik a Balaton turisztikai kínálatának kiegészítésére. Ezek a lehetőségek ma még nincsenek kellően kihasználva. Sümeg turisztikai szempontból sokkal inkább a Nyugat-Balaton térséghez (Keszthely-Hévíz) tartozik, mintsem a Bakony turisztikai régióhoz. A speciális földrajzi helyzet a Hévíz-Keszthely, Sümeg, Tapolca háromszög vármegyehatáron is átnyúló fejlesztési szinergiáinak hasznosítását is lehetővé teszi. Ebben olyan lehetőségek is rejlenek, mint pl. a Hévízre érkező fürdő turizmus számára szálláshelybiztosítás, kiegészítő kulturális programokkal, látnivalókkal. Jelenleg a városban hiány van szállásférőhelyekből. A Hotel Kapitány 4 csillagos szálloda, a Hotel Vár modernizált turistaszálló, de ezeken kívül csak kisebb panziók állnak a vendégek rendelkezésére. Szállodaépítés a közeljövőben tervezett a városban.

A lovasturizmus, az ökoturizmus gyakorlatilag minden válfaja is a turizmus fejlesztés pillérei. A földtani turizmus és a kulturális örökségre építés és a rendezvényturizmus pedig Sümeg speciális kínálatává és vonzerejévé fejlesztendő.

A turizmus fejlesztése – amelyhez természetesen szervesen hozzátartozik a belváros örökségi értékei megújító fejlesztésének folytatása - együtt a szegmentált szálláshelyférőhely bővítéssel (a jó színvonalú turista szállástól a luxuskategóriáig) az idegenforgalmi adó bevétel jelentős növekedését kell, hogy eredményezze. 2027-re ezen a területen 50%-os IFA bevétel növekedés elérése a cél. A városnak el kell foglalnia az őt megillető helyet a magyar kisvárosok között, Sümegnek az új ITS időtávjában a magyar turisztikai ipar egyik fellegvárává kell válnia, ahol jól érzi magát a lakosság, mert munkája, megfelelő jövedelme van, és egy

élhető város polgára, ahol kulturális és szórakozási lehetőségei is adóttak, illetve jól érzi magát az idelátogató hazai és külföldi vendég is.

Sümege és Tapolca ikervárosi szerepkörei a turizmus ágazat területén a leginkább hangsúlyosak. A tervezett hivatásforgalmi és turisztikai célú Sümege-Tapolca kerékpárút együttesen szervezhető, összehangolt megvalósítása mindkét város turizmusát erősíti, amellet kapcsolódást biztosít Sümege részére a Balatoni Bringakörhöz is. A két város együttes megjelenése a turisztikai piacon, a közös rendezvények, valamint a városok határain túlmutató programok szervezése kedvező eredményeket hozhat, ezért - közös akarat esetén – együttes fejlesztési cél.

A turizmus ágazathoz kapcsolódó képzés, szakképzés vagy felnőtt képzés egyaránt erősítendő. Cél, hogy képzett szakemberek is részt vegyenek nem csak a fejlesztések megvalósításában, de azok fenntartásában, működtetésében is.

G3: A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése

A mezőgazdaságban előállított termékek esetében cél, hogy lehetőség szerint a feldolgozás is helyben történjen. A helyi mezőgazdaságra építő feldolgozóipar kiteljesedésével – összhangban Veszprém vármegye területfejlesztési koncepciójában foglaltakkal – Veszprém vármegyei élelmiszer terméklánc alakul ki, amely a vármegye sajátos térségeiben az adottságok és a hagyományok szerint szakosodik. Sümege a szőlő és bor ágazat, gyümölcsefeldolgozás, aszalás élvez prioritást középtávon.

A jó minőségű egészséges, bio élelmiszerek iránti keresletre alapozottan cél a helyi tudásbázisra és termesztési hagyományokra alapozott korszerű mezőgazdaság és élelmiszerelőállítás, ebben a helyi termelők, gazdák érdekeltté tétele.

Sümege a mezőgazdaság, azon belül is a szőlészet, borászat nagy hagyományokkal bír, mely a Balaton-felvidéki borvidékhez tartozóan is fejlesztésre érdemes ágazat. Pozitív adottság, hogy vannak önkormányzati tulajdonú mezőgazdasági területek, így jól átgondolt fejlesztéssel az önkormányzat munkalehetőséget is tudna biztosítani a helyben élőknek.

Közismert, hogy bármilyen fejlesztés csak akkor lehet fenntartható, ha megfelelően képzett szakemberek is rendelkezésre állnak. Így a képzés, szakképzés vagy felnőtt képzés egyaránt erősítendő a szőlő- és gyümölcstermesztés, borászat vonatkozásában.

G4: Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben

A megújuló energia felhasználása a város több pontján ma már jó néhány épületen az áram és használati meleg víz előállítás területén nyomon követhető. A környezetipar révén az energiahatékonyságra való átállás minden település gazdálkodásában egyre fontosabb szerepet játszik. Ehhez kapcsolódik a városban önkormányzati tulajdonú területen tervezett,

a napenergia befogására létesülő napelemes kiserőmű, melynek elektromos áramtermelése segítheti az önkormányzati intézmények energiaszükségletének kiváltását a megtermelt és az áramhálózatba betáplált olcsóbb villamos áram felhasználásával. A megújuló energiaforrások, kiváltképp a napenergia hasznosításának jelentősége az utóbbi másfél évben, a háború járulékos hatásaként kialakult energiaválság kezdete óta különös jelentőséggel bír. Ezért az ITS is kulcsprojektként kezeli a napelempark megvalósítását.

Napelempark létrehozására kész tervekkel rendelkezik a város, amelyet pályázat útján kíván megvalósítani. A napenergia hasznosítás mellett az egyéb megújuló energiaforrások hasznosítására is hangsúlyt fektet a város. A városban feltárt melegvíz (hivatalosan nincs gyógyvíz minősítése) melegház fűtésére is hasznosítható. A termálvizet kút 33 °C-os hőmérsékletű vizének felhasználása egyebek mellett a közelben lévő területeken fejlesztési cél. A megújuló energia felhasználási körben célszerű még a biogáz és fahulladék fűtési módok kiemelése és lehetőség szerint a felhasználásuk terjesztése.

Társadalom:

T1: Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város

- A társadalom szempontjából fontos területeken, mint az intézményi ellátó rendszer, a sport és közművelődés területén is több, középtávú fejlesztési feladatot kíván megvalósítani a város. Az intézményi korszerűsítések sorában kiemelkedő a polgármesteri hivatal korszerűsítése, különösen az energiaköltségek további csökkentését segítő belső fejlesztések, az akadálymentesítés és a szervezetfejlesztés. Az oktatási, egészségügyi és idősellátó intézmények elkövetkező néhány évben szükségessé váló műszaki, építészeti, energetikai fejlesztései is a tematikus cél részét képezik.

A települési közszolgáltatások, különösen az egészségügyi és oktatás-nevelési fejlesztések nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy a városi lakosok képzettsége és egészségi állapota megfelelő legyen. Az óvodai, bölcsődei korszerűsítésekkel az ellátási színvonal javítása mellett a szülők újbóli munkába állásának elősegítése is cél. A tervezett fejlesztések között az intézmények (kiemelten az önkormányzati intézmények) energiaracionalizálását elősegítő fejlesztések hozzájárulnak ezen intézmények fenntartható üzemeltetéséhez is.

Minden korosztály számára fontos tényező, hogy lakóhelyén a szabadidejét hasznosan tudja eltölteni: sportolhasson, kikapcsolódhasson, szórakozhasson, kulturális rendezvények legyenek, művelődhessen, pihenhessen. Ezek feltételeit fokozatosan javítani, bővíteni szükséges. Ezek a fejlesztések amellyel, hogy közvetlen sportolási lehetőséget jelentenek, közösségépítő szerepűek is, ami ugyancsak hozzájárulhat a fiatal korosztályok elvándorlásának mérsékléséhez.

A biztonságérzet növeléséhez nagyban hozzájárult a térfigyelő rendszer kiépítése a városban. További informatikai fejlesztésekkel, különböző okos megoldásokkal (információáramlás, távmunka, környezetbarát racionalizált közlekedési módok, stb.) kell fokozni a város élhetőségét és komfortosságát.

Épített és természeti környezet:

A városnak fontos a kulturális és az épített örökség megóvása a körülötte lévő természeti környezet, táj és felszíni vizek állapotának megőrzése, ezért két fejlesztési cél is tartalmazza a természeti és művi értékek védelmét és meghatározza a szükséges beavatkozásokat.

K1: Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása

A természeti környezet értékének megóvása, gazdaságilag-társadalmilag kedvezőbb időkre történő konzerválása hatékony adminisztratív eszközökkel kiegészített, viszonylag szerény anyagi többlet-ráfordítással lehetséges. Cél a természetes élőhelyek megtartása (növény- és állatvilág és élőhelyük védelme, megőrzése) nemcsak Sümege, hanem az egész térség területén, mivel a kedvező környezeti állapot és táji adottságok csak a tágabb térség összefüggésében értelmezhetők. Sümege idegenforgalmi vonzereje tekintetében – ami a város legfontosabb adottsága – a térség táji harmóniája, rendezettsége is alapvető jelentőségű, ezért a városnak stratégiai célja ennek a kedvező környezeti állapotnak a fenntartása. Ide tartozik a természetvédelmi és földtani értékek jelölése, szükség szerinti helyi védelem alá helyezésük, továbbá ismeretterjesztő bemutatóhelyek és látványos bemutató utak kialakítása. A településrendezés során, különösen a területfelhasználás tervezése, a telekalakítás, az építés, a használat során kiemelt figyelmet kell fordítani a természeti értékek és ökológiai hálózatok, a tájképi adottságok és az egyedi tájértékek megőrzésére. Biztosítani kell a jellegzetes tájképi elemek fennmaradását, az esetlegesen megjelenő tájképi műtárgyak harmonizációjával. A megőrzésen túl cél az erdőtelepítés, ökológiai folyosók bővítése, vizes élőhelyek védelme és ökoturisztikai bemutatóhelyek kialakítása.

El kell készíteni a városi természetes környezet állapotfelmérését és ennek folyamatos monitorozása szükséges. Ez alapján lehetséges megítélni a védelmi intézkedések hatékonyságát, továbbá regisztrálni a bemutatóhelyek látogatottságának kívánt növekedését.

Vízgazdálkodás terén cél a városi csapadékvíz-elvezető rendszer kiépítésének folytatása, valamint a vízbázis potenciális szennyező forrásainak csökkentése (szennyvízcsatornára való rákötési arány növelése, csapadékvíz elvezetés fejlesztése). Lényeges eleme a stratégiának a városi csatornázottság teljes körű kiépítése, szikkasztók megszüntetése, ásott és fúrt talajvíz kutak felmérése, vízminőségük vizsgálata; vízfolyások vízminőségi vizsgálata. Cél egy átfogó vízminőségi állapotfelmérés (halastavak, talajvizek) elkészítése – összhangban a városi környezetvédelmi programban javasoltakkal. A város területén a klímaváltozást és az ahhoz való alkalmazkodást figyelembe vevő és a vizek megtartását célzó csapadékvíz gazdálkodás megtervezése, kiépítésének támogatása szükséges. Cél a vízerózióveszélyes területek (a Sümege ÉK-i városrészben, egyes további belterületi részeken, és ezek mellett a volt zártkerti településrészek) bevédelme, a hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék biztonságos elvezetése, illetve a

vízmenyiség térségben tartása. A vízfolyások folyamatos karbantartása, és mederrendezése szükséges.

A városi zöldinfrastruktúra fejlesztés folytatásának célja a települési zöldinfrastruktúra fejlesztése a kül- és belterületi zöldinfrastruktúra hálózatok összekapcsolásával, a városi zöldfelületek védelme. Cél a zöldinfrastruktúra multifunkcionalitásának növelése a rekreációs jellegű zöldfelületek minőségi fejlesztésével. A zöldinfrastruktúra ellátottságának és hozzáférhetőségének növelése, a megkezdett illetve megvalósult fejlesztések bővítése. A zöldinfrastruktúra fejlesztés hozzájárul a klímaadaptációs és klímavédelmi szempontok érvényesítéséhez is.

Cél jó minőségű és komfortos közterületek, zöld- és rekreációs területek, valamint az ezekre épülő szabadidős közösségi funkciók fejlesztése, a jelenleg funkció nélküli, elhanyagolt, vagy kevésbé gondozott zöldterületek fejlesztése, funkcióval való ellátása, amely nemcsak a városképet javítja, hanem a városi életminőség fejlesztéséhez is hozzájárul.

A természeti környezet megóvása, illetve a sérült felszínek helyreállítása keretében kiemelt fontosságú az illegális hulladéklerakóhelyek felszámolása. Ezáltal az élőhelyvédelem, a felszíni és felszín alatti vízvédelem, talajvédelem érdekei is érvényre jutnak és a környezetet vizuálisan is rontó káros hatások felszámolása történik meg.

K2: Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása

Sümege felbecsülhetetlen értékű épített öröksége országos műemléki és idegenforgalmi jelentőséggel ruhazza fel a várost. A Vár, valamint a Püspöki Palota egyetemes vonzerőt képvisel. A város stratégiai célja olyan komplex idegenforgalmi fejlesztések megvalósítása, amelyek stabil és számottevő bevételt eredményeznek. A Vár és a Püspöki Palota esetében is a felújítás a közelmúltban megvalósult. A fejlesztési cél innentől a gazdaságos, üzleti értelemben is bevételt termelő üzemeltetést, a folyamatos fenntartást biztosító járulékos, kiegészítő elemek fejlesztése. Ehhez komplex attrakciók, programcsomagok megvalósítása szükséges mindkét kiemelt helyszínen.

A város bővelkedik örökségi értékekben, amelyek megőrzése és látogatottságot növelő turisztikai vonzerővé tétele folyamatos feladatot jelent. Kisfaludy Sándor szülőháza műemlékvédelem alatt álló épület, mely sajnos nagyon rossz állapotban van. A magyar irodalomtörténetben kiemelkedő szerepet játszó költő kultuszának építését szolgálja a nevezetes épület felújítása, korszerűsítése.

A jövőben a Zsidó temető rekonstrukciós program II. szakaszának megvalósítása is e fejlesztési cél részét képezi.

A jövőkép, és a tematikus célok rendszere

JÖVŐKÉP		Sümege stabil helyi gazdasággal rendelkező, kiváló életminőséget kínáló, mozgalmas és rendezett kisváros, melyet leginkább élénk kulturális élete és gazdag történelmi örökségének és természeti környezetének értékei jellemeznek, melyek jelentős vendégforgalmat vonzanak a városba, hozzájárulva ezzel a sümegiek jólétéhez.									
		Gazdaság				Társadalom		Épített és természeti környezet			
TEMATIKUS CÉLOK	G1 - Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	G2 - A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	G3 - A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	G4 - Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	T1 - Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	K1 - Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	K2 - Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő ö hasznosítása				

A tematikus célok kapcsolata, egymásra hatása (halvány szín – gyenge kapcsolat, erős szín – intenzív kapcsolat)

Részcélok		GAZDASÁG				TÁRSADALOM	ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI KÖRNYEZET	
		Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása
GAZDASÁG	Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	-						
	A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások		-					
	A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése			-				
	Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben				-			
TÁRSADALOM	Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város					-		
ÉPÍTETT ÉS TERM. KÖRNYEZET	Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása						-	
	Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása							-

1.2. A TEMATIKUS ÉS A TERÜLETI CÉLOK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK BEMUTATÁSA

Sümege az ITS készítése és módosítása keretében sem kerültek lehatárolásra városrészek. Ezt a város mérete sem feltétlenül indokolja, és az Önkormányzat egységes egészként kívánja kezelni Sümege városát.

2. A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

2.1. AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE

Az akcióterületek a városfejlesztés gócpontjai, kiemelt fejlesztési célterületei, ahol több, egymással összefüggő beavatkozás, projekt valósul meg. Az ITS keretében három akcióterület került kijelölésre a városban. A három akcióterület mindegyike a gazdaságfejlesztés - azon belül is egyrészt a turizmusfejlesztés és örökségvédelem illetve bemutatás, másrészt a munkahelyteremtés és vállalkozásfejlesztés műszaki, területi feltételeinek, illetve szervezeti feltételeinek megteremtése – erőteljes beindítására irányul. Az akcióterületeken megvalósítani tervezett beavatkozások is ezt a célt szolgálják. Sümege a három kijelölt akcióterület az alábbi:

- Belváros,
- Ipari, gazdasági terület,
- Ökoturisztikai terület.

Az akcióterületek határai a hivatalos és legfrissebb alaptérkép szerinti fölrészlethatárokhöz igazítva kerültek kialakításra. Sümege Város Önkormányzata az állami ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázist a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társasággal kötött szerződés alapján rendelte meg.

Az akcióterületek elhelyezkedése

2.1.1. Belváros - Akcióterület 1.

Helyszín: Az akcióterület Sümege belvárosát foglalja magába. A határai igazodnak a hatályos településszerkezeti terv lehatárolásához. Az akcióterületet az alábbi utcák határolják: 84. sz. főút – Tóth Tivadar utca – Mihályfai utca - vasút – Mogyorós-domb.

Az akcióterület lehatárolása összesen 1840 db földrészlet területére terjed ki.

Sümege első számú akcióterülete a város örökségmegőrzési, idegenforgalmi, igazgatási és funkcionális centrumterületét foglalja magában. Itt található a város legfontosabb épített értékei, látványosságai, a közigazgatási funkciók, az alapfokú oktatás-nevelés funkcióinak nagyobb része, az alapfokú egészségügyi ellátás, továbbá számos szolgáltatás. Az Akcióterület magába foglalja a Vár és a Püspöki Palota területét.

Jellemzők: Az egykori püspöki központ – benne a vár, a városfalak, a palota, a templomok, a nemesi kúriaépületek előzményei – egy sajátos építészeti és kulturális egységet alkotnak. A történelmi belváros épületeinek többsége mai arculatát már a reformkor építészeti értékei határozzák meg, melyek erre a régi kulturális rögre épültek. Ezt a történelmi belvárost veszik körül a kertvárosi jellegű beépítések, amely területen intézmények is megtalálhatók.

Itt található a Vár, a Püspöki Palota, a nemesi kúriák, a középkori eredetű városfalak, az un. Tarisznyavár, a Ferences Rendház, a Plébániatemplom. A történelmi belváros rehabilitációjának több eleme, közte a Püspöki Palota rekonstrukciója is megvalósult. A város történelméből ez a városrész adja a mai Sümege történelmi hangulatát, patináját.

Az ITS az egész belvárost és a várat egy egységes építészeti örökségi és idegenforgalmi egységként kezeli és egymásra épülően fogalmazza meg az építészeti és idegenforgalmi értékeit megőrző és hasznosító célokat és beavatkozásokat.

A Belváros Akcióterület

Fejlesztési cél: Az akcióterület fejlesztése egyidejűleg több célt szolgál. Általános cél, hogy a városközpont mind az épített és a kulturális örökség gazdag kínálata és a kapcsolódó turisztikai szolgáltatások, mind az itt helyt kapó intézmények, mind pedig a közösségi funkciók tekintetében váljon Sümege egyedi hangulatú, élhető és vonzó centrumává. Cél a városközpont igazgatási funkcióit ellátó és az itt található oktatási nevelési intézmények korszerűsítése, az idegenforgalmi termékpaletta bővítése, a kereskedelem és szolgáltatásfejlesztés, intézményfejlesztés és energetikai és informatikai korszerűsítés, közösségi területek létrehozása illetve megújítása, a leromlott állapotú lakóterületek rehabilitációja, parkolófejlesztés, zöldfelületfejlesztés összehangolva, az ott élők igényeit, illetve a város erősítendő idegenforgalmi szerepköreiből fakadó igényeket. Az akcióterületen közlekedési és közmű tárgyú fejlesztés (kerékpáros infrastruktúra, felszíni vízelvezetés), leromlott utcák rehabilitációja és intézményfejlesztés is megvalósul. Az akcióterületi célok elősegítik a város középtávú céljainak megvalósulását.

Szükséges beavatkozások: Az akcióterületen szükséges beavatkozások sokrétűek, mind a terület sajátos szerkezete, mind a kialakult viszonylagos funkcióösszetettsége miatt. Ez a város intézményi központja, lakóterület is, de ugyanakkor műemléki környezet és idegenforgalmi célterület is egyben. E hármas funkcióösszetetés jelöli ki azokat a fókuszokat amelyekre az akcióterületi beavatkozások, projektek irányulnak.

Stratégiai feladatok:

- A Vár történelmi turisztikai vonzerejének további fejlesztése, a felújítás második ütemének teljeskörű befejezése
- Tarisnyavár és a középkori külső városfal bemutatása, a Vár körbesétálási lehetőségének kiépítése
- A felújított Püspöki Palota hasznosítási lehetőségeinek kiaknázása: a barokk kori püspöki életmód bemutatása, kiállítóterek biztosítása, színház, konferencia, oktatási központ, iskolai gyerekprogramok szervezése, különböző táborok szervezése, esküvőszervezés, előadóterek kialakítása, interaktív terek kialakítása, az egykori üvegház visszaállítása, rendezvényszervezés, stb.
- Palotakert – Udvarbíró tér - Kisfaludy tér – Szt. István tér - közös koncepció szerinti rendezésük
- Szabadtéri rendezvények helyszínének kialakítása, a Művelődési Központ területén szabadtéri, kulturális rendezvények színterének kialakítása
- Ferences templom és rendház a történelmi belváros egyházi turizmusának szerves része, erre építve, vonzerejének fejlesztése
- A műemlékvédelem alatt álló kismesesi kúriák homlokzatainak felújítása, bemutatása (előkészítő tanulmány elkészült)
- A kismesesi kúriák eredeti állapotának visszaállítása, esetenként a szükséges funkcióváltás biztosítása (civil szervezetek, közösségi ház, régi nemesi élet bemutatása, stb.) az épületek tulajdonviszonyainak rendezése, kivásárlása kúriákban kis apartmanok, turisztikai szolgáltatások kiépítése

- Zöld város fejlesztések keretében városi zöldterület fejlesztés, mely biztosítja a lakosság, és a városban nyaralók kötetlen szabadidős tevékenységét és javítja a város mikroklimatikus viszonyait
- Szegregátumok fejlesztése a Kövesdomb és a Hárskút utcákban
- Kisfaludy Sándor kultuszának felélesztése, együttműködve a költő emlékét őrző Balatonfüred, Badacsony, Keszthely és Tapolca kulturális turizmusával
- A Belváros közlekedési felületei gyalogosbarát kialakításának teljessé tétele
- A csapadékvíz biztonságos elvezetése, a csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése (nagyobbrészt akcióterületen kívül)

Szükséges operatív beavatkozások:

- Történelmi belváros komplett rehabilitációjának befejezése
- A felújított Püspöki Palota turisztikai vonzerejének növelését célzó fejlesztések
- Nemesi kúria épületek jogi helyzetének tisztázása, esetenként kivásárlása, turisztikai szolgáltatásként történő hasznosítása (pl: apartmanházként)
- Bosnyák István, Széchenyi György, Kissenyey István, püspököknek egy szoborcsoporttal emléket állítani (Padányi Bíró Márton mellszobrához hasonlóan), kik a 16-17. században meghatározó egyéniségek voltak a középkori Magyarországnak és Sümege mezővárosnak, vele vissza tudnánk hozni a 17. század Sümegének történelmi hangulatát
- Az egyedi városszerkezetet mutató, többségében védett építészeti és kulturális örökséget hordozó történelmi Belváros felvételét kérni a Veszprém Vármegyei Értéktárba (a Vár és a Püspöki Palota már bekerült)
- Kisfaludy kultuszának kiemelt ápolása, a költő szülőházának felújítása és bemutatóhellyé fejlesztése, szobrának méltó helyre helyezése
- Ferences rendház és templom szakrális értékének növelése
- Vársétány – Várcsárda felől a Tarisznyavárhoz gyalogos sétáló út kiépítése a történelmi belvárosba
- Napelemes rendszerek kiépítése az önkormányzati intézményekben
- A Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde Rendeki u. 1 szám alatti épületének és udvarának felújítása, akadálymentesítése
- Napfény Szociális Segítő Központ Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása
- Szociális Segítő Központ térségi szolgáltatásainak fejlesztése
- A 84. sz. főút átkelési szakaszának forgalomcsillapítása, biztonságos gyalogos átkelőhelyek kialakítása fizikai elemekkel
- A turisztikai attrakciók és a közintézmények akadálymentes megközelíthetőségének biztosítása
- Rendezvények és programkínálat folyamatos bővítése

2.1.2. Ipari gazdasági terület – Akcióterület 2.

Helyszín: Az akcióterület Sümeg város gazdasági célú fejlesztési területeit foglalja magába. Az akcióterület kiterjed a hatályos településszerkezeti tervében gazdasági célra kijelölt ipari gazdasági területre, valamint kiegészül a várost nyugatról elkerülő tervezett úttól nyugatra eső területtel is. Ez utóbbi bővítési területnek a pontos nagysága jelenleg pontosan nem meghatározott.

Az akcióterület 120 db földrészletet foglal magába (a területi bővítés mértékétől függően ez a területnagyság a későbbiek során változhat).

Jellemzők: Az akcióterület a város kialakult lakóterületétől nyugati irányban fekszik, részben a meglévő Sümegi Ipari Park területét, részben ma még mezőgazdasági hasznosítású területet magába foglalva. Az Ipari Parkban már több vállalkozás is üzemel, de az újabb befektetői igények indokolják további gazdasági területek előkészítését is. A nyugati feltáró út tervezett nyomvonalát a településszerkezeti terv tartalmazza, egyelőre csak terv-szinten létező hálózati elem.

Ipari gazdasági akcióterület

Fejlesztési cél: Az akcióterület fejlesztésének célja a város gazdaságának további megerősítése, dinamizálása, a helyben foglalkoztatás bővítése és a fiatalok településen tartása, szorosan kapcsolódva a város 1. számú tematikus céljához. A munkahelyeknek, ipari termelésnek területet biztosító Sümegi Ipari Park és az ott létesült inkubátorház számos vállalkozásnak ad otthont. A vállalkozási környezet javítása érdekében közlekedésfejlesztés (útépítés, útburkolat felújítás, gyalogosjárda) megvalósítása szükséges az Ipari Park környezetében az Eitner út és kapcsolódó utakat érintően. Az inkubátorház is energiahatékonysági fejlesztésre szorul. Újabb vállalkozások Sümegre vonzásához és telephelyigényeik biztosítására további gazdasági területek kijelölése válik szükségessé. A város gazdasági övezetében működő vállalkozások termelésének fokozásával a munkaerőigényük is növekedhet, mely jótékonyan hatna a nagyfokú munkanélküliség mérséklésére nem csak Sümeg városában, hanem a várostérségben is. Mindezek eredményeképp Sümegben cél növelni a foglalkoztatottságot új munkahelyek létrehozásával, és a munkanélküliséget tovább mérsékelni, legalább felére csökkenteni.

Szükséges beavatkozások:

Az akcióterület fejlesztése több - egymással összefüggő - beavatkozást igényel. Szükségessé válik a településszerkezeti tervben már kijelölt, a megvalósult Ipari Park bővítési területétől szolgáló - távlati tervezett gazdasági célú területek ütemezett előkészítése, fejlesztésre alkalmassá tétele. A meglévő Ipari Parkon belül pedig a közlekedési, szállítási feltételek javítása és az inkubátorház energetikai korszerűsítése kell, hogy megtörténjen. Az akcióterület közmű ellátottsága változó, az Ipari Park területén a szükséges kapacitások és rácsatlakozási lehetőségek rendelkezésre állnak. A fejlesztésre váró további gazdasági területeken a közművesítés megoldása szükséges. de nagyjából hiányoznak. A Mihályfai úttól É-ra eső területnek csak a közúttal határos ingatlanjai vannak közművesítve, illetve az Eitner út folytatásában az ivóvízhálózat épült ki. A Mihályfai út - Hamuházi út közötti terület rész teljes körűen közművesített, a szennyvízcsatorna is kiépült. Az Ipari Park területétől Ny-ra fekvő terület rész jelenleg közművel nem ellátott, de az Eitner út irányából a hálózatok bővítése megoldható. A tervezett nyugati elkerülő úton túli területek is teljes közművesítésre szorulnak. A területelőkészítés magába foglalja a fejlesztőkkel való megállapodások (településrendezési szerződések) megkötését, a tényleges igénybevételhez szükséges tervek, illetve engedélyek beszerzését, továbbá terepi előkészítő munkákat is.

A „településrendezési szerződések” olyan tartalommal kell, hogy megfogalmazásra és megkötésre kerüljenek, amelyek garantálják, hogy az ingatlanfejlesztések költségeit a fejlesztők vállalják. A területek használatbavételéhez szükséges infrastruktúrafejlesztéseket (beleértve szükség szerint a vízellátás biztosítását, a tűzvíz megoldását, a szennyvíz elvezetését, a felszíni vízvezetés megoldását, a gázellátást, az elektromos ellátást, a távközlési hálózat kiépítését, a feltáró és gyűjtő utak, kerékpárút valamint a járdák kiépítését és a közterületek kertészeti rendezését) - a fejlesztési projektek szerves költségeinek kell tekinteni, amelyet a Fejlesztő finanszíroz. Területelőkészítő feladatok finanszírozása csak az önkormányzati tulajdonú területek esetében támogatott közpénzek felhasználásával.

A terület potenciáljának megfelelő hasznosítását szolgáló marketingmunka is szükségessé válik az akcióterület meglévő Ipari Parkon túli részének tényleges gazdasági területté válása érdekében.

Az akcióterületen szükséges megvalósítani a várost nyugatról elkerülő utat, mely az Ipari Park és a tervezett újabb gazdasági területek jobb feltárását is elősegíti.

Stratégiai feladatok:

- ipari parkokkal történő szorosabb együttműködés megteremtése (pl.: Ajka)
- közművesített iparterületek bővítése (pl: az egykori mészgyár területe)
- szorgalmazni kell az üresen álló iparterületek kötelező jellegű beépítését
- vállalkozói csoport megalakítása, akik elhivatott módon foglalkoznának a potenciális beruházók felkutatásával (menedzser-csapat)
- helyi vállalkozások telephely problémájának megoldása
- helyi kedvezmények átgondolása
- térségben jelentős az autóiparba beszállító alkatrészgyártó vállalkozások száma, ezek figyelemmel kísérése
- építőipari vállalkozások – melyek fő profilja a térség - fejlesztése, működési feltételeinek javítása
- képzés, szakképzés, továbbképzések lehetőségeinek kialakítása
- a városközpontot tehermentesítő közlekedési kapcsolatok fejlesztése

Szükséges operatív beavatkozások:

- szervezet létrehozása, mely feladata az Ipari Park és várostérség gazdaságának menedzselése
- üres iparterületek tulajdonosaival a lehetséges fejlesztésekről tárgyalások megkezdése, iparterületek visszavásárlása, hogy a város rendelkezni tudjon felette
- az Ipari Park területén lévő inkubátorház energetikai korszerűsítése, napelem telepítése a villamosenergia igény ellátására
- az ipari zóna bővítéséhez szükséges területek megszerzése, közműhálózatok fejlesztése, utak építése
- az újabb potenciális iparterületek szabályozási és infrastrukturális előkészítése, továbbá kijelölésük megszervezése
- az Eitner út burkolatfelújítása, illetve a 2003/6 hrsz-ú út építése az ipari park szállítási tevékenységeinek javítására, további vállalkozások letelepedésének ösztönzésére, valamint a jelenleg fennálló közlekedésbiztonsági és forgalmi szempontú problémák orvoslására
- gyalogosjárda megépítése a közlekedésbiztonság növelése és a munkahelyüket gyalogosan megközelítő munkavállalók védelme érdekében
- a meglévő feldolgozók mellett további élelmiszer-feldolgozók lehetőségeinek megkeresése

2.1.3. Ökoturisztikai terület – Akcióterület 3.

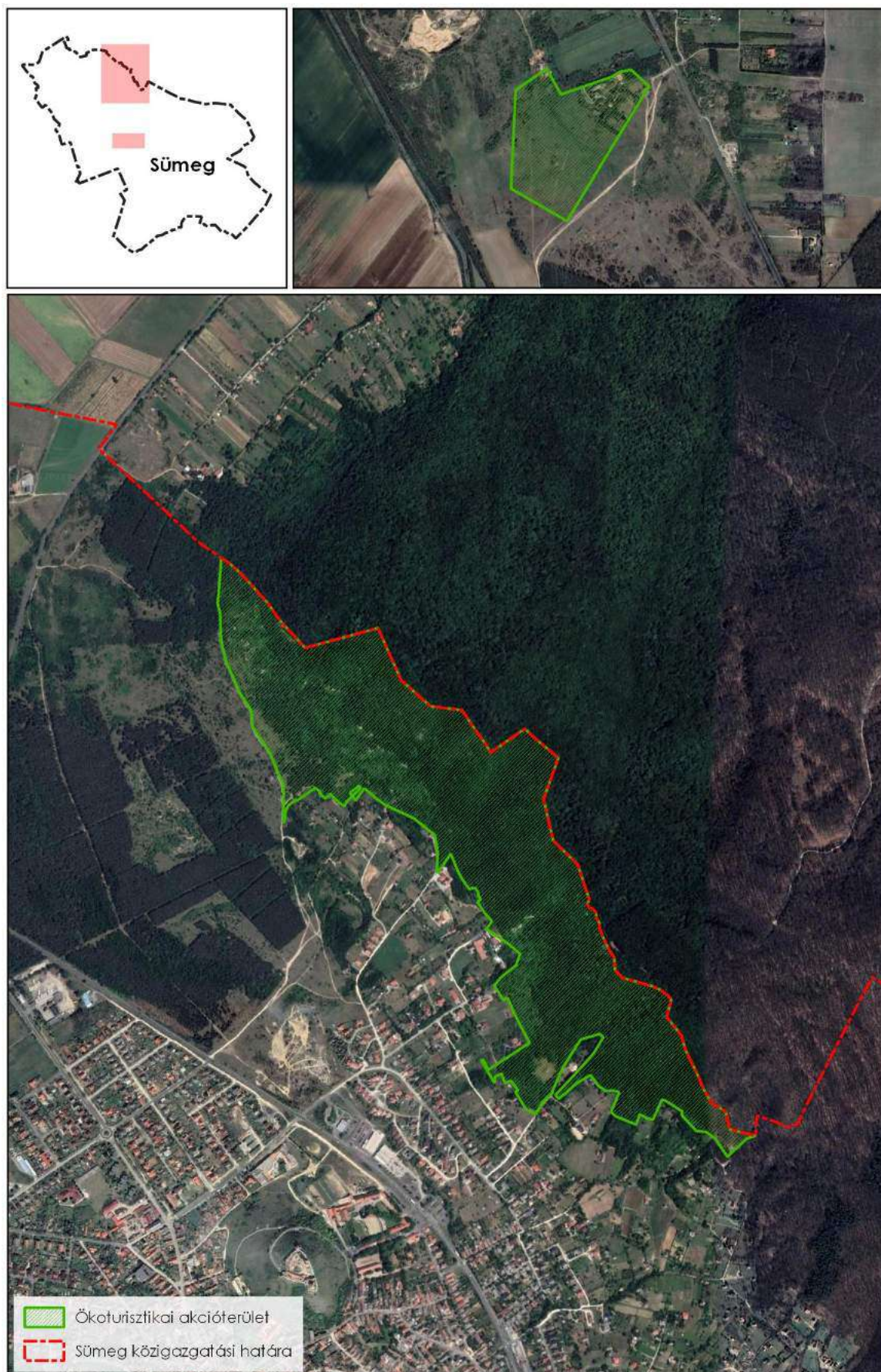
Helyszín: Az akcióterület két területrészből áll. Egyrészt a Sümeg déli részén lévő, geológiai jelentősége okán turisztikai már fejlesztés alá vont és továbbfejleszthető területet (Mogyorós-domb) foglalja magába, másrészt a belvárosban található Afrikárium, továbbá a külterületen a várostól keletre a Fehér Kövek természetvédelmi terület tartozik bele. A határait Mogyorós-domb esetében Kovakő Camp és az Ősemberbánya területe, a Fehér Kövek esetében a védett terület adja. A Mogyorós-domb Sümeg beépült területétől délre, a 84. sz. főút nyugati oldalán helyezkedik el, ahonnét bekötőúton közelíthető meg.

Az akcióterület összesen 4 db földrészlet területére terjed ki.

Jellemzők: A sümegi Mogyorósdombon feltárt ősemberbánya maradványai, az itt feltárt használati eszközök, a több mint 4500 évvel korábbról ismert kőkorszak, neolitikum emlékeit őrzik. Az itt feltárt terület egyediségét adja, hogy a Bakony hegység kialakulása révén, a felszínen olyan vetődések jöttek létre, melyek rendhagyó földtani kutatásokra voltak alkalmasak. Felfedezője Kocsis Lajos sümegi kőbányász, aki az általa feltárt földtani emlékeket a városra hagyta. A feltárás után ezen a területen a Magyar Földtani Intézet vezetésével aktív fejlesztést végeztek, a területen aktív tudományos kutatást folytattak, illetve - főleg az ifjúság számára - jelentős turisztikai lehetőségeket biztosítottak.

Az akcióterület másik része a Sümegi Fehér kövek természetvédelmi terület és erdőrezervátum városhoz közelebb eső részére, a Csabrendeki-hegy déli nyúlványaira terjed ki. A védett terület Csabrendek igazgatási területére eső részén tanösvény létesült, a Sümeghez tartozó területrészt is ökoturisztikai fejlesztésre kifejezetten alkalmas.

Ökoturisztikai akcióterület

Fejlesztési cél: A Mogyorósdomb akcióterületen fő cél egy szabadidőközpont létrehozása, geopark kialakítása, és a földtani, természeti értékekre alapozott turisztikai hasznosítás. A városban szegmentált szálláshelykínálat kialakítása a cél, ennek részeként a Kovakő Camp fejlesztésével kedvező árfekvésű de jó minőségű faházak kialakítása tervezett. A kulturális és rendezvény turizmus bővülése mellett egy másik ágazat, az ökoturizmus fellendítését szolgáló megfizethető szállásférőhelyek biztosítása a cél az Országos Kéktúra útvonal mellett lévő Mogyorósdombi földtani bemutatóhely, Ősember bánya és a Kovakő kemping meglévő négyágyas faházai korszerűsítésével. Sümeg turisztikai kínálatában a földtani turizmus lehet egy olyan speciális szegmens, ami plusz vonzerőt jelent. Az újonnan kialakításra került látogatóközpontban 6000 éves, európai jelentőségű szarvasgancs eszközös bányászattörténeti tárlat került kialakításra. Cél továbbá a terület bekapcsolása a térség turisztikai fejlesztési koncepciójába. Sümeg város a látogatóközpontot kialakítva kívánja biztosítani az erdei iskola beindítására lehetőséget adó objektumot is, mely a diákok számára nyújthat a nyári időszakban természet közeli ismereteket, élményeket.

A két részterületet gyalogos útvonal köti össze. Az útvonal a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Ősteknős tanösvényén keresztül haladva éri el a belvárosi Afrikárium kiállítóhelyet. Az Afrikáriumtól belterületi útvonalon haladhatnak tovább a turisták a Kisfaludy Múzeum érintésével a vár alatti parkolóhoz, innen indul a Fehér-kövek Természetvédelmi Terület legérdekesebb helyszíneit feltáró tanösvény-hálózat. Ez az új turisztikai attrakció az útvonal mentén felállított ismertető táblák segítségével mutatja be a terület természeti értékeit. A hegy domborzatától függően, különböző nehézségi fokozatú útvonalak közül választhatnak a kirándulók. A tanösvény minden esetben a kiinduló pontjába tér vissza, de az útvonal mentén két pihenőhely is kialakításra kerül. Az útvonal kiinduló pontján információs táblák segítségével kerül bemutatásra az érdeklődőknek a tematikus útvonal hálózat.

Szükséges beavatkozások: A városban lévő magasabb minőségi színvonalat kínáló szálláslehetőségek mellett a várost és környékét felkereső „bakancsos turisták” részére is elfogadható árú és számukra kielégítő minőségű szálláshelyek kialakítása a meglévő faházak illetve vizesblokkok felújításával. A Kovakő Camp faházainak modernizálása. A turisztikai célterületek bemutatásához szükséges infrastruktúrális illetve információs feltételek továbbfejlesztése, újabb tanösvény kialakítása. A területek bekapcsolása a város és a tágabb térség turisztikai kínálatába.

Stratégiai feladatok:

- hasznosítási lehetőségek: kutatóbázis, geo park bázishely, kihelyezett oktatási helyszín, interaktív geológiai bemutatóhely, kiállítóhely, erdei iskola, szabadidőközpont, táborszervezés, komplex diák és ifjúsági centrum, játszópark, stb.
- a vidék bakancsos-, kerékpár-, szakmai turizmusához való kapcsolódás, integrálva túra útvonalakhoz
- látogatóközpont, bányászattörténeti tárlat fejlesztése
- különböző profilú táborok szervezése: nyári táborok felnőttek, és gyermekek részére; életmód táborok „őskori - paleolit – körülmények” biztosításával
- parkolók kialakítása
- a térségi túraútvonalak és a tanösvény-hálózat kiépítése

- a balatoni kerékpárút hálózatra ráhordó útprogram részeként kerékpárút tervezés, építés
- a Tanuszoda és sportcsarnok és a közösségi park komplexum fizikai kapcsolatának (jelzett kerékpárút, gyalogút) kiépítése a Mogyorós-dombi turisztikai központhoz
- Úrbéri középkori falurom feltárása, az uzsai csarabos területének bevonása a turisztikai útvonalba
- a turisztikai célterületek és a Belváros közösségi közlekedési kapcsolatának kialakítása

Szükséges operatív beavatkozások:

- Mogyorós-dombon erdei iskola beindítása a nyári időszakban a fiatalabb korosztály (diákok) részére
- faházak és a vizesblokkok felújításával lehetőség nyílik a gyalogos turisták részére olcsóbb szálláshely biztosítására.
- a faházak, étterem, közösségi helyiségek és büfé épület felújítása
- Kovakő Camping fejlesztése, igényes kialakítása, 16 db, közel 50 éves, elhasználódott faházainak új, modern faházakra cserélése
- további helyi túraútvonalak és tematikus tanösvények megtervezése, kapcsolódás az országos kerékpáros és gyalogos túraútvonalakhoz, kiemelten az országos kéktúra sümegi szakaszához
- az útvonalak kiinduló pontján információs táblák segítségével bemutatni az érdeklődőknek a tematikus útvonal hálózatot
- a Mogyorós-domb ökoturisztikai centrum bevonása a kerékpár túraútvonalakba, tervezés és kivitelezés (Tapolca, Balatoni Bringakör)

2.2. AZ EGYES AKCIÓTERÜLETEKEN MEGVALÓSÍTÁSRA KERÜLŐ FEJLESZTÉSEK

A fejezet bemutatja, hogy melyek azok a beavatkozások, melyek megvalósításával az adott akcióterületre vonatkozó célok elérhetők, és melyeket az önkormányzat és partnerei az akcióterületen az elkövetkezendő években elvégeznek vagy terveznek elvégezni az akcióterület fizikai, társadalmi-gazdasági és környezeti megújítása érdekében. A beavatkozások projektek/projektcsomagok megvalósítását jelentik. Az ITS-ben megjelenítendő projektek listája indikatív jellegű.

Az akcióterületi projektek közös jellemzői:

- egymással szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását illetve hatásának kiteljesedését;
- az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra,

- volumenük, így várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen

2.2.1. Belváros akcióterületen megvalósuló fejlesztések

A Belváros akcióterületen megvalósítandó konkrét intézkedéseket összefoglalóan mutatja be a következő táblázat. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

Sor-szám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
1.	Közterületek, parkolók kialakítása	A város közterületeinek állapot javítása, parkolók kialakítása	G2
2.	Kisfaludy Sándor Emlékház felújítása, korszerűsítése	A fejlesztés célja Kisfaludy Sándor költő szülőháza irodalmi emlékhely. A költő kiemelt szerepet játszik a magyar irodalomtörténetben, korának meghatározó alakja volt, a magyar líra megteremtője. Rengeteget tett a közösségért, kultúránkért.	K2
3.	Szagrális épületek előtti közterületek felújítása	Élhető lakossági környezet kialakítása, mely illeszkedik a városképi, műemléki elvárásokhoz és vonzó környezetet biztosít a településre érkező turisták számára	G2
4.	Szabadtéri rendezvények helyszínének kialakítása	Arborétum rendezése. A Művelődési Központ területén szabadtéri, kulturális rendezvények színterének kialakítása. A meglévő sportlétesítmény mellett ligetes szabadidőpark kialakítása	G2
5.	A Sümegi Közös Önkormányzati Hivatal infrastrukturális, informatikai és szervezeti fejlesztése	A polgármesteri hivatal belső felületének teljes felújítása az energiatakarékosság jegyében	T1
6.	Ifjúság utca és Építők útja burkolatának felújítása és vizesblokk létesítése a Pannon Parkban	Élhető lakossági környezet kialakítása, mely illeszkedik a városképi elvárásokhoz és vonzó környezetet biztosít a településre érkező turisták számára	T1
7.	Leromlott városi területek rehabilitációja	Leromlott városi területek rehabilitációja, Kossuth utca, Táncsics utca teljes felújítása	G2
8.	Szegregátumok fejlesztése	A projekt a szegregátumok fejlesztését valamint felzárkóztatásuk elősegítését célozza, figyelembe véve az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség érvényesülésének elveit. A projekt kapcsán a két utcában a közterületi vobnalas infrastruktúrák állapota normalizálódik, 1 db közösségi tér kerül	T1

		kialakításra, valamint 6 db 50m ² -es szociális bérlakás épül.	
9.	Leromlott városi területek rehabilitációja – börtönudvar – önkormányzati bérlakás	Leromlott városi területek rehabilitációja, börtönudvar – önkormányzati bérlakás rendezése	T1
10.	Esélyegyenlőségi és helyi közösségfejlesztési programok Sümegen	Együttműködés a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeinek megteremtése céljából szervezett programjaink kettős célt szolgálnak, mert egyszerre járulnak hozzá a szegregált és a szegregációval veszélyeztetett csoportok többségi társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint közösségfejlesztő célt is szolgálnak. Ezen a programcsoporton belül szeretnénk lehetőséget biztosítani a projekt célcsoportja számára, hogy főzőtanfolyamon vegyenek részt, ahol elsajátíthatják a hagyományos magyar ételek és egészséges ételek elkészítésének módszerét. A közösségfejlesztési programcsoport keretében fogunk szervezni kettő alkalommal családi napot, mindkettő alkalommal április 8-án az országos roma napon fogjuk a programot megrendezni, valamint december tizenharmadika körül minden évben szeretnénk nemzetiségi napot szervezni. Projektünk egy másik fontos eleme, hogy a célcsoport számára rendszeres életvezetési, családszervezési és adósságrendezési tanácsadást biztosítsunk. Harmadik nagy programcsoportunkat az egészségfejlesztési, egészséges életmódot népszerűsítő szemléletmód formáló programok alkotják.	T1
11.	Önkormányzati intézmények energetikai komplex fejlesztése	A projekttel a működési költségek csökkentését kívánjuk elérni, amellyel, hogy a természetben rendelkezésre álló megújuló energiák alkalmazásával jelentősen csökken a környezetbe jutó szén-monoxid mennyisége, ezáltal javulnak a környezetterhelési mutatók. Napelemez rendszerek kiépítésében érintett intézmények száma: 2 db	G4
12.	Napfény Szociális Segítő Központ Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása	A 38 fő befogadóképességű sümegi Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása; higiénikus komfortossá tétele, családbarát kialakítása	T1
13.	A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, Napfény Szociális Segítő Központ térségi szolgáltatásainak fejlesztése	A térségi feladatkörrel rendelkező szociális intézmény fejlesztése	T1

14.	Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde kültéri fejlesztése	A Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde fejlesztésének átfogó célja a kisgyermekellátást nyújtó szolgáltatások minőségi fejlesztése, a családok megsegítése, az óvodai és bölcsődei ellátáshoz való hozzáférés minőségi feltételeinek javítása. A projekt specifikus célja a leszakadó rétegek, a kiemelkedően magas arányt képviselő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek nyújtott szolgáltatások színvonalának emelése, készségeik és képességeik fejlesztése, mentálhigiénés körülményeiknek a javítása, társadalmi felzárkóztatásuk. Az óvoda és a bölcsőde által nyújtott szolgáltatások minőségi javulása hozzájárul a családok megsegítéséhez, a szemléletformáláshoz, a nők, különösen a hátrányos helyzetű származású édesanyák munkaerő-piaci visszaintegrálódásának elősegítéséhez.	T1
15.	Ramassetter Iskola tornatermének bővítése, felújítása, energetikai fejlesztése	A 600 fő befogadóképességű sümegei Ramassetter Vince Általános Iskola tornatermének bővítése, felújítása, energetikai fejlesztése	T1

2.2.2. Ipari gazdasági területen megvalósuló fejlesztések

Az ipari gazdasági akcióterületen megvalósítandó konkrét intézkedéseket összefoglalóan mutatja be a következő táblázat. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
16.	Közlekedési feltételek javítása és az inkubátorház napelemmel történő ellátása Sümegei Ipari Parkban	A projekt közvetlen átfogó célja, hogy a Sümegei Ipari Park minél inkább hozzá tudjon járulni a helyi, térségi gazdaság fejlődéséhez, a település gazdasági potenciáljának, tökevonzó képességének erősítéséhez, az önkormányzati üzleti infrastrukturális háttér megteremtése a helyi gazdaságfejlesztéshez, valamint a betelepült vállalkozások gazdasági aktivitásának növelése. Közvetlen rövid távú cél, hogy az Eitner út burkolatfelújítása, illetve a 2003/6 hrsz-ú út építése lehetőséget biztosítson az ipari park szállítási tevékenységeihez, elősegítve a helyi gazdaság	G1

		működését, további vállalkozások letelepedését és működését, valamint a jelenleg fennálló közlekedésbiztonsági és forgalmi szempontú problémák orvoslását. A gyalogosjárda megépítésének fő célja a közlekedésbiztonság növelése a munkahelyüket gyalogosan megközelítő munkavállalók védelme érdekében. A projekt további célkitűzése a 2019. évben, TOP-1.1.1-15-VE1-2016-00007 jelű projekt keretén belül megépült inkubátorház villamosenergia igényét kiszolgáló napelemes rendszer telepítése az energiaköltségek csökkentése érdekében.	
17.	Gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó területek fejlesztése	Sümege város gazdasági és iparterülete korlátozott mértékben áll rendelkezésre. Több külföldi gazdasági szereplő jelentkezett területvásárlási igénnyel különböző munkahely teremtő beruházásokhoz, amelyekkel a város nem rendelkezik. A munkaerő helyben tartásához szükséges munkahelyek számát növelni szükséges.	G1

2.2.3. Az ökoturisztikai akcióterületen megvalósuló fejlesztések

Az akcióterületen megvalósítandó konkrét intézkedés összefoglalóan mutatja be a következő táblázat. A projekt részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
18.	Mogyorós-domb ökoturisztikai centrum	Cél, hogy a városban lévő magasabb minőségi színvonalat kínáló szálláslehetőségek mellett az átmeneti „bakancsos turisták” részére is biztosítsunk elfogadható áru és számukra kielégítő minőségű szálláshelyeket. Az erdei iskola működtetésével sok fiatal számára nyújthattunk a nyári időszakban gyakorlati, természeti ismereteket	G2
19.	Kovakő Camp teljeskörű fejlesztése	Jelen fejlesztés célja Sümege Város Önkormányzata által működtetett Kovakő Camp minőségi szálláshely fejlesztése. Az Országos Kéktúra útvonalán fekvő pihenőhelyet elsősorban a bakancsos-, és kerékpáros turisták, illetve családok veszik igénybe, akik természetközeli és megfizethető szálláshelyet keresnek. A camping rendezvények helyszínéül is	G2

szolgál, melyet elsősorban a helyi és térségi lakosok vesznek igénybe családi események lebonyolítása alkalmából.

2.3. AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜLI FEJLESZTÉSEK

A fejezet a három akcióterületen kívül végrehajtandó, a város vagy a járás egésze szempontjából jelentős fejlesztéseket mutatja be aszerint, hogy azok a kulcsprojektek, a hálózatos projektek, vagy az egyéb projektek közé sorolhatóak-e, illetve hogy mely városi szintű középtávú fejlesztési célhoz illeszkednek a leginkább.

2.3.1. Kulcsprojektek

Akcióterületen kívüli kulcsprojektek azok a tervbe vett fejlesztések, melyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemzően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Projekt célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
20.	Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegért	A hulladékkal érintett terület rekultivációja az alábbi célok megvalósítása érdekében szükséges: szennyezés, kimosódás elleni védelem, felszíni és felszín alatti vízkészlet védelem, roncsolt felszín megszüntetése, tájbaillesztés, talajerózió megakadályozása, élőhelyek helyreállítása, kialakítása, közegészségügyi feltételek javítása.	K1
21.	Öt csillagos 80 szobás termál wellness hotel	Sümege idegenforgalmának bővítése a felső kategóriában.	G2
22.	Napelempark Sümege	Az önkormányzat villamosenergia költségeinek csökkentése, az önkormányzati intézmények (iskolák, óvodák, hivatalok, művelődési központ stb.) villamosenergia fogyasztásának kiváltása, illetve az energiaköltségek csökkentése az E.ON villamos hálózat rendszerébe feladott – helyben, napenergiával termelt - villamos energiával. A helykijelölés és a megvalósítás konkrét műszaki megoldásai során Sümege gazdag épített örökségi értékei védelmének, továbbá a településképvédelem és tájképvédelem szempontjainak érvényre kell jutniuk. A tervezett napelempark tekintetében a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait és a településképi követelményeket a településrendezési eszközökben és a településképi rendeletben kell	G4

		meghatározni. A megvalósítás csak a megfelelő településképvédelmi előírások betartása mellett engedélyezhető.	
23.	Idősek Otthona létesítése	Sümege és a környező településeken is a lakosság előregedő, így egyre nagyobb igény mutatkozik az idősek otthona létesítésére. A jelenleg működő otthonok teljes kihasználtsággal üzemelnek.	T1

2.3.2. Hálózatos projektek

Akcióterületen kívüli hálózatos projektek több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből állnak, melyek Sümege egészére vagy annak jelentős részére kiterjednek, a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. Az egyes projektek részletes adatlapja a Mellékletek között szerepel.

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás a tematikus célokhoz
24.	Belterületi utak helyreállítása, portalanítása	Az önkormányzati 4-5 számjegyű utak felújítása, fejlesztése, földes utak portalanítása	T1
25.	Belterületi utak fejlesztése, korszerűsítése Sümege	Az építés célja javítani a felületek egyenetlenségén, ezáltal jobb utazáskényelmi feltételek biztosítása a közlekedők számára, és ezen kívül megakadályozni a felszíni vizek behatolását a burkolatba, valamint a tervezési időszakra biztosítani az épülő burkolat teherbírását, valamint a tervezett felújítással megvalósítható, hogy az időjárási viszonyoktól függetlenül, komfortosan és biztonságosan a mai kor elvárásainak megfelelően elérhetővé váljanak az út által megközelíthető ingatlanok. A projekt eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.	T1
26.	Sümegei közutak fejlesztése	Az építés célja javítani a felületek egyenetlenségén, ezáltal jobb utazáskényelmi feltételek biztosítása a közlekedők számára, és ezen kívül megakadályozni a felszíni vizek behatolását a burkolatba, valamint a tervezési időszakra biztosítani az épülő burkolat	T1

		teherbírását, valamint a tervezett felújítással megvalósítható, hogy az időjárási viszonyoktól függetlenül, komfortosan és biztonságosan a mai kor elvárásainak megfelelően elérhetővé váljanak az út által megközelíthető ingatlanok. A projekt eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.
27.	Külterületi helyi közutak fejlesztése Sümegen	Az építés célja javítani a felületek T1 egyenetlenségén, ezáltal jobb utazáskényelmi feltételek biztosítása a közlekedők számára, és ezen kívül megakadályozni a felszíni vizek behatolását a burkolatba, valamint a tervezési időszakra biztosítani az épülő burkolat teherbírását, valamint a tervezett felújítással megvalósítható, hogy az időjárási viszonyoktól függetlenül, komfortosan és biztonságosan a mai kor elvárásainak megfelelően elérhetővé váljanak az út által megközelíthető ingatlanok .A projekt eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.
28.	Zártkertek belterületi fejlesztése	Sümeg város belterületének fejlődési iránya a T1 zártkertek felé mutat, egyre több lakó költözik ki a zártkertekbe részben kertművelés, megélhetési költségek csökkentése, illetve a panoráma miatt.
29.	Mezőgazdasági utak fejlesztése	Sümeg város külterületén mezőgazdasági területek G3 helyezkednek el, egy részén szántók, legelők, a hegy oldalon szőlő művelés történik. A mezőgazdasági tevékenységből a lakosság jelentős része él, ezért a területek megközelíthetősége érdekében a szükséges kapacitású és minőségű úthálózat kialakítása elengedhetetlen.
30.	Belterületi csapadékvíz elvezetés rendezése Sümeg ÉK-i városrészben	Fő cél a csapadékvíz biztonságos elvezetése, K1 csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése, települési vízkár veszélyeztetettség csökkentése, a településrész környezeti állapotának javítása. Egy egységes koncepció szerinti csapadékvíz elvezetés kialakítás a cél, mely magába foglalja a fő levezetők megfelelő kialakításától az egyes utcai

		levezetőig való megfelelő rendezés. A rendezést a befogadótól kell kezdeni. Lehetőség szerint a külterületi vizek belterületet terhelő káros hatását csökkenteni kell, a külterületi vizek megfogásával, lehetőség szerinti ideiglenes víz-visszatartással, iszap- hordalékfogó műtárgyak beépítésével. Az összegyűjtött csapadékvizeket károkozás nélkül kell a befogadóig vezetni.	
31.	Belterületi vízelvezetés	A várhegyről, valamint a szőlőhegyről lezúduló K1 felszíni vizek rendezése	
32.	Külterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztése	Sümege város szerkezetéből adódóan a helyi K1 utakról lefolyó csapadékvíz eróziós hatása megjelenik a város belterületi úthálózatán is, ezért a lefolyó csapadék vizet szabályozott mederben, csapadékvíz hálózatban kell elvezetni a fokozott kárveszély miatt	
33.	Ivóvíz hálózat fejlesztése	Az elavult vízvezeték rendszer modernizációja	K1
34.	Járda felújítás a harmonikus és akadálymentes városkép elérése érdekében	A városban található járdák felújítása a T1 közlekedés megkönnyítése, illetve az akadálymentesítés érdekében	
35.	Közüvilágítás energiatakarékos átalakítása	Közüvilágítás energiatakarékos átalakítása	G4
36.	Szennyvízcsatorna hálózat bővítése a kiépítetlen területeken	Szennyvízcsatorna hálózat bővítése a kiépítetlen K1 területeken	
37.	A helyi identitás és kohézió erősítése, mentorrendszer kiépítése a háztáji kisgazdálkodás életre keltéséért	Mentorrendszer kiépítése a háztáji G3 kisgazdálkodás életre keltéséért, oktatás, egyéni mentorálás, promóciós anyagok készítése, rendezvények szervezése	
38.	Lokális együttműködés, városrehabilitációs humán komponensek	Együttműködés kiépítése és kialakítása, egységes G2 arculat és érdekérvényesítés	
		Turisztikai tevékenységben érintettek oktatása, egyéni mentorálása, promóciós anyagok készítése, rendezvények szervezése	
39.	A helyi identitás és kohézió erősítése/ helyi igényekre épülő képzési programok megvalósítása	Turisztikai képzés realizálása és mentorrendszer G2 kialakítása	
40.	A társadalmi együttműködés erősödését szolgáló lokális programok, Civil kerekasztalok és esélyegyenlőségi programok megvalósítása	Civil kerekasztalok és esélyegyenlőségi T1 programok megvalósítása	
41.	Kerékpárút kiépítés a Sümegi kistérségben	Alternatív közlekedési lehetőséget biztosítson G2 mind a települések lakosságának, mind a térségbe érkező turisták számára. A helyi	

	lakosoknak egyéb lehetőséget biztosít a munkahely és az egyéb közszolgáltatások eléréséhez, mozgási, sportolási lehetőséget biztosít a térségbe érkező turisták számára is. A kerékpárút kiépítésével összefüggésben remélhetőleg az idegenforgalmi attrakció is növekszik
--	--

2.3.3. Egyéb projektek

Akcióterületen kívüli egyéb projektek az alábbiak (az egyes projektek részletes adatlapja szintén a Mellékletek között szerepel).

Sorszám	Beavatkozás/Projekt megnevezése	Célja, elvárt eredmények	Kapcsolódás tematikus célokhoz	a
42.	Építészeti alap létrehozása	Építészeti alap létrehozása a település leromlott állapotban levő magántulajdonú ingatlanjainak felújítása elősegítéséért	T1	
43.	Gépjármű beszerzés	Akadálymentesített személyszállító jármű beszerzése a szociális ellátás érdekében	T1	
44.	Épület belső felújítása és energetikai fejlesztés a Petőfi u. 18. sz. alatt	A Petőfi utcai óvoda oktatási központtá történő átalakítása. Az ingatlan hasznosításának racionalizálása, oktatási központként való üzemeltetése, mely nemcsak az önkormányzat, hanem bármely szervezet számára igénybe vehető, akár működéshez kapcsolódó vagy önállóan kezdeményezett programok megvalósítására	T1	
45.	A szakfeladatok ellátását segítő eszközök beszerzése	Az önkormányzati kötelező feladatok ellátásához szükséges eszközök, kis és nagy értékű tárgyi eszközök beszerzése	T1	
46.	Kegyeleti parkká alakítása a Nyírlaki temetőnek	Nyírlaki temető elhanyagoltsága, meglévő síremlékek karbantartása indokoltá teszi a temető területének más szemszögű megközelítését.	K2	

2.3.4. A tervezett fejlesztések illeszkedése a stratégia céljaihoz*Az egyes fejlesztési projektjavaslatok és a városi tematikus célok kapcsolata*

Középtávú városi célok	Kulcsprojektek	Akcióterületi projektek	Hálózatos projektek	Egyéb tematikus projektek
G1 Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegei Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	-	Közlekedési feltételek javítása és az inkubátorház napellel történő ellátása Sümegei Ipari Parkban	-	-
		Gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó területek fejlesztése		
G2 A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	Öt csillagos 80 szobás termál wellness hotel	Közterületek, parkolók kialakítása	Lokális együttműködés, városrehabilitációs humán komponensek	
		Szagrális épületek előtti közterületek felújítása	A helyi identitás és kohézió erősítése/ helyi igényekre épülő képzési programok megvalósítása	
		Szabadtéri rendezvények helyszínének kialakítása	Kerékpárút kiépítés a Sümegei kistérségben	
		Leromlott városi területek rehabilitációja		
		Mogyorós-domb ökoturisztikai centrum		
		Kovakő Camp teljeskörű fejlesztése		
		Komplex turisztikai fejlesztések Sümegeben		
G3			Mezőgazdasági utak fejlesztése	

A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése		A helyi identitás és kohézió erősítése mentorrendszer kiépítése a háztáji kisgazdálkodás életre keltéséért		
G4 Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	Napelempark Sümege	Önkormányzati intézmények energetikai komplex fejlesztése	Közüvilágítás energiatakarékos átalakítása	
T1 Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	Idősek Otthona létesítése	A Sümegi Közös Önkormányzati Hivatal infrastrukturális, informatikai és szervezeti fejlesztése	Belterületi utak helyreállítása, portalanítása	Építészeti alap létrehozása
		Ifjúság utca és Építők útja burkolatának felújítása és vizesblokk létesítése a Pannon Parkban	Belterületi utak fejlesztése, korszerűsítése Sümegben	Gépjármű beszerzés
		Szegregátumok fejlesztése	Sümegi közutak fejlesztése	Épület belső felújítása és energetikai fejlesztés a Petőfi u. 18. sz. alatt
		Leromlott városi területek rehabilitációja – börtönudvar – önkormányzati bérlakás	Külterületi helyi közutak fejlesztése Sümegben	A szakfeladatok ellátását segítő eszközök beszerzése
		Esélyegyenlőségi és helyi közösségfejlesztési programok Sümegben	Zárthektek belterületi fejlesztése	
		Napfény Szociális Segítő Központ Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása	Járda felújítás a harmonikus és akadálymentes városkép elérése érdekében	

		A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, Napfény Szociális Segítő Központ térségi szolgáltatásainak fejlesztése	A társadalmi együttműködés erősödését szolgáló lokális programok, Civil kerekasztalok és esélyegyenlőségi programok megvalósítása
		Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde kültéri fejlesztése	
		Ramassetter Iskola tornatermének bővítése, felújítása, energetikai fejlesztése	
K1	Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegért	Belterületi csapadékvíz elvezetés rendezése Sümeg ÉK-i városrészben
			Belterületi vízelvezetés
			Külterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztése
			Ivóvíz hálózat fejlesztése
			Szennyvízcsatorna hálózat bővítése a kiépítetlen területeken
K2	Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása	Kisfaludy Sándor Emlékház felújítása, korszerűsítése	Kegyeli parkká alakítása a Nyírlaki temetőnek

2.4. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE ÉS ÜTEMEZÉSE

2.4.1. A fejlesztések ütemezése

A munka jelenlegi fázisában az is fontos, hogy az egyes projektek időzítését legfeljebb fél éves pontossággal megbecsüljük, illetve reális nagyságrendi becslést adjunk a tervezett beavatkozások, projektek forrásigényére vonatkozóan.

A fejlesztések ütemezésénél a város azt a stratégiát követi, hogy a húzóprojektek - ezek többségében kulcsprojektek és akcióterületi projektek - megvalósítására törekszik a középtávú tervezési időszak első éveiben. Ezek a projektek olyan szinergikus hatással bírnak, ami további - pontszerű, vagy kisebb hálózatos projektek - beindítását is elősegítik. A kulcsprojektek közül a napelem-park energetikai költségcsökkentő szerepe miatt élvez prioritást, a szálláshelyfejlesztés pedig az idegenforgalmi ágazatnak ad újabb lökést, amelyre további kisebb fejlesztések fűzhetők fel. Ebbe a sorba illeszkedik mindhárom akcióterület fejlesztése is. Az Ipari Parkban az inkubátorház korszerűsítése, valamint a további ipari célú területek előkészítése a konkrét befektetői igények alapján a munkahelyteremtéshez járulnak hozzá, a Mogyorós-domb és kapcsolódó fejlesztései pedig a város turisztikai kínálatának egy újabb szegmensét színesíti.

Fenti projektek beindítása egyrészt bevételeket is teremt az önkormányzat számára, másrészt munkahelyteremtő, ezáltal bevételnövelő, illetve turizmusgeneráló hatásúak, amelyek jó alapot biztosítanak a további - jellemzően hálózatos vagy egyéb, egyedi - projektek megvalósításához. Ezek nagyobb részben az életminőség javítását (javuló települési környezet), az ellátás helyi rendszereinek (szociális szolgáltatások, oktatás-nevelés, egészségügy, kommunális szolgáltatások) a színvonal emelését segítik elő. Ezek a fejlesztések ráfordítás igényesek, amely pénzügyi háttér előteremtése egyrészt pályázati források útján, másrészt már megvalósult gazdaságélénkítő és turisztikai beruházások hozadékaként tervezhető.

A fejlesztések tervezett ütemezése

Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév	2025. II. félév	2026. I. félév	2026. II. félév	2027. I. félév	2027. II. félév	2028. I. félév	2028. II. félév
Belváros akcióterület																	
Közszeruterek, parkolók kialakítása	2024.01.	2026.12.															
Kisfaludy Sándor Emlékház felújítása, korszerűsítése	2024.01.	2025.12.															
Szakraális épületek előtti közteruterek felújítása	2024.01.	2026.12.															
Szabadtéri rendezvények helyszínének kialakítása	2024.01.	2026.12.															
A Sümegi Közös Önkormányzati Hivatal infrastrukturális, informatikai és szervezeti fejlesztése	2024.01.	2026.12.															
Ifjúság utca és Építők útja burkolatának felújítása és vizesblokk létesítése a Pannon Parkban	2021. 12. 15.	2023. 12. 31.															
Leromlott városi teruterek rehabilitációja	2024.01.	2026.12.															
Szegregátumok fejlesztése	2024.01.	2027.12.															
Leromlott városi teruterek rehabilitációja – börtönudvar – önkormányzati bérlakás	2024.01.	2026.12.															
Esélyegyenlőségi és helyi közösségfejlesztési programok Sümegen	2024.01.	2027.12.															
Önkormányzati intézmények energetikai komplex fejlesztése	2024.01.	2027.12.															
Napfény Szociális Segítő Központ Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása	2024.01.	2024.06.															
A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, Napfény Szociális Segítő Központ térségi	2024.01.	2027.12.															

Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév	2025. II. félév	2026. I. félév	2026. II. félév	2027. I. félév	2027. II. félév	2028. I. félév	2028. II. félév
szolgáltatásainak fejlesztése																	
Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde kültéri fejlesztése	2023.04.02.	2024.04.30.															
Ramassetter Iskola tornatermének bővítése, felújítása, energetikai fejlesztése	2024.01.	2024.06.															
Ipari gazdasági akcióterület																	
Közlekedési feltételek javítása és az inkubátorház napelemmel történő ellátása Sümegi Ipari Parkban	2022.08.01.	2025.06.30.															
Gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó területek fejlesztése	2024.01.	2025.12.															
Mogyorós-domb turisztikai terület																	
Mogyorós-domb ökoturisztikai centrum	2024.06.	2026.06.															
Kovakó Camp teljeskörű fejlesztése	2024.01.	2025.12.															
Kulcsprojektek																	
Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegért	2021. 11. 30.	2024. 12. 31.															
Öt csillagos 80 szobás termál wellness hotel	2025.01.	2027.06.															
Napelempark Sümeg	2024.07.	2027.06.															
Idősek Otthona létesítése	2025.01.	2027.12.															
Hálózatos projektek																	
Belterületi utak helyreállítása, portalanítása	2024.01.	2024.02.															
Belterületi utak fejlesztése, korszerűsítése Sümegen	2022.08.01.	2025.01.31.															
Sümegi közutak fejlesztése	2022.10.16.	2025.10.15.															
Külterületi helyi közutak fejlesztése Sümegen	2022.05.16.	2024.05.15.															

Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév	2025. II. félév	2026. I. félév	2026. II. félév	2027. I. félév	2027. II. félév	2028. I. félév	2028. II. félév
Zártkertek belterületi fejlesztése	2023	2024															
Mezőgazdasági utak fejlesztése	nem ismert	nem ismert															
Belterületi csapadékvíz elvezetés rendezése Sümeg ÉK-i városrészben	2021.11. 11.	2025.05. 11.															
Belterületi vízvezetés	2024.01.	2026.01.															
Külterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztése	2024.01.	2026.12.															
Ivóvíz hálózat fejlesztése	2024.01.	2026.12.															
Járda felújítás a harmonikus és akadálymentes városkép elérése érdekében	2024.01.	2026.12.															
Közüvilágítás energiatakarékos átalakítása	2023.01.	2023.12.															
Szennyvízcsatorna hálózat bővítése a kiépítetlen területeken	2024.01.	2024.02.															
A helyi identitás és kohézió erősítése, mentorrendszer kiépítése a háztáji kisgazdálkodás életre keltéséért	2024.01.	2025.12.															
Lokális együttműködés, városrehabilitációs humán komponensek	2024.01.	2025.12.															
A helyi identitás és kohézió erősítése/ helyi igényekre épülő képzési programok megvalósítása	2024.01.	2025.12.															
A társadalmi együttműködés erősödését szolgáló lokális programok, Civil kerekasztalok és esélyegyenlőségi programok megvalósítása	2024.01.	2027.12.															
Kerékpárút kiépítés a Sümegi kistérségben	2024.01.	2025.12.															
Egyéb fejlesztések																	
Építészeti alap létrehozása	2024.01.	2024.01.															
Gépjármű beszerzés	2024.01.	2024.02.															

Fejlesztések	Kezdés	Befejezés	2021. II. félév	2022. I. félév	2022. II. félév	2023. I. félév	2023. II. félév	2024. I. félév	2024. II. félév	2025. I. félév	2025. II. félév	2026. I. félév	2026. II. félév	2027. I. félév	2027. II. félév	2028. I. félév	2028. II. félév
Épület belső felújítása és energetikai fejlesztés a Petőfi u. 18. sz. alatt	2024.01.	2024.06.															
A szakfeladatok ellátását segítő eszközök beszerzése	2024.01.	2024.06.															
Kegyeleti parkká alakítása a Nyírlaki temetőnek	nem ismert	nem ismert															

2.4.2. A fejlesztések összehangolt, vázlatos pénzügyi terve

A forrásigénnyel kapcsolatban fontos megjegyezni, hogy a tervezett beavatkozásoknál, projektekénél a teljes költségigény jelenik meg és nem csak a támogatási igény. Ennek oka, hogy a Stratégia mostani fázisában nem tudunk pontos adatokat megadni a későbbi támogatási arányokra, összegekre vonatkozóan. A következő táblázat tehát vázlatosan mutatja be a tervezett beavatkozások, projektek költségvonzatát, valamint a projektre felhasználható összeg releváns forrását. Ez legtöbbször a 2021-2027-es programozási ciklus európai uniós fejlesztési források lehívását elősegítő ágazati Operatív Programok, egyéb EU-s programok, fejlesztési alapok de állami, kormányzati szintű forrásbevonás (hazai finanszírozású programok), illetve nemzetközi jellegű pályázati források (Norvég alap, Svájci–Magyar Együttműködési Program II., Visegrádi alap, stb.) is szóba jöhetnek.

Az Operatív Programok kapcsán a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) érdemli a legnagyobb figyelmet, mert az önkormányzati célú fejlesztések többsége ebből finanszírozható. A források hatékony, innovatív felhasználását segíti a Veszprém vármegyére is elkészített Integrált Területi Program (ITP), amely tartalmazza a vármegyére érvényes tervezett forrásallokációkat. Veszprém vármegye egészére várhatóan összesen 80 Mrd Ft TOP Plusz fejlesztési forrás fog jutni.

A gazdasági környezet fejlesztése szempontjából a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz) lesz döntő jelentőségű. Ezen kívül a Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz), az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz) kapcsán várhatóak forrásallokációk.

Az ITS keretében megvalósítani tervezett projektek forrásigénye (mintegy 12.750 millió Ft) jelentősen meghaladja a tervezési időszakban reálisan bevonható források mértékét, ami, optimista becslés esetén sem várható, hogy meghaladja ezt az összeget. Mivel az elérhető források pontos összetétele jelenleg nem ismert, az ITS ténylegesen végrehajtásra kerülő beavatkozásai sem azonosíthatóak. Az elérhető forrásokhoz kapcsolódó feltételek folyamatos figyelése, lehetőség szerinti alakítása és ez alapján a végrehajtandó projektek kiválasztása az ITS menedzselésének részét képezi.

„Veszprém Vármegyei Integrált Területi Program 2023. évi 1. módosítása – Forrásallokáció a minőségbiztosításra 2023. február 28-án felterjesztett dokumentumhoz” alapján a megyére jutó becsült allokált keret a TOP Pluszból 80.249 millió Ft. Ez alapján lakosságarányosan Sümege városa 1.388 millió forintra számíthat. Ha a járás népesség arányát tekintjük, akkor mintegy két és félszeres nagyságú forrásra lehet számítani. Mindehhez hozzáadandó a többi operatív programból, illetve egyéb hazai fejlesztési forrásokból várhatóan Sümegeben felhasználható források nagysága. Ezek azonban jelenleg nem becsülhetők. Mindazonáltal az ITS-ben megnevezett összes fejlesztés együttesen több mint 12 és fél milliárd forint (12.750 millió Ft) forrást igényel.

Sümege városa 2014. októbere óta összesen 3090,61 millió Ft európai uniós támogatási összeghez jutott. Hasonló forrásszerzési hatékonysággal a város az ITS-ben megvalósítani tervezett fejlesztések többségének megvalósítására képes lehet, ha a teljes megvalósulás nem is lesz elérhető. Az éves monitoring során a menedzsment feladata lesz a fejlesztések közötti prioritizálás az ismertté váló fejlesztési források függvényében.

Az integrált településfejlesztési stratégiákban megfogalmazott fejlesztések indikatív forrásigénye (Mft)

Projektek	Indikatív költségigény (millió Ft)	Finanszírozás lehetséges forrása
Belváros akcióterület		
Közterületek, parkolók kialakítása	150	TOP Plusz
Kisfaludy Sándor Emlékház felújítása, korszerűsítése	400	TOP Plusz
Szakraális épületek előtti közterületek felújítása	600	TOP Plusz
Szabadtéri rendezvények helyszínének kialakítása	230	TOP Plusz
A Sümegi Közös Önkormányzati Hivatal infrastrukturális, informatikai és szervezeti fejlesztése	100	TOP Plusz
Ifjúság utca és Építők útja burkolatának felújítása és vizesblokk létesítése a Pannon Parkban	97	TOP Plusz
Leromlott városi területek rehabilitációja	200	TOP Plusz
Szegregátumok fejlesztése	300	TOP Plusz
Leromlott városi területek rehabilitációja – börtönudvar – önkormányzati bérlakás	150	TOP Plusz
Esélyegyenlőségi és helyi közösségfejlesztési programok Sümegen	100	TOP Plusz
Önkormányzati intézmények energetikai komplex fejlesztése	300	TOP Plusz
Napfény Szociális Segítő Központ Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása	50	TOP Plusz
A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, Napfény Szociális Segítő Központ térségi szolgáltatásainak fejlesztése	70	TOP Plusz, EFOP Plusz
Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde kültéri fejlesztése	130	TOP Plusz
Ramassetter Iskola tornatermének bővítése, felújítása, energetikai fejlesztése	100	TOP Plusz, KEHOP Plusz
Ipari gazdasági akcióterület		
Közlekedési feltételek javítása és az inkubátorház napelemmel történő ellátása Sümegi Ipari Parkban	489	TOP Plusz, KEHOP Plusz
Gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó területek fejlesztése	150	TOP Plusz
Mogyorós-domb turisztikai terület		
Mogyorós-domb ökoturisztikai centrum	12	TOP Plusz
Kovakő Camp teljeskörű fejlesztése	300	TOP Plusz
Kulcsprojektek		
Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegért	300	TOP Plusz
Öt csillagos 80 szobás termál wellness hotel	4000	hazai forrás, GINOP Plusz, TOP plusz
Napelempark Sümeg	500	KEHOP Plusz
Idősek Otthona létesítése	450	TOP Plusz
Hálózatos projektek		
Belterületi utak helyreállítása, portalanítása	80	TOP Plusz, hazai

		forrás
Belterületi utak fejlesztése, korszerűsítése Sümegen	446	TOP Plusz, hazai forrás
Sümegi közutak fejlesztése	208	TOP Plusz
Külterületi helyi közutak fejlesztése Sümegen	87	TOP Plusz
Belterületi csapadékvíz elvezetés rendezése Sümeg ÉK-i városrészben	480	TOP Plusz
Zártkertek belterületi fejlesztése	15	TOP Plusz
Mezőgazdasági utak fejlesztése	50	TOP Plusz
Belterületi vízelvezetés	300	TOP Plusz
Külterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztése	250	TOP Plusz
Ivóvíz hálózat fejlesztése	200	TOP Plusz
Járda felújítás a harmonikus és akadálymentes városkép elérése érdekében	35	TOP Plusz
Közvilágítás energiatakarékos átalakítása	120	TOP Plusz, hazai forrás
Szennyvízcsatorna hálózat bővítése a kiépítetlen területeken	150	TOP Plusz, hazai forrás
A helyi identitás és kohézió erősítése, mentorrendszer kiépítése a háztáji kisgazdálkodás életre keltéséért	75	TOP Plusz
Lokális együttműködés, városrehabilitációs humán komponensek	50	TOP Plusz
A helyi identitás és kohézió erősítése/ helyi igényekre épülő képzési programok megvalósítása	36	TOP Plusz
A társadalmi együttműködés erősödését szolgáló lokális programok, Civil kerekasztalok és esélyegyenlőségi programok megvalósítása	50	TOP Plusz
Kerékpárút kiépítés a Sümegi kistérségben	490	TOP Plusz
Egyéb fejlesztések		
Építészeti alap létrehozása	130	TOP Plusz
Gépjármű beszerzés	20	TOP Plusz
Épület belső felújítása és energetikai fejlesztés a Petőfi u. 18. sz. alatt	100	TOP Plusz
A szakfeladatok ellátását segítő eszközök beszerzése	50	TOP Plusz
Kegyeleti parkká alakítása a Nyírlaki temetőnek	50	TOP Plusz, hazai forrás

3. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

3.1. A SZEGREGÁCIÓ MÉRSÉKLÉSÉT VAGY MEGSZÜNTETÉSÉT CÉLZÓ INTÉZKEDÉSEK

3.1.1. Szegregációval érintett és szegregációval veszélyeztetett településrészek

Az integrált településfejlesztési stratégia keretein belül kidolgozandó antiszegregációs terv elsősorban területi dimenzióban, a szegregációs folyamatok szempontjából vizsgálja az esélyegyenlőségi problémák meglétét egy adott településen. A terv célja, hogy felmérje a város azon területeit, ahol a szegregáció már megindult, illetve előrehaladott állapotban van, és a fentiek szellemében kidolgozzon a szegregáció oldására irányuló beavatkozási terveket.

Ahogy arról már a helyzetelemző munkarészben is szó volt Sümege városa esetében egyelőre még kisebb részen jelennek meg szegregátumok. A 2011-es népszámlálási adatok szerint két relatíve nagyobb és két kisebb területen mutatható ki a statisztikai adatok szerint szegregáció (a szegregációs mutató 30% feletti).

Szegregációval fokozottan érintett terület a Kövesdomb utca és a Hárskút utca, ahol a lakónépesség száma 99 fő, a Tátika és a Sarvaly utca környékén pedig 56 fő élt. A demográfiai és az egyéb társadalmi és gazdasági mutatók is alátámasztják, hogy a két terület lényegesen rosszabb állapotokat mutat, mint a sümegi átlag.

A város oktatási - nevelési intézményei adatait áttanulmányozva megállapítható, hogy az óvodában a gyermekek több mint 30%-a hátrányos helyzetű, és 10%-a halmozottan hátrányos helyzetű, az általános iskolában 27% hátrányos helyzetű és 8%-a halmozottan hátrányos helyzetű.

A következőkben a nagyobb áttekinthetőség érdekében táblázatos formában kerülnek bemutatásra azok a területek, melyek statisztikai szempontból is szegregált településrésznek számítanak, majd egy másik táblázatban azok a területek is bemutatásra kerülnek, ahol statisztikai szempontból nem beszélhetünk szegregátumról, ugyanakkor a lefolytatott interjúk és a kérdésekre adott válaszok alapján veszélyeztetett településrészekről van szó.

a) Statisztikai szempontból szegregáltak nevezhető településrészek:

Érintett terület a városon belül és a szegregátum típusa	A szegregált településrész jellemzői röviden
Kövesdomb utca, Hárskút utca Típus: városszövegtől elkülönülő	Egyértelműen szegregált településrészről van szó, továbbá a területen szinte csak roma lakosság él. Ez a város úgynevezett „roma telepe”, a lakóházak többsége a 60-as években épült. A lakások kisebb részében még a vezetékes víz sincs bekötve, azaz a lakások komfort fokozata igen alacsony, az itt élők száma a legutóbbi népszámlálási adatok szerint 99 fő volt.
Táncsics Mihály utca vasúton	Az érintett utca vasúton túli területén található három szükséglakás, melyből jelenleg

túli része <u>Típus:</u> városszövettől elkülönülő	kettőben laknak egy pedig faházként funkcionál, állandó lakosok nem élnek ott. Továbbá itt található még 6 db szociális bérlakás, itt is nagyrészt roma származású lakosok élnek 8 család, ahol kb. 16-18 gyermek él. A bérlakások egy része 10-15 éve épült (azaz viszonylag újak mondhatóak), és eleve a lecsúszott társadalmi rétegeknek szánták, azaz ez már előrevetítette egy szegregátum kialakulását, ami meg is valósult. A lakóközösség elég sok konfliktussal terhelt.
Tátika-Sarvaly utca kereszteződése környéke <u>Típus:</u> városszövetbe ágyazott	Sarvaly u. 3-as szám alatt található egy udvari lakóközösség, mely az elmúlt húsz évben egyértelműen a lecsúszás jeleit mutatja, 3 család él itt jelenleg. A családok más megyéből érkeztek, és azóta további rokonok érkeztek ide, az ingatlanok értéke folyamatosan csökken, egy-két lakrész pedig már annyira romos, hogy eladhatatlan

b) Szegregációval veszélyeztetett terület (statisztikai adatok alapján még nem beszélhetünk szegregátumról)

Érintett terület a városon belül	A szegregált településrész jellemzői röviden
Mihályfa u. 33. <u>Típus:</u> városszövettől elkülönülő	Az utca vasúton túli részéről van szó, egy régi majorsági lakóépület, ahová nem vezet sem műút, sem pedig járda, fák, bokrok takarják az ingatlant. Az érintett épületben 6 db lakás található, két lakásban roma családok élnek, két lakásban egy-egy fő él, akik egyedülállóak, két lakás pedig üres és leromlott. Csak egy lakás van ellátva ivóvízzel, a többi nem, azaz a lakások komfort fokozata igen alacsony, és a lakóházakban életet egyértelműen mélyszegénység jellemzi. A lakóingatlanon belül közkút működik.
Kossuth u. 29 és Kisfaludi tér 3. lakóközössége <u>Típus:</u> városszövetbe ágyazott	Egy társasházi lakóközösségről van szó, közös udvarral. Egy része önkormányzati bérlakás (kb. 4 lakás), a többi pedig magántulajdon (kb. 9 lakás), de az ott lakók nagy albérlő. A lakóközösség összetétele vegyes, élnek ott állami gondozottak, roma családok, összességében szinte valamennyi itt élőről elmondható, hogy a város lecsúszott társadalmi rétegéhez tartoznak, egyre több problémával, az ingatlanok értéke folyamatosan csökken, egy-két lakás gyakorlatilag már nem is eladható.
Árpád u. 34. <u>Típus:</u> városszövetbe ágyazott	Az érintett házban az elmúlt 5-10 évben figyelhetők meg olyan folyamatok, melyek szegregációra utalnak, a korábbi lakók elköltöztek és egyre inkább lecsúszott társadalmi rétegből kerülnek ki az új lakosok (elsősorban roma származásúak), akikkel egyre több a konfliktus a sajátos életvitelük miatt.
Várnagy utca <u>Típus:</u> városszövetbe ágyazott	Az érintett utcáról elmondható, hogy az utóbbi években egy-egy lakást alacsony státuszú lakosok vettek meg, de összességében még nem mutatja a szegregáció jeleit a jelenség, ugyanakkor a szegregációs folyamatok megállítása érdekében megvalósuló tevékenységeknek erre a területre is figyelemmel kell lenniük.

Ahogy az a fentiekből is megfigyelhető a szegregációs folyamatok Sümegen alapvetően a roma népességet érintik, a 2011-es népszámláláskor 129 fő vallotta magát roma nemzetiségűnek (a teljes népesség 2,44%-a).

A szegregációs folyamatok egyik legfontosabb következménye, hogy az érintett területeken az ingatlanok értéke jelentősen csökken, egy idő után adott esetben 1-2 ingatlan már nem is lakható,

egyre több a konfliktusos helyzet, mind a csoportokon belül, mind pedig a város nem lecsúszott helyzetű lakosságával.

Sümege Város Polgármesteri Hivatala jogszabályi kötelezettségének eleget téve 2010-ben megalkotta az első esélyegyenlőségi tervét. A jelenleg hatályos Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) - melyet Sümege Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadott - 2019-ben készült és a 2019-2024 közötti időszakra szól. A HEP-ben a települési önkormányzat elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, a közoktatásra, az egészségügyre, a foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A Program alapvető célja volt, hogy biztosítsa a szegregációmentesség és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Sümege település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
 - a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 - a diszkriminációmentességet,
 - szegregációmentességet,
 - a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

3.1.2. Szegregációs program célja, eszközei

A helyzetelemző munkarészben már bemutatásra kerültek a szegregátumokra vonatkozó problémák, leírásra kerültek azok a társadalmi és gazdasági jellemzők, melyek alátámasztják az itt élők társadalmon belül betöltött alacsony státuszát. Az antiszegregációs program lényege, hogy feltárja azokat az okokat, melyek a szegregátumok kialakulását elősegítik a városon belül és megoldási lehetőségeket mutasson be annak érdekében, hogy a szegregációs folyamatok lassuljanak, adott esetben visszaszoruljanak, megszűnjenek. A beavatkozások alapvető célja az, hogy a szegregálnak minősülő területek szegregációs foka, azaz az alacsony státuszú lakosok magasabb koncentrációja csökkenjen, lehetőség szerint közelítsen a városi átlaghoz. Ugyanakkor fontos megemlíteni azt, hogy a beavatkozások következményeként a város más területein, illetve más településeken (pl. Sümege város környékén lévő falvak) nem nőhet az alacsony státuszú népesség koncentrációja, és nem alakulhatnak ki új szegregátumok.

A szegregátumokban megvalósítandó programoknak alapvetően az alábbi eszközei kell támaszkodniuk:

- **Lakhatási integrációt biztosító eszközök alkalmazása**
 - a) a szegregált területen lévő rossz minőségű lakásállomány felszámolása és az ott élő lakosság integrált környezetben való elhelyezése.
 - b) a szegregált lakóterület környezetének rehabilitációja, az ott lévő lakásállomány komfortfokozatának és minőségének javítása.

- **Mobilizációs program elősegítése**

Az alacsony státuszú lakosság koncentrációjának oldása az érintett családok egy részének integrált környezetbe való elhelyezésével. A mobilizációs program lehetőség szerint kombinálható a lakhatási integrációs biztosító eszközök alkalmazásával.

- **Oktatási integráció biztosítása**

Elsősorban a szegregált területen élő gyerekek és fiatalok számára az oktatási integráció további biztosítása, illetve az integrációs erősítése a településen működő oktatási intézmények bevonásával.

- **Foglalkoztatási helyzet javítása**

Az érintett lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása, munkaerő piaci integrációjának elősegítése képzési, átképzési, munkahely-teremtési, elhelyezkedést segítő programokkal.

- **Mentális és egészségi állapot javítása**

Az veszélyeztetett területen élő lakosok egészségi állapotának javítása, születéskor várható élettartam növelése, az egészségügyi ellátórendszerhez való hozzáférés javítása.

A fenti eszközrendszer felhasználása során a legtöbb esetben szükséges a mentori segítségnyújtás, mivel az érintett társadalmi csoportok sajátos módon kezelhetők, illetve motiválhatóak, ezért ezek bevonása az antiszegregációt elősegítő programokba mindenképp szakértő segítségét igénylik.

3.1.3. Hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkozó intézmények, szervezetek

Napfény Segítő Központ

A város legfontosabb intézménye a hátrányos helyzetű csoportok ellátását és gondozását illetően. A Központ fenntartója Sümege Város Önkormányzata, és az alábbi szolgáltatásokat nyújtja a településen:

- Szociális alapszolgáltatások (étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, nappali ellátás, idősok gondozása)
- Gyermekjóléti szolgáltatások, ide tartozik a gyermekek napközbeni ellátása, gyermekek átmeneti gondozása (helyettes szülői ellátás).
- Védőnői szolgálat – 3 területi védőnővel és 1 fő iskolai védőnővel.
- Krízissegély szolgáltatás nyújtása (természetbeni segítség, főleg gyógyszerekre, orvosi vizsgálatokra, kórházba jutásra, útiköltségre).

A Központnak Sümege gyermek lakosságának 10 százalékával volt kapcsolata valamilyen probléma, kisebb, vagy már súlyosabb veszélyeztetettség miatt. A családgondozásban részesített gyermekek száma a tapasztalatok szerint évről-évre nő.

A központ helyi szinten a szegregációs folyamatokhoz kapcsolódóan az alábbi fontosabb problémákat észleli:

- A mélyszegénység terjedése, melyen belül a legvesélyeztetettebb csoport a gyerekek, évről évre nő a HH-s és a HHH-s gyermekek száma. Alapvetően anyagi és lakhatással összefüggő problémákról van szó.
- Aluliskolázottság és az ebből fakadó foglalkoztatási problémák. Bár városi szinten valamelyest javul a munkanélküliségi és a foglalkoztatási helyzet, de a legalacsonyabb státuszú lakosság körében nem látszik javulást, mely előrevetíti a szegregációs folyamatok fennmaradását vagy további súlyosbodását.
- Lakásproblémák, melyek magukba foglalják a lakások alacsony komfortfokozatát (ahogy az a szegregációs területek bemutatása során is látszódott, a legtöbb helyen még a vezetékes ivóvíz sincs meg. Továbbá maguknak a házaknak a minősége is alacsony színvonalú (rossz nyílászárók, vizes, penészes falak). Komoly problémát jelent az is, hogy nem különíthetők el a helyiségek, így a gyermekek és felnőttek folyamatosan egy élettérben élnek. Gyakori, hogy az adott lakás hiába részben közművesített (vezetékes víz, elektromos áram), azokat a szolgáltató a jelentős díjtartozások miatt kikötötte, azaz nem szolgáltat.

Sümegei Közszolgáltató Kft

Önkormányzati fenntartású Kft, melynek tevékenységi köre ugyancsak kiterjed a város hátrányos helyzetű lakossága számára szociális jellegű szolgáltatások nyújtására, adott esetben adományok szerzésére és eljuttatására a hátrányos helyzetű csoportok felé.

Máltai Szeretetszolgálat sümegei csoportja

A szervezet célja, hogy adományokkal segítsen a városban élő rászorulókat, különös tekintettel a gyerekekre és a fiatalokra. Többször is szerveznek ruha és ételosztást a városban.

A Veszprém Vármegyei **Alkohol-Drogsegély Ambulancia** Közösségi Alapellátása már kb. 13 éve működik a városban, tevékenységi körébe tartozik az alkohol és drogproblémákkal küzdő lakossági csoportok támogatása.

3.1.4. Már lebonyolított vagy folyamatban lévő programok rövid bemutatása

Összességében elmondható, hogy Sümege város esetében az elmúlt években olyan program, mely kizárólag a szegregátumokra koncentrálódott volna nem volt (kivéve az ITS részeként készült anti-szegregációs tervet). A lebonyolított programok célja a teljes településen élő alacsony státuszú népesség helyzetének javítása volt, melyben értelemszerűen részt vettek a fent bemutatott szegregátumok lakosai is. Az alábbi fontosabb programok lebonyolítására került sor az elmúlt nagyjából 10 éves időszakban:

TÁMOP 3.1.4 – kompetencia alapú oktatás bevezetése

Sümege Város Önkormányzata pályázott az ÚMFT keretében a kompetencia alapú oktatás bevezetésére Sümegen a TÁMOP-3.1.4 konstrukció keretében (TÁMOP-3.1.4-08/2 Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben). A projekt 2010 végén indult, az elnyert összeg pedig 32 millió Ft volt. A projekt nagy része a sümegi Ramassetter Vince Általános Iskolában valósult meg. A pályázat alapvető célja a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az Egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése és kompetencia alapú oktatás elterjesztése a magyar közoktatási rendszerben, ami hozzájárul a foglalkoztatási helyzet javításához. A program kiemelt figyelmet fordított a város leghátrányosabb helyzetű gyerekeire, azaz javította ezek esélyegyenlőségét. A program keretében beszerzésre kerültek a kompetencia alapú oktatás eszközei, elkészült a kapcsolódó módszertan, pedagógusok képzése is megtörtént, szaktanácsadók és mentorok is segítettek a pedagógusok, illetve a projektet lebonyolítók munkáját.

A projekt keretében kidolgozásra került egy IPR (integrációs- és képesség kibontakoztató felkészítés) feladatterv, mely alapvetően a leghátrányosabb helyzetű tanulókra fókuszált, célja a kulcskompetenciák (szociális jellegű, eszköz jellegű, önálló tanulást segítő kompetenciák) fejlesztése volt.

Tanoda Program

A program 2013-ban indult és 2015-ben ért véget. 30 fő hátrányos helyzetű 5-8. osztályos tanuló bevonására került sor. A program célja, hogy javítsa az érintett tanulók tanulmányi eredményeit, mentorok bevonásával elősegítsék az alapvető szociális és tanulási kompetenciák elsajátítását, továbbá a szülők bevonásával elősegítsék a teljes család hosszabb távon bekövetkező integrációját.

Hamuházi Program

Egy önkormányzati fenntartású program, melynek lényege, hogy egy az önkormányzat tulajdonában álló jobb minőségű földterületen főleg közmunkaprogram keretében zöldség és gyümölcs termesztés folyik. Jelenleg 2,2 hektáron folyik a földek művelése, és program keretében 16 fő került foglalkoztatásra. 2014-ben 4 db fóliasátorral bővült a terület, mely igényesebb zöldségek termelését is elősegítette. A program részben javítja a város foglalkoztatási helyzetét, másfelől pedig a megtermelt zöldségek és gyümölcsök adományként kerülnek szétosztásra, 2014-ben 98 rászoruló

család és 37 fő egyedülálló, lecsúszott társadalmi réteghez tartozó személy kapott mintegy 80 mázsa adományt.

Napközis Tábor

A Napfény Szociális Segítő Központ már 10 éve szervez tábort a nyári időszakban, ahová szegénységben élő gyermekek bevonása is megtörténik, annak érdekében, hogy a nehéz sorsú családokból származó gyerekek együtt lehessenek az átlagos vagy az átlagosnál jobb körülmények között élőkkal, ezzel is elősegítve az integrációs folyamatot. A program a gyermekek számára ingyenes, alapvetően prevenciós céllal működik és a tavalyi évben 90 gyermek vett részt a programban. A résztvevő gyermekek számára sport, játék, szórakozás tevékenységek mellett természetvédelmi, és bűnmegelőzési ismereteket is nyújtottak a szervezők. A Szociális Segítő Központ szervezésében valósul meg még a „Strandoljunk Együtt” program, melynek keretében 120 hátrányos helyzetű gyermeket visznek Celldömökre egy napos fürdőzésre díjmentesen, a program célja a közösségi élmények gyűjtése.

Család- és Gyermekjóléti Központ fejlesztése Sümegen

A projekt keretében a Napfény Segítő Központ Család- és Gyermekjóléti Központjának épülete került felújításra. Az épület jelenleg Sümeg, Árpád u. 20 szám alatt működik. A projektben megvalósult fejlesztések:

- Homlokzati hőszigetelés
- Akadálymentesítés
- Nyílászáró szerkezetek, beltéri javító festések
- Homlokzatképzés
- Épületgépészet (kazán beépítés)

Továbbá a fenti programok kiegészítéseként a városban rendszeresek a segélyosztások, annak érdekében, hogy a leghátrányosabb helyzetben élők bizonyos időszakonként hozzájussanak a legalapvetőbb dolgokhoz (elsősorban alapélelmiszerek, ruhák, higiéniai termékek). A **Magyar Vöröskereszt** illetve a **Máltai Szeretetszolgálat** rendszeresen szervez ruha- és ételosztást. A Napfény Segítő Központ az ellátotti körét rendszeresen segíti ruhanemű kiosztásával. Az önkormányzat évek óta jó kapcsolatot ápol a **Gyermekétkeztetési Alapítvánnyal**, a GYEA EUINT keretében évente többször került sor tartós élelmiszer-csomagok kiosztására. Az önkormányzat biztosítja a nyári gyermekétkeztetést a rászoruló és igénylő gyermekek részére.

A **Roma Nemzetiségi Önkormányzat** évek óta karácsonyi élelmiszer-csomagot ad roma gyermekes családoknak (50-55 család), továbbá a városi önkormányzat több hátrányos helyzetű gyermek számára biztosította az ingyenes nyári étkezést. A Roma Nemzetiségi Önkormányzat 1994 óta működik a településen, szorosan együttműködnek a köznevelési intézményekkel, annak érdekében, hogy a roma származású gyerekek esélyegyenlőségét biztosítsák. A közfoglalkoztatottak számából kb. 10-20%-ot tett ki a romák aránya az elmúlt években.

Az elmúlt években a hátrányos helyzetűek, inaktív munkaerő-piacra történő visszakerülése érdekében az önkormányzat közfoglalkoztatással igyekezett segíteni a munkavégzéshez kapcsolt, munkajövedelemmel járó foglalkoztatást. Sümegen a közfoglalkoztatási programok csökkentik a munkanélküliek számát (jelenleg 12 fő kerül foglalkoztatásra a közmunkaprogramok keretében), de jelentős jövedelemnövekedést nem eredményeznek.

3.2. A SZEGREGÁCIÓT OKOZÓ FOLYAMATOK MEGVÁLTOZTATÁSÁRA, HATÁSUK MÉRSÉKLÉSÉRE TEENDŐ INTÉZKEDÉSEK

Ahogy az már korábban leírásra került, az önkormányzat, illetve a településen szociális céllal működő szervezeteknek nem volt olyan jelentősebb programja, mely kizárólag egy-egy szegregátumra koncentrált volna. A tervezett beavatkozások között is inkább azok a programok dominálnak, melyek általánosságban érintik a település hátrányos helyzetű lakosságát.

Valamennyi tervezett program illeszkedik ahhoz az eszközrendszer csoporthoz, mely jelen fejezetben korábban bemutatásra került. A tervezett programokhoz kapcsolódóan a lebonyolításukért felelős szervezetek nyújtottak információkat.

A tervezett egyes intézkedések, projektek akkor érhetnek el gyökeres és fenntartható változást, ha azok komplex módon, egymást kiegészítve, az érintett többféle szervezet együttműködésével összehangoltan valósulnak meg.

Amennyiben az alábbi programok nem hoznak tartós változást, és a szegregációs folyamatok tovább erősödnek, és adott esetben egy vagy több olyan szegregátum alakul ki, ahol a népesség tartósan meghaladja a 100 főt, úgy a városi önkormányzatnak egy részletes intézkedési tervet szükséges elkészítenie az érintett szegregátumra, szegregátumokra.

Program neve	Program rövid leírása és célja	Érintett szegregátum, vagy érintett célcsoport	Lebonyolításért felelős	Megvalósítás ütemezése forrása, indikátora
Terepjáték – kihelyezett játszótér gyerekeknek Eszköz: Mentális és egészségi állapot javítása	A lakóközösség udvarán asztalok, székek, játék- és kézműves tevékenység eszközeit a helyszínre szállítja a szolgálat, a nyári szünetekben rendszeresen hetente-kéthetente, alkalmanként legalább két órában a családgondozók az ott élő gyermekekkel játszanak, beszélgetnek, szüneti programot kínálva ezzel. Cél: A gyermekeken keresztül a szülők megszólítása, és a családok életének megismerése a cél, mely által lakóközösségi konfliktusai, szegregációs helyzetük csökkenne, az ott élők bevonásával –együttműködő, partneri kapcsolat kialakításával- a szolgálat el kívánja érni, hogy a gyermekek és szülei lakókörnyezetüket a családgondozókkal közösen ápolják, igényeiket figyelembe véve készüljön hosszabb távú (legalább két éves) terv az ott élő családok életminőségének javítása érdekében.	Táncsics Mihály u.	Napfény Segítő Központ	<u>Forrás:</u> Saját erő (önkormányzati forrás). Lehetőség szerint egyéb hazai pályázati forrásból is. <u>Tervezett megvalósítás:</u> 2023-folyamatos <u>Indikátor:</u> 10 alkalom/év
Szakmai műhelymunka létrehozása a szegénység megszüntetése érdekében. Eszköz: Mentális és egészségi állapot javítása	Városi és járási szintű rendszeresen megvalósuló kerülő szakmai műhelyek létrehozása (legalább havi egyszeri alkalommal). Cél: a szegénységből fakadó problémák kezelése, melynek célcsoportja elsősorban a mélyszegénységben élő fiatalok. Prevenációs programok és stratégiák létrehozása. Tudás és a tapasztalatok megosztása, majd azok adaptálása. Mélyszegénységben élők részletesebb megismerése, annak érdekében, hogy minél hatékonyabb legyen a beavatkozás.	Valamennyi olyan városrész, ahol a mélyszegénység jelen van.	Napfény Segítő Központ és a városi valamint járási gyermekjóléti szolgálatok, civil szervezetek	<u>Forrás:</u> Saját erő (önkormányzati forrás). Lehetőség szerint egyéb hazai pályázati forrásból is. <u>Tervezett megvalósítás:</u> 2024-2026 <u>Indikátor:</u> 12 alkalom/év

	Konkrét programok kidolgozása (szabadidős, életviteli, családi programok, melynek célja az integráció)			
Felzárkóztatási program művészeti neveléssel (jógyakorlat)	Az iskolás korosztály számára olyan típusú, a művészeti oktatással egybekötött képzés megvalósítása, mely már néhány éven belül mérhető eredményeket produkál (javuló lemorzsolódási adatok, javuló továbbtanulási adatok, sikeresebb integráció).	Oktatási intézmények, ahol mélyszegénységben élő tanulók is jelen vannak.	Oktatási intézmény. Civil szervezetek	<u>Forrás:</u> EFOP Plusz
Eszköz: Oktatási integráció biztosítása	A művészeti oktatással egybekötve azon kompetenciák erősítése (szociális és társas kompetenciák, önismerettel összefüggő kompetenciák elsajátítása, javítása)	Adott esetben tanoda projekt		<u>Tervezett megvalósítás:</u> 2024-2026 <u>Indikátor:</u> 1 képzési program kidolgozása
Hamuház program bővítése	Az eddig művelt földterület további bővítésével közel 5 hektáron folya a földek művelés, az újonnan bevonni kívánt területeken magasabb hozzáadott értékű kertészeti növényeket termesztene (pl. virágtermesztés). A foglalkoztatottak száma elérné a 30 főt, ezzel javítaná a város foglalkoztatási helyzetét, azon belül is a lecsúszott társadalmi rétegek munkavállalását segítené elő	A város alacsony társadalmi státuszú lakossága	Sümegei Községi Kft. Munkaügyi Központ	<u>Forrás:</u> Vidékfejlesztési EU-s támogatások Munkaügyi támogatások (Start Program). <u>Tervezett megvalósítás:</u> 2024 <u>Indikátor:</u> foglalkoztatottak száma 15 fővel nő
Önkormányzati bérlakás állomány komfortfokozatának növelése	Elsősorban a kisebb lakóterületű (20-30 m ² -es) alacsony komfort fokozatú lakások felújítása, komfortfokozatának növelése (kb. 15-20 lakás)	A város alacsony társadalmi státuszú lakossága	Sümegei Községi Kft.	<u>Forrás:</u> Saját erő (önkormányzati forrás). Lehetőség szerint egyéb hazai és EU-s pályázati forrásból.
Eszköz: Lakhatási integrációt biztosító eszközök alkalmazása. Mobilizációs eszközök	Az érintett lakások lakosai jelenleg alacsony társadalmi státuszúak és a lakások a szegregációval érintett, illetve azzal veszélyeztetett területen találhatók meg. Cél: Az alapvetően alacsony társadalmi státuszú			

alkalmazása	lakosság lakókörnyezetének fejlesztése			<u>Tervezett megvalósítás:</u> 2024 – 2027
				<u>Indikátor:</u> 15 db felújított lakás
Életmódváltást elősegítő program lebonyolítása	Egészségfejlesztéshez kapcsolódó, prevenciók programmal is kiegészített rendezvények szervezése, ahol kiemelt célcsoport lesz a város mélyszegénységgel érintett lakossága.	A város alacsony társadalmi státuszú lakossága	Napfény Segítő Központ	<u>Forrás:</u> EFOP
Eszköz: Mentális és egészségi állapot javítása	A projekt átfogó célja a Sümeg városában élő – elsősorban a hátrányosabb helyzetű - lakosság egészségét szolgáló egyéni magatartásminták és közösségi értékek elterjedésének ösztönzése, továbbá az egészségfejlesztés színterein megvalósuló közösségi programok elterjesztése. A konkrét célok között szerepel az egészséges életmódhoz szükséges tudás és ismeretanyag megszerzése, ezen belül is kiemelt figyelmet fordítanak a legjelentősebb egészség-kockázati tényezők bemutatására.			<u>Tervezett megvalósítás:</u> 2024 – 2027
				<u>Indikátor:</u> 10 darab megvalósított rendezvény/program
Szakmaszerzés támogatása 8 osztállyal rendelkezők részére felnőtt képzés keretében	Az alacsony képzettségű hátrányos helyzetű felnőtt lakosság számára olyan képzések (OKJ típusú) lebonyolítása, amivel az érintettek szakmához jutnak (elsősorban hiányszakmák), így javulnak a munkaerő piaci elhelyezkedési esélyeik.	Alacsony képzettséggel rendelkező 18 év feletti lakosság	Munkaügyi Kirendeltség	<u>Forrás:</u> EFOP
Eszköz: Foglalkoztatási helyzet javítása				<u>Tervezett megvalósítás:</u> 2024 – 2027
				<u>Indikátor:</u> 10 fő bevonása a képzésbe/év

4. A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

4.1. KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

A fejezet célja annak bemutatása, hogy az ITS tematikus céljai hogyan illeszkednek az EU kapcsolódó stratégiájához, valamint az országos és a Veszprém vármegyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz és az egyéb városi fejlesztési és rendezési dokumentumokhoz.

4.1.1. Illeszkedés az uniós szakpolitikai célkitűzésekhez

Az Európai Unió a 2021-2027 közötti időszakra megfogalmazott szakpolitikai célkitűzései az alábbiak:

- Intelligens Európa
- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa
- Jobban összekapcsolt Európa
- Szociális Európa
- A polgárokhoz közelebb álló Európa

A szakpolitikai célokhoz tervezett beavatkozások kerültek meghatározásra. Az ITS keretében a Sümege városára megfogalmazott középtávú fejlesztési célok uniós szakpolitikai célkitűzésekhez való illeszkedését mutatjuk be, amelynek során a kapcsolódások azonosítása a tervezett intézkedésekre figyelemmel történt.

A középtávú tematikus célok illeszkedése 2021-2027 közötti uniós szakpolitikai célokhoz

Városi tematikus cél	EU 2021-2027 szakpolitikai cél
G1 Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegei Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	- Intelligens Európa - Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
G2 A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	- Intelligens Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
G3 A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum	- Intelligens Európa - Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa

megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	
G4 Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
T1 Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	- Intelligens Európa - Jobban összekapcsolt Európa - Szociális Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
K1 Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa
K2 Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása	- Intelligens Európa - A polgárokhoz közelebb álló Európa

4.1.2. Illeszkedés az országos és vármegyei területfejlesztési tervdokumentumokhoz

A 2014. januárban elfogadott Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) négy hosszú távú – 2030-ig szóló – átfogó fejlesztési célt és ezek elérése érdekében tizenhárom specifikus célt, köztük hét szakpolitikai jellegű és hat területi célt fogalmaz meg.

- Szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:
 - versenyképes, innovatív gazdaság,
 - gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
 - életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozóipar fejlesztése,
 - kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
 - értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
 - jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
 - stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme.
- Területi specifikus célok:
 - az ország makro-regionális szerepének erősítése,
 - a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,
 - vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
 - kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,
 - területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,

- összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

A város középtávú tematikus céljai a következőképpen illeszkednek az OFTK-ban megfogalmazott szakpolitikai célokhoz:

A középtávú tematikus célok illeszkedése az OFTK céljaihoz

Városi tematikus cél	OFTK cél
G1 Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	- Versenyképes, innovatív gazdaság - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
G2 A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	- Gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
G3 A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	- Versenyképes, innovatív gazdaság - Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése - Területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése
G4 Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme
T1 Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	- Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I - Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom - Jó állam, szolgáltató állam és biztonság
K1 Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése
K2 Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása	- Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme - Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése

Veszprém Vármegye Területfejlesztési Konceptiója módosítása a 33/2021. (IV.21.) MÖK határozattal került elfogadásra. A dokumentum 3 átfogó célt tűz ki:

- Gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés
- A lakosság életminősége javítása, „jól léte” biztosítása, a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával, a helyi társadalmak fejlesztése
- A térszerkezet tudatos alakítása, a versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, várostérségek összehangolt fejlesztése

Az vármegyei területfejlesztési koncepció az átfogó célokhoz stratégiai célokat rendel. Alábbiakban az ITS-nek e vármegyei stratégiai célokhoz való illeszkedését mutatjuk be.

A középtávú tematikus célok illeszkedése a Veszprém vármegyei stratégiai célokhoz

Városi tematikus cél	Vármegyei stratégiai célok
G1 Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	- Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével
G2 A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	- A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése - A Balaton térségére és az innovációs tengelyekre specializált gazdaságfejlesztés a térségi és a helyi potenciálok fenntartható kihasználásával
G3 A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	- Vidékes térségek értékalapú megújítása, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, e térségek leszakadásának megállítása, és újbóli fejlődési pályára állítása - A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése
G4 Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	- A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése

	- Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülő gazdaságfejlesztés és a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztése a foglalkoztatás bővítésével a versenyképes, innovatív és zöld gazdaság fejlesztésével
T1 Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	- Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása - Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az élethosszig való tanulás feltételeinek biztosítása, az intelligens települések kialakítása a XXI. század nyújtotta technikai lehetőségek sokoldalú alkalmazásával - Egészséges társadalom megteremtése, az egészség megőrzése, a járványok terjedésének és a betegségeknek a megelőzése, a gyógyulás feltételeinek javítása - A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése
K1 Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	- A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése
K2 Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása	- A városok és várostérségek összehangolt integrált fejlesztése, zöld és intelligens települések, a környezet, a zöld- és kékinfrastruktúra hálózatok összehangolt fejlesztése

Veszprém Vármegye Területfejlesztési Programja a 34/2021. (IV.21.) MÖK határozattal került elfogadásra. Veszprém vármegye területfejlesztési programja 5 prioritástengelyt jelöl ki, melyek összesen 24 intézkedést tartalmaznak. A város ITS-ének tematikus céljai az alábbiak szerint illeszkednek Veszprém vármegyei prioritásaihoz:

A középtávú tematikus célok illeszkedése a Veszprém vármegyei prioritásokhoz

Városi tematikus cél	Vármegyei prioritások
G1	1. prioritás - A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai

Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	térsegeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése 4. prioritás - A megye külső és az egyes térségei közötti belső kapcsolatrendszerét javító, a munkahelyek és szolgáltatások jó színvonalú elérhetőségét korszerű és fenntartható módon biztosító mobilitás
G2 A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	2. prioritás - A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés 1. prioritás - A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése
G3 A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	2. prioritás - A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés 1. prioritás - A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése
G4 Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	5. prioritás - A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése
T1 Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	3. prioritás - Kreatív, versenyképes tudással rendelkező jól képzett, a korszerű digitális megoldások nyújtotta lehetőségekkel élni képes modern és egészséges társadalom, amely számára biztosítottak a gyógyulás, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés javuló feltételei
K1 Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	5. prioritás - A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése
K2 Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételtermelő hasznosítása	1. prioritás - A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatás-fejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése

2. prioritás - A területi potenciál erősítése a vidékies térségekben, a városok és térségeik összehangolt integrált fejlesztése, fenntartható térség- és településfejlesztés
5. prioritás - A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptáció képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése

4.1.3. A városi fejlesztési és rendezési dokumentumokkal való összhang

Településfejlesztési koncepció

Sümege város önkormányzata a 408/2015. (XII. 17.) öh. határozattal fogadta el a jelenleg is hatályos településfejlesztési koncepcióját. A 2015-ben készült első ITS – mely jelen módosítás alapjául szolgál - ITS stratégiai fejezetei figyelembe vették, és maximálisan támaszkodtak a 2015-ben egyidőben és egymással összehangolt tervezésben elkészült városfejlesztési koncepció célkitűzéseire. Ennek megfelelően Sümege ITS-ében megfogalmazott jövőkép, illetve az átfogó városi cél és a kitűzött tematikus célok szoros összhangban voltak és ma is vannak a város hatályos településfejlesztési koncepciójával. Az ITS ezévi módosítása a stratégiai célok terén elsősorban pontosításokat alkalmaz, alapvető változtatások nem váltak szükségessé. Az ITS célrendszere illeszkedik a városfejlesztési koncepcióban lefektetett koncepcionális alapelvekhez. Az ITS középtávra vonatkozó tematikus céljai megfelelnek ezen alapelveknek, a célrendszer külső koherenciája ennek értelmében biztosított. Az ITS mostani módosítása nem tartalmaz olyan alapvetően új stratégiai elemeket, amelyek Sümege településfejlesztési koncepciójának felülvizsgálatát igényelnék.

Településrendezési Terv

Sümege hatályos településrendezési eszközei sok évvel az első ITS, és 20 évvel a mostani ITS módosítás kidolgozása előtt készültek. A Településszerkezeti terv a 83/2003. (III.31.) sz. VKT. határozattal lett jóváhagyva, majd később módosításra került a 273/2006. (IX. 7.) és a 80/2010. (III. 18.) és VKT. határozatokkal. A Szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzat 2006-ban lett jóváhagyva a 10/2006. (IX. 8.) sz. Rendelettel, amely módosításra került az 5/2010 (III.19.) ÖK rendelettel. Az ITS-ben meghatározott akcióterületi fejlesztések ebből következően nem állhatnak minden egyes fejlesztési területet érintően teljes összhangban a korábban készült településszerkezeti tervvel. Azonban a három akcióterület lehatárolása a településszerkezeti tervvel összhangban készült. Egyedül az ipari-gazdasági akcióterület esetében javasol az ITS területi bővítést a hatályos tervben rögzítetthez képest. Az ITS akcióterületi beavatkozásaival összhangban a szabályozás módosítására szükség lesz, különösen a Mogyorós-domb esetében, ahol egyértelműen a turizmushoz kapcsolódnak az ott megvalósítani tervezett konkrét tevékenységek. A Képviselőtestület által jóváhagyott ITS módosításban meghatározott konkrét fejlesztési tevékenységek megvalósításához szükséges

településszerkezeti tervi módosítások a lehető legrövidebb időn belül elkészítendő, biztosítva ezáltal a konkrét fejlesztések teljes településrendezési előkészítettségét. Az Önkormányzat tájékoztatása szerint a 419/2021 (VII.15.) Korm. rend. szerinti településtervezési kidolgozása előkészítés előtt áll.

Gazdasági Program

Sümege város gazdasági programja a 2015–2020 közötti időszakra 2015 tavaszán került elfogadásra. Az ugyanebben az évben készült első ITS tematikus céljai, illetve az akcióterületi fejlesztések a Gazdasági Programban meghatározott célok, stratégiai és operatív feladatok figyelembe vételével kerültek meghatározásra. Az ITS 2016. évi és idej, 2023. évi módosítása a stratégiai célok terén nagyban támaszkodik az alap ITS-ben meghatározott célrendszerre. Az akcióterületi fejlesztésekben bekövetkezett változtatások és a tervezett projektek aktualizálása nyomán is leszögezhető, hogy a módosított jelen ITS továbbra is szoros összhangban áll az Önkormányzat Gazdasági Programjával, az ITS módosítása során a Gazdasági Program prioritásai és alapelvei figyelembe vételre kerültek. Az ITS-ben megjelölt célkitűzések nem, de egyes konkrét – az ITS módosításban megjelenített – beavatkozásokat célszerű a Gazdasági Programban is rögzíteni. Ennek érdekében, de ettől függetlenül is javasolható a Gazdasági Program áttekintését megtenni és a szükség szerinti frissítését elvégezni. Ezt követően jelenthető ki maradéktalanul, hogy a Gazdasági Program feladatainak megvalósítása az ITS-ben foglaltak elérését is minden tekintetben elősegíti.

Települési Környezetvédelmi Program

Sümege város környezetvédelmi programjának felülvizsgálata 2019-ben készült el, jelenleg is ez a dokumentum van hatályban. A dokumentum a 2019-2025 közötti időszakra szólóan határozza meg a város környezetvédelem terén elérendő céljait és megvalósítandó feladatait. Sümege környezeti jövőképeinek főbb ismérvei az alábbiakban kerültek meghatározásra:

1. A település lakói életkörülményeinek és életminőségének javítása, és a vonzó vidéki életmód megteremtése, az emberi egészséget károsító, veszélyeztető hatások megelőzése, csökkentése, megszüntetése.
2. A település adottságaihoz és hagyományaihoz illeszkedő, a környezeti és gazdasági szempontokat egyaránt figyelembe vevő fenntartható fejlődés feltételeinek megteremtése, környezetbarát, és versenyképes termelési és szolgáltatási technológiák alkalmazása.
3. Környezeti, táji és természeti értékek megóvása, helyreállítása, illetve a természet védelmének szem előtt tartása a település gazdasági, társadalmi fejlesztése során.
4. A fentiekkel összhangban, a környezettudatos életszemlélet erősítése, és a partnerség fejlesztésének előtérbe helyezése.

A 2019-2025 időszakra kitűzött célok a következő tématerületekre terjednek ki:

- Levegőtisztaság védelem
- Vízminőség védelem
- Talajvédelem

- Települési környezetvédelem
- Környezettudatos szemlélet
- Természetvédelem
- Éghajlatváltozás mérséklés, alkalmazkodás és szemléletváltoztatás
- Egészségvédelem
- Zaj és rezgés elleni védelem
- Környezetbiztonság

Az ITS természetszerűleg nem szolgálhatja közvetlenül a környezetvédelmi program valamennyi céljának elérését, illetve programjainak megvalósulását, azonban az ITS-ben meghatározott fejlesztések tekintettel vannak a környezetvédelmi program céljaira. Számos ITS-javaslat - közterület és zöldterületbővítés, illegális hulladéklerakók felszámolása, közműhiányok felszámolása, a felszíni csapadékvízvezetés átfogó rendezése, közlekedésszervezés, forgalomcsillapítás - a környezetvédelmi program céljainak elérését közvetlenül és konkrétan előmozdítja. Ugyanakkor az ITS - műfajából adódóan - kitűz olyan gazdaságfejlesztési célokat is, amelyek a város gyarapodását, a munkahelyteremtést, a gazdasági bevételeinek növekedését irányozzák elő, ami gazdasági területek kijelölését és tényleges igénybevételét teszi szükségessé. Ezesetben azonban az ITS a környezetállapotot jelentősen nem rontó, nem vagy alig terhelő tevékenységeknek ad prioritást. A megújuló energiahasznosítási és az energiahatékonysági fejlesztések az ITS kulcsprojektjei és akcióterületi projektjei között szerepelnek.

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sümege Város Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programja (HEP) a 2019-2024 közötti időszakra szól. A HEP kiemelten foglalkozik:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- az oktatási, egészségügyi, szociális foglalkoztatási, igazgatási területfejlesztési célok összehangolásával,
- az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges mélyszegénységben élők, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével, és az egyenlő bánásmód érvényesítésével, megfelelő természetbeni, pénzbeli juttatásokhoz való hozzáféréssel,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő szegénységgel küzdők, hátrányos helyzetben levők segítségével az emberi méltóság tiszteletben tartásával, az akadálymentes közlekedés biztosításával.

Az ITS a város területén található szegregátumok vonatkozásában anti-szegregációs programot tartalmaz. Ennek célkitűzései és a javasolt intézkedései a HEP-ben foglaltak figyelembe vételével kerültek meghatározásra. Az ITS egyéb, a szociális ellátórendszert érintő fejlesztési javaslatai elősegítik a HEP-ben foglalt célok elérését is.

4.2. BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

4.2.1. A célok logikai összefüggései

Jelen fejezet célja annak bemutatása, hogy a stratégiában meghatározott célok teljesülése hogyan és milyen mértékben segíti elő a megalapozó vizsgálatban meghatározott városi problémák mérséklődését, illetve hogy a célok milyen mértékben építenek a város definiált adottságaira. Az alábbi táblázatokban összefoglalva kerültek bemutatásra a tematikus célok, valamint a problémák és adottságok közötti összefüggések. Ezek erősségét egy 0-3 fokozatú skála jelöli, ahol a „0” a kapcsolódás hiányát, míg a „3” érték az erős kapcsolódást jelenti. A problémák és az adottságok a Megalapozó vizsgálat helyzetértékelése alapján kerülnek azonosításra.

Ahogy a lenti összefoglaló-értékelő táblából látszik, a problémák mérséklése szempontjából a város legfontosabb célkitűzése a helyi adottságokra alapozó gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés, az idegenforgalmi ágazat több szegmensének összehangolt fejlesztése, valamint az életminőség érdemi javulását eredményező fejlesztések. Az értékek megőrzése, bemutatása, és jövedelmezővé tétele, mind a természeti, mind az épített örökséget tekintve szintén lényeges aspektus. Ezt követik a megújuló energiaforrások részarányának növelése, a felszíni vízelvezetés problémáinak felszámolását célzó fejlesztések, az úthálózat fejlesztése, a környezetminőség javítása érdekében az illegális hulladéklerakó felszámolása és a szőlészet, borászat adottságaira építő fejlesztés.

A célok elérése során – amint ez az alábbi második táblázatból látszik – a város legnagyobb mértékben idegenforgalmi vonzerejére, országos jelentőségű természeti és épített örökségi értékeire, az ebből adódó számtalan erőforrásra támaszkodhat. A középtávon megvalósítandó fejlesztések jelentős része a turizmuságazatban meglévő – további tartalékokat rejtő – lehetőségekre épít. A gazdaságfejlesztésen belül az ipari ágazat számára a meglévő Ipari Park és inkubátorház, valamint a jó adottságú, fejlesztéssel vonható gazdasági területek kedvező lehetőségeket nyújtanak, elsősorban nem szennyező, feldolgozóipari ágazatok megtelepítésére sarkallják a várost.

A középtávú tematikus célok és a városi problémák kapcsolatai

VÁROSI PROBLÉMÁK	TEMATIKUS CÉLOK	G1 - Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	G2 - A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	G3 - A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	G4 - Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	T1 - Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	K1 - Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	K2 - Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételteremtő hasznosítása
A település megközelítése nehézkes, mivel a főutaktól és gyorsforgalmi utaktól távol fekszik	1	2	1	1	1	0	2	
Perifériális elhelyezkedés	2	2	2	1	1	1	2	
Tőkeszegénység	3	3	2	2			2	
Romló korstruktúra, előregedő népesség, alacsony születésszámok	2	1	1	0	2	0	1	
Évről-évre magas elvándorlás	2	1	1	0	2	0	1	
Humánerőforrás minősége átlag alatti	1	1	0	0	3	0	1	
Magas munkanélküliség, magas ingázási arány	3	3	2	2	1	0	2	
Sportolási és igényes szórakozási lehetőségek hiánya	0	2	0	0	2	1	1	
A 84-es számú	1	1	0	0	0	0	1	

másodrendű főút 2x1 sávos, balesetveszélyes, kapacitáshiányos							
A vasútállomás távol esik a buszpályaudvartól	0	1	0	0	0	0	0
A kerékpáros közlekedési infrastruktúra hiányos	0	2	0	0	1	2	1
Az utak állapota sok helyen kátyús, töredezett, leromlott	1	2	0	0	2	0	1
Szennyvízhálózatra való hiányos rácsatlakozás	1	1	0	0	2	2	0
A talajba szikkasztott szennyvíz talaj, talajvíz szennyezést okoz	1	1	0	0	2	2	0
Jelentős a hagyományos energiahordozó hasznosítás	2	1	0	3	3	2	0
A vízfolyások mederrendezési igénye, vízszállító képesség romlása hatására előforduló elöntések	1	1	0	0	2	3	0
Csapadékvízérózio és a villámárvizek fokozottan veszélyeztetik a település egyes belterületi, de főképp zártkerti részeit	1	1	0	0	2	3	0
Illegális hulladéklerakások környezetkárosító hatása és vizuális környezetterhelése	0	3	1	0	2	3	2

A középtávú tematikus célok és a város adottságainak kapcsolatai

VÁROSI ADOTTSÁGOK	TEMATIKUS CÉLOK	G1 - Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	G2 - A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	G3 - A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	G4 - Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	T1 - Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	K1 - Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	K2 - Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevételteremtő hasznosítása
	Fejlesztések iránt elkötelezett Önkormányzat	3	3	3	3	3	3	3
Oktatási és szolgáltatási központ	2	2	2	2	2	3	1	2
Sümeg megőrizte történelmi hangulatát, kisvárosi léptékét, és ezzel idegenforgalmi vonzó erejét	1	3	2	0	2	2	2	3
A város történelmileg kialakult központi része műemlékekben gazdag	0	3	1	0	2	2	2	3
A város területének különleges értéke a belváros es vár	0	3	1	0	2	2	2	3
Az elmúlt évek idegenforgalmi fejlesztéseinek köszönhetően nő a városba látogató vendégek száma								
Legjelentősebb belterületi zöldfelülete a Püspöki Palota parkja az	0	3	0	0	1	3	3	3

ún. Népkert							
A külterületi erdőterületek, illetve a szőlőterületek a tájkarakter meghatározói	0	2	3	1	1	3	2
Sokszínű és speciális ökoturisztikai adottságok	0	3	1	0	1	3	2
A Balaton - mint a nyugat felől érkező idegenforgalmi célterület - közelsége	0	3	3	1	1	3	3
A Tapolcával való ikervárosi kapcsolat	2	2	2	3	1	2	2
A Sümeget Tapolcával összekötő 7319.sz. út kielégítő minősége	0	2	1	1	1	0	1
Meglévő Ipari Park és a kapcsolódó tartalék gazdasági területek	3	0	2	2	1	0	0
Jó minőségű, és egyre bővülő turisztikai szolgáltatások jelenléte	0	3	1	1	1	2	3
Szennyvízhálózat kiépítettsége és rendelkezésre álló befogadó, a saját településen belül üzemelő szennyvíztisztító telep megléte	0	1	0	1	1	3	1
A felszíni vizek, csapadékvizek vezetékesi lehetősége a természetes vízfolyások-árkok, segítségével kedvező	0	1	0	1	1	3	1

A jövőkép, a célok és a projektek rendszere

JÖVŐKÉP	Sümege stabil helyi gazdasággal rendelkező, kiváló életminőséget kínáló, mozgalmas és rendezett kisváros, melyet leginkább élénk kulturális élete és gazdag történelmi örökségének és természeti környezetének értékei jellemeznek, melyek jelentős vendégforgalmat vonzanak a városba, hozzájárulva ezzel a sümegiek jólétéhez
---------	---

TEMATIKUS CÉLOK	G1 - Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	G2 - A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	G3 - A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	G4 - Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	T1 - Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	K1 - Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	K2 - Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevétel-teremtő hasznosítása
-----------------	--	---	--	---	---	--	--

Kulcs-projektek		21.		22.	23.	20.	
Hálózatos projektek		38., 39., 41.	29., 37.	35.	24., 25., 26., 27., 28., 34., 40.	30., 31., 32., 33., 36.	
Akcióterületi projektek	16., 17.	1., 3., 4., 7., 18., 19.		11.	5., 6., 8., 9., 10., 12., 13., 14., 15.		2.
Egyéb projektek					42., 43., 44., 45.		46.

Megjegyzés: A Projektek sorszám és cím szerinti felsorolását lásd korábbi fejezetekben, illetve a mellékletekben

5. A MEGVALÓSÍTHATÓSÁG KOCKÁZATAI

A megvalósíthatóság kockázatainak azonosítása és azok kezelési tervének, stratégiájának célja a prevenció, a kockázati tényezők hatásainak minimalizálása. A lehetséges kockázatokat két fő szempont szerint csoportosíthatjuk:

- az ITS tervezett lebonyolítását veszélyeztető belső kockázatok (helyi társadalom, gazdasági szempontok)
- a tervezett vagy az ITS által javasolt beavatkozások megvalósíthatóságát, fenntarthatóságát veszélyeztető külső kockázatok (politikai tényezők, szabályozási környezet, energiakrízis, gazdasági trendek, pandémia, stb.)

A kockázatok kezeléséhez szükséges megbecsülni a bekövetkezés valószínűségét, az esetleges bekövetkezés hatásait, azok befolyását a stratégia sikerességére valamint azok korrekcióját.

Az előzetesen felmért kockázatokat valószínűségük és hatásuk alapján kockázati szintekhez szükséges rendelni:

- az alacsony kockázati szintű tényezőket ellenőrizzük
- a közepes kockázati szintű tényezőket folyamatosan figyeljük és szükség esetén beavatkozunk
- a magas kockázati szintű tényezőket lehetőség szerint megelőzzük vagy hatásukat intézkedésekkel csökkentjük.

A kockázatok kezeléséhez a tervezett intézkedések előkészítő fázisában részletes kockázatkezelési terv készítendő, amit a megvalósítás folyamán szükség esetén aktualizálni kell. A kockázatkezelési terv az alábbi elemeket tartalmazza:

- a kockázatok meghatározása és dokumentálása
- a kockázatok rangsorolása azok bekövetkezési valószínűségeinek és hatásainak elemzése, vagy becslése és összerendelése alapján
- az azonosított kockázatok projektcélokra gyakorolt hatásának elemzése
- akciók kidolgozása a fenyegetettség csökkentése és a projektcélok elérését pozitívan befolyásoló kockázatok erősítése érdekében, valamint a bekövetkező kockázati események miatt szükségessé váló intézkedések megtervezése
- kockázatkezelési akciók kidolgozása
- a beazonosított kockázatok nyomon követése, a megmaradó kockázatok figyelése
- a kockázatkezelési akciók és intézkedések végrehajtása és ezek hatékonyságának kiértékelése.

Kockázat megnevezése	Várható hatása, következménye	Valószínűség	Hatás	Megelőző / korrekciós intézkedés
Pénzügyi, gazdasági jellegű kockázatok				
PG1 – A tervezett intézkedés pénzügyi fedezete nem áll rendelkezésre	Az intézkedés megvalósítása elhúzódik, elmarad.	magas	magas	Pályázatok benyújtása, támogatás igénylése, a költségvetés felülvizsgálata.
PG2 – A területre nem települnek be ipari cégek, nagyfoglalkoztatók, így nem jönnek létre új munkahelyek	A fiatalok elvándorlása, elöregedő népesség, gazdasági leépülés.	közepes	magas	Ipari területek kijelölése, adókedvezmények biztosítása, fejlesztések iránt elkötelezett önkormányzat, infrastrukturálisan fejlett Ipari Park létrehozása
PG3 – A turisztikai potenciálban nem látnak további perspektívát a befektetők	A turisztikai célú látogatók száma csökken az egyre alacsonyabb szolgáltatási színvonal okán.	közepes	magas	Ösztönző kampányok bevezetése, turisztikai stratégia kialakítása, adókedvezmények biztosítása, együttműködő önkormányzat.
PG4 – Nem a város érdekeit szolgáló közlekedési fejlesztések valósulnak meg a megyében, az utak állapota tovább romlik.	A települések elérése a környező vármegyeszékhelyektől tovább romlik, a települések közötti kapcsolat a hiányos infrastruktúra okán megszűnik, a népesség a fejlettebb területekre vándorol, a befektetők elmaradnak.	magas	magas	A közútfejlesztésekre támogatás igénylése, a költségvetés felülvizsgálata, közlekedésfejlesztési tervek és stratégiák elkészítése.
PG5 – Az önkormányzatok költségvetési finanszírozása negatív irányba változik.	A kistépülések gazdaságilag összeomlanak, a népesség a fejlettebb területekre vándorol.	közepes	magas	A költségvetés felülvizsgálata, tartalékképzés.
PG6 - Költségvetési támogatások csökkenése, elvonása, nem tervezhető központi intézkedések.	Az önkormányzatok költségvetési hiánya okán létszámléépítések, megszorítások.	alacsony	közepes	A költségvetés felülvizsgálata, támogatások igénylése, tartalékképzés.
Jogi, intézményi jellegű kockázatok				
J11 – A forrást jelentő pályázatok nem jelennek meg vagy feltételrendszerük nem teszi lehetővé azok elérését.	A tervezett intézkedések nem valósulnak meg.	közepes	magas	Tartalékképzés, a tervezett intézkedések felülvizsgálata, priorizálása, befektetők ösztönzése.
J12 - A jogszabályok, fenntartói, felügyeleti rendelkezések és egyéb szabályok korlátozhatják a kívánt	A tervezett intézkedések nem vagy csak részben valósulnak meg.	alacsony	közepes	A tervezett intézkedések felülvizsgálata az esetleges jogszabályi környezet változása okán.

tevékenységek terjedelmét.				
Jl3 - A jogi szabályozási, politikai, gazdasági stb. környezeti változásokat nem követik a belső szabályozások.	A szabályozások követhetlenné válnak, hibás döntések születnek.	alacsony	közepes	A jogi szabályozási, politikai, gazdasági környezeti változások folyamatos nyomon követése, gyors reagálás.
Jl4 – A szabályozási környezet túl gyakran változik, a szabályozás és a gyakorlat különbözik, eltérő jogszabály-értelmezés, az intézmények nem értesülnek időben a vonatkozó jogszabályok köréről, változásairól.	A szabályozások követhetlenné válnak, hibás döntések születnek	alacsony	közepes	A jogi szabályozási, politikai, gazdasági környezeti változások folyamatos nyomon követése, gyors reagálás, intézményen belüli képzések.
Társadalmi jellegű kockázatok				
T1 – Csökkenő lakónépesség	A fiatal, tanult munkaerő elvándorol, a társadalom elöregszik.	magas	magas	Befektetők, cégek térségbe vonzása, a gazdasági környezet vonzóvá tétele.
T2 – Fokozódó, erősödő konfliktusok a többségi és a kisebbségi társadalom között, szegregációs folyamatok megindulása.	Növekszik a bűncselekmények száma, elégedetlen lakosság, a lakónépesség elvándorlása.	alacsony	közepes	Szegregációs terv készítése, a szegregátumok felszámolása.
T3 – Növekszik a gépjárműhasználók aránya	Csökken a kerékpárosok és közösségi közlekedést használók száma, nő a légszennyezés.	alacsony	közepes	A közösségi közlekedés színvonalának fejlesztése, kerékpárutak építése, biztonságos gyalogos közlekedés feltételeinek megteremtése.
T4 – A felsőfokú végzettségű vagy szakképzett munkaerő száma tovább csökken.	A térségbe nem érkeznek további befektetők, nem települnek be cégek, nagyfoglalkoztatók.	közepes	magas	Munkáltatói igény szerinti oktatások, képzések, tanfolyamok szervezése.

A kockázatok besorolása a kockázat mértéke szerint

Valószínűség	magas			PG1; PG4; T1;
	közepes			PG2; PG3; PG5; JI1; T4;
	alacsony		PG6; JI2; JI3; JI4; T2; T3;	
		alacsony	közepes	magas
		Hatás		

Kritikus kockázat, cél a megelőzés
Közepes kockázat; figyelemmel kísérendő
Alacsony kockázat, nem igényel jelentősebb erőforrásokat

6. A MEGVALÓSÍTÁS ESZÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

6.1. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

Az önkormányzat elsődlegesen a jogszabályokban meghatározott és előírt eszközökkel segíti a településfejlesztés, így mindenekelőtt ide sorolható a tervezett fejlesztések megvalósításának jogi (és részben fizikai, illetve pénzügyi) lehetőségét megteremtő helyi jogszabályok, a képviselőtestület által hozott rendeletek (pl. szabályozási terv, építési szabályzat, vagyonrendelet, költségvetési rendelet stb.) Ezeket egészítik ki a jogszabályi kötelezettséget nem feltétlenül jelentő stratégiák, koncepciók, amelyek a társadalmi, gazdasági élet egy-egy részterületének fejlesztési irányait határozzák meg (környezetvédelmi program, közlekedésfejlesztési koncepció, intézményhálózat fejlesztési terve, helyi esélyegyenlőségi program, szociális szolgáltatástervezési koncepció, stb.).

A nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek körébe tartoznak:

- a szabályozási tevékenységek,
- településfejlesztési és -rendezési szerződések,
- ingatlangazdálkodás
- városmarketing célú tevékenységek,
- helyi kedvezmények biztosítása (magántőke mobilizálása érdekében)
- koordinációs és egyeztetési mechanizmusok kialakítása és működtetése

Sümege város Önkormányzata ezidáig nem alakított ki stratégiai mélységű tervet a város rehabilitációs és fejlesztési tevékenységében alkalmazandó módszerekről, azonban vannak már sikeresen alkalmazott módszerek, amelyekkel a város a jövőben is élni kíván.

A stratégia megvalósulását szolgálhatja az önkormányzati vagyonnal (ingatlanokkal) történő hatékony vagyongazdálkodás. Ennek érdekében szükségessé válhat a vagyonelemek racionalizálása: a forgalomképes vagyon áttekintése és a vagyonelemek összevetése a stratégiai illetve operatív fejlesztési célokkal. Ennek eredményeként egyes vagyonelemek értékesítésére illetve új vagyonelemek megszerzésére (megvásárlására) kerülhet sor, annak érdekében, hogy a rendelkezésre álló vagyon a fejlesztési célok érdekében jobban hasznosítható legyen. A városfejlesztési célok szempontjából az alábbi területekre célszerű figyelmet fordítani:

- A felújított Püspöki Palota piaci szemléletű működtetése
- Mogyorós-dombon tervezett ökoturisztikai centrumhoz kapcsolódóan a kemping korszerűsítése és megnyitása
- Ipari, gazdasági célú területek közművesítése, kiejánlása
- A leginkább perspektivikus és a város céljaihoz nagymértékben hozzájárulni képes projektek esetében indokolt lehet, ha az önkormányzat stratégiai befektetésekkel is elősegíti a projekt megvalósulását: pl. napelempark, szálláshelyfejlesztés

Az önkormányzat adópolitikája egyrészt a tervezett önkormányzati fejlesztésekhez szükséges saját erő biztosítása miatt fontos szempont, másrészt azonban a befektetésösztönzési és vállalkozástámogatási célok megvalósításának is fontos eszköze. Ennek érdekében továbbra is fontos szempont, hogy a helyi adók rendszere legyen kiszámítható, és az ne veszélyeztesse a vállalkozások működését.

A nagyobb adóbevételek természetesen az önkormányzati gazdálkodás stabilitása szempontjából kívánatos, azonban ezt – lehetőség szerint - nem új adók bevezetésével vagy a meglévők növelésével célszerű elérni. Az adóbevételek növekedése sokkal inkább várható az új, lehetőleg nagyobb termelő vállalkozások városba vonzásától, a turizmuságazatban termelődő bevételekből, illetve a már itt lévő vállalkozások megerősítésétől.

Városmarketing tekintetében elmondható, hogy Sümege megjelenése a térség településeinek sorában központi szerepköréhez méltó, hangsúlyos. Az ITS-ben kijelölt városfejlesztési célok elérése és a konkrét beavatkozások sikere érdekében szükséges a város egységes marketing stratégiájának kidolgozása, e mentén pedig az eredményes marketingkommunikáció működtetése. A marketingstratégia sarkalatos pontja a Balaton és a Bakony turisztikai régióhoz való együttes tartozásból származtatható előnyök kihasználása.

A marketingstratégia kidolgozásának alapja Sümege történelmi hangulatot nyújtó, országos műemlékekkel, fejlett és tovább szélesítendő idegenforgalmi programokat biztosító, évszázados szőlészeti, borászati arculattal is rendelkező, dinamikus és környezetkímélő gazdasággal rendelkező, kiváló életminőséget nyújtó kertváros képe. Az ITS lebonyolíthatósága érdekében a városnak a meghatározott általános marketingstratégiai iránynak megfelelően nagyobb nyilvánosságot kell biztosítania az ITS-ben foglalt fejlesztéseknek a lakosság körében és a megvalósításban való vállalkozói részvételt illetően egyaránt (ami lényegesen többet kell, hogy jelentsen az ITS egyeztetése kapcsán kötelezően megtartandó lakossági fórumnál). A választott eszközök segítségével a belső és külső célcsoportokhoz szükséges eljuttatni az ITS tartalmának vonatkozó információit. Minden információt meg kell adni a szándékolt fejlesztésekről és az azokhoz kapcsolódó konkrét befektetési lehetőségekről a potenciális befektetők számára.

Az Önkormányzat a város területén tevékenykedő ingatlanfejlesztőkkel kölcsönösen előnyös településfejlesztési megállapodások megkötésére törekszik. Ezen egyezségek célja, hogy a Képviselőtestület építési jogokat keletkeztető - településszerkezeti tervi, szabályozási tervi jóváhagyásáról szóló - döntései nyomán felértékelődő területek ingatlan-érték különbözetének egy része az Önkormányzat közcélú fejlesztéseire legyen fordítható. Az ilyenfajta Önkormányzat és magánbefektetők között létrejövő megállapodások megfelelő formáját jelenti a településrendezési szerződés. A megegyezések eredményeképp a város közcélra - pl. zöldfelület, parkolók, játszótér létesítése, intézményfejlesztés céljára - felhasználható telkekhez, ingatlanokhoz jut, esetleg a vállalkozó konkrét fejlesztést, illetve fejlesztési források biztosítását ajánlja fel.

Sümege elemi érdeke, hogy a befektetőkért folytatott települések közötti versenyben jobb pozícióba kerüljön hasonló adottságú riválisainál. A város gazdaságfejlesztési területeit vonzóvá akarja tenni a potenciális betelepülő vállalkozások számára. Ennek módszere - a területekre célirányosan kidolgozott marketing mellett - befektető vonzó ösztönzők alkalmazása, helyi adókedvezmény nyújtása.

6.2. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZERVEZETI KERETEI

A stratégia sikere nagymértékben múlik azon, hogy sikerül-e olyan jól működő és hatékony szervezeti megoldásokat kialakítani, ahol a szervezet minden tagja (szervezeti egység és személy) megfelelő kompetenciákkal bír és egyrészt képes a stratégia egészének folyamatos kontrolljára, szükség esetén a korrekciós intézkedések meghozatalára, másrészt a stratégia hatékony operatív végrehajtására. Ennek megfelelően a szervezeti kereteket két szinten, a stratégiai és operatív menedzsment szintjén szükséges vizsgálni.

A **stratégiai menedzsment** fő feladatai:

- Az ITS megvalósulásának folyamatos nyomonkövetése, értékelése. Ennek keretében az elhatározott fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, azok elvart eredményeinek és hatásainak értékelése, az ITS által kitűzött célok teljesülésének figyelemmel kísérése.
- A városfejlesztés társadalmi, gazdasági és szabályozási környezete változásának figyelemmel kísérése, a külső feltételrendszer változásainak a stratégiai célokra és eszközökre gyakorolt hatásainak elemzése, értékelése.
- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS cél- és eszközrendszerébe.

A stratégiai menedzsment szervezeti kereteit egyrészt az önkormányzat SZMSZ-ében rögzítettek szerint, az általános gyakorlatnak megfelelően a város *polgármestere, Képviselő-testülete* és annak *szakbizottságai* – kiemelten a *Gazdasági Bizottság* – adják, amely testületek egyben a szükséges döntési kompetenciával is rendelkeznek. Specifikusabb szakmai kérdésekben – kulturális, örökségvédelmi vagy társadalompolitikai ügyekben – a *Egészségügyi és Szociális Bizottság* illetve az *Köznevelési, Kulturális és Sport Bizottság* állásfoglalását is kérni kell.

A bizottságok egyben a társadalmi partnerség (nem kizárólagos) fórumai is, miután azokban nem képviselő tagok is közreműködnek, akiket a bizottság hatáskörébe tartozó kérdésekben a képviselőkkel azonos jogkörök illenek meg. A társadalmi partnerek bekapcsolását biztosítja továbbá, hogy mind a képviselő testület, mind a bizottságok nyilvános ülésein tanácskozási joggal vesznek részt a különböző társadalmi szervezetek képviselői.

Az ITS kidolgozása, megvalósítása INTEGRÁLT jellegénél fogva többszereplős és erős koordinációt igénylő feladat. A városfejlesztés felelőse és döntéshozója - az Önkormányzatokról szóló törvénnyel összhangban - a város Képviselő-testülete. A *polgármester, a városi főépítész, a civil szféra* egyes szakterületeinek kiemelt képviselői, illetve a szakmai szervezetek képviselői bevonásával javaslatot tesz a Képviselő-testület számára a közép és hosszú távú várospolitikai célok megvalósítására.

A stratégia menedzsment szervezete összekapcsolódik a város önkormányzatának szervezeti rendszerével. A hivatal részéről a fejlesztési feladatok elsődlegesen a *városi főépítészhöz* valamint a *Közös Önkormányzati Hivatal Építésügyi és Műszaki Osztályához*, továbbá a *pályázatokat koordináló munkatársakhoz* tartoznak. A hivatal szakapparátusának pontos feladatmeghatározásán túl az SZMSZ megfelelő intézményes megoldásokat ad az egyes részlegek közti együttműködés és információáramlás biztosítására, így a stratégia végrehajtása újabb formák és megoldások bevezetését nem indokolja. A projektek kivitelezhetőségére a megvalósíthatóság feltételeire

vonatkozóan is az Építésügyi és Műszaki Osztály rendelkezik a legfontosabb ismeretanyaggal. Az Osztály feladata tehát az illetékes szakbizottságok által aktuálisnak ítélt feladatok végrehajtásával kapcsolatos konzultáció azok megvalósíthatóságával kapcsolatban. Az Építésügyi és Műszaki Osztály mellett - a bizottsági egyeztetésekhez hasonlóan - más adminisztratív csoportok is szerepet játszanak, akikkel egyrészt a kapcsolódó bizottságaik, illetve maga az Építésügyi és Műszaki Osztály is kapcsolatot tart a fejlesztések hangsúlyát meghatározó igények és a szakpolitikai területeken bekövetkező változások nyomon követe érdekében. Hangsúlyos szerep jut a pályázati ügyekért is felelős önkormányzati osztályoknak és irodáknak is.

Az **operatív menedzsment** alapvető feladata:

- A stratégiai célok érdekében hozott intézkedések megvalósítása, azaz lényegében a projektelőkészítési és projektmenedzsment feladatok ellátása, beleértve a monitoring részét képező adatgyűjtést, elemzést is.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia sikeres végrehajtásnak feltétele, hogy a városfejlesztésért felelős, illetve abban szerepet vállaló szervezetek vezetői és munkatársai:

- vegyenek részt a dokumentum elkészítésében,
- legyenek tisztában annak tartalmával, tartalmi összefüggéseivel,
- lássák át a teendőket, kommunikáljanak a megvalósításban részt vállaló partnerekkel,
- legyenek naprakészek az érintett szakpolitikai változások tekintetében (városi és országos szinten),
- kövessék a finanszírozhatóságot meghatározó pályázati feltétel rendszereket,
- legyenek rugalmasak a tevékenységek prioritizálása tekintetében.

Sümege Városfejlesztő társaság ezidáig nem került felállításra. A szervezet alaptevékenysége a városfejlesztési projektek előkészítése és megvalósítása lenne. Létrehozásával az ITS-ben megfogalmazott célok megvalósításának elősegítése, a stratégia időszakos felülvizsgálata, az akcióterületi tervek előkészítése biztosítható. A Városfejlesztő Társaság feladata a projektek lebonyolítása, a tervezési szakasztól kezdve a közbeszerезtetésen át az adott projekt monitoringjáig.

A Városfejlesztő Társaság tevékenységi köre:

- Közbeszerzési eljárások lebonyolítása
- Szerződések előkészítése az önkormányzat részére a tervezési, megvalósítási, monitoring és ellenőrzési feladatokra
- A tervezési folyamatok lebonyolítása
- Közbeszerzési eljárásban nyertes vállalkozók építési tevékenységének koordinálása
- Adminisztratív feladatok ellátása
- Önkormányzat beruházásában megvalósuló tevékenységek koordinálása
- Pénzügyi egyensúly biztosítása
- Kapcsolattartás az önkormányzattal, lakossággal, bankokkal
- Partnerség és PR tevékenység
- Műszaki ellenőrzés
- Jelentések elkészítése

Városfejlesztő Társaság létrehozása hatékonyabb, rugalmasabb, átláthatóbb és nem utolsó sorban piaci szemléletű menedzsmentet biztosít. A társaság középtávon olyan forrás és tervezési koordinációt valósít meg, mely révén az önkormányzat városfejlesztési és a város rehabilitációs tevékenységei tervezhetők lesznek, finanszírozásuk kiszámíthatóbbá válik, és lehetőséget teremt a magántőke bevonására.

6.3. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Sümege város Integrált Településfejlesztési Stratégiája alapvetően a város rehabilitációját és fejlesztését alapozza meg, azonban olyan céllal és szemlélettel készült, hogy a Stratégia több vonatkozásban is hatással van a térség további településeire is. A város céljait javasolt összehangolni a térség településeinek céljaival. A város vezetése tudatosítja a térség településeivel, hogy Sümege céljainak megvalósulásával milyen típusú fejlesztések veszik kezdetüket a városban. Ez azért lényeges feladat, mert az ITS több olyan városfejlesztés kompetenciájába tartozó témakört is tárgyal, amelyek a közigazgatási határon túl is éreztetik majd hatásukat.

Sümege gazdaságának dinamizálása a meglévő Ipari Park vállalkozásokkal történő betöltésével és az Inkubátorház korszerűsítésével, új gazdasági területek előkészítésével és a szőlő, borágazatban, élelmiszerfeldolgozásban létesíthető új munkahelyekkel feltétlenül településhatáron túlmutató jelentőségű, hiszen a létrejövő új munkahelyek - természetesen a helyi lakosság mellett - a térség több, hagyományosan magas ingázó lakossággal rendelkező településeivel vonatkozásában is hozzájárulnak a munkaerőpiac bővüléséhez, a napi munkabárárs távolságának csökkentéséhez. Az ITS-ben megfogalmazott turisztikai tárgyú fejlesztési célok megvalósítása akkor lehet eredményes, ha létrejön a térségi önkormányzatok közötti egyetértés és összhang a szükséges beavatkozások tekintetében. A város területén tervezett turisztikai fejlesztések bekapcsolása célszerű a Balaton, a Bakony illetve a Hévíz-Keszthely térség idegenforgalmi körzetek fejlesztéseinek rendszerébe. A Hévíz-Balaton Airport közelségében rejlő lehetőség is kihasználásra vár. A sümegei várostérség településeinek kisebb, pontszerű fejlesztései pedig rácsatlakoznak Sümege nagyszabású turisztikai projektjeire. Így a turizmusfejlesztés térségi rendszerbe szervezése jöhet létre. Ehhez az érintett önkormányzatok együttműködését meg kell valósítani.

A Sümegei Kistérségi Többcélú Társulás polgármestereinek tanácsa az a fórum, amelyen a szükséges egyeztetések, a közös fejlesztések - településhatárokon átvéő pl. gazdaságfejlesztési, turizmusfejlesztési, környezetrendezési, közlekedésfejlesztési kérdésekben az esetleges közös finanszírozás - kérdései felmerülnek és megtárgyalásra kerülnek. A továbbiakban javasolt, hogy Sümege város - Képviselőtestület által jóváhagyott – mindenkor hatályos ITS dokumentuma stratégiai fejezetének tartalma kerüljön egyeztetésre a Többcélú Társulás településeivel és a szomszédos Tapolcával annak érdekében, hogy a közös feladatok és az együttműködési lehetőségek megerősítést nyerjenek. A településközi egyeztetések mindenképpen Sümege város ITS céljainak megvalósítását

támasztják alá, és segítséget jelentenek a város számára térségi feladatinak magasabb színvonalú ellátásához.

A Sümegi járás Veszprém vármegye egyik legkisebb téregysége, ahol a vármegye területének 6,6%-án él a lakosság 4,4%-a, 14580 ezer fő. Népe ssége az elmúlt évtizedben a vármegyei átlagot kissé meghaladó mértékben (5,3%-kal) csökkent. Hátrányos helyzetű, kiemelkedő adottságokkal nem, de jelenős turisztikai vonzerővel bíró agrártérség, ahol érződik Zala megyéből Zalaegerszeg, Vas megyéből pedig Jánosháza és Sárvár gazdasági kisugárzása (elsősorban a foglalkoztatásban). A ténylegesen egységet alkotó települések köre (a járás területén túl) kiterjed Zala vármegye területén a vármegyehatárszéli Zalaszentő Sümegcsehi, Mihályfa, Veszprém vármegye területén pedig Nyirád településekre. Sümeg és Tapolca ikervárosok. Térségük együttesen képez funkcionális várostérséget a Balaton nyugati kapujában. Sümeg műemlékváros (barokk város).

Sümeg várostérségéhez (a járáshoz) tartozó települések: Sümeg térség(járási)központ, Bazsi, Bodorfa, Csabrendek, Dabronc, Gógánfa, Gyepükaján, Hetyefő, Hosztót, Káptalanfa, Megyer, Nemeshany, Rigács, Sümegprága, Szentimrefalva, Ukk, Veszprémgalsa, Zalaerdőd, Zagyömrő, Zalameggyes, Zalaszegvár.

Sümeg térségével együttműködve számos közös, a térség egésze szempontjából alapvető fejlesztési cél elérését tervezi. Cél a térségi együttműködés elmélyítése a jobb térségi pozíciók elérése érdekében. Ezen a téren kiemelkedő az együttműködés erősítése, az egymástól mindössze 18 km-re fekvő két város (Sümeg és Tapolca) közös várostérségként való együtt pozicionálása, összehangolt fejlesztése érdekében.

A térség gazdaságának fejlesztése érdekében:

- Befektetők térségbe vonzása, az Ipari Park feltöltése, a munkahelyteremtés támogatása a népességmegtartó képesség erősítése.
- A népesség (kiemelten a fiatalok és középkorúak) képzettségének emelése olyan irányokban, amelyben lehetőség van a helyben (illetve a térségben) való foglalkoztatásra. A képzett munkaerő helyben tartása.
- Stratégiai ágazatként a kulturális, rendezvény és örökségi turizmus és az ökoturizmus fejlesztése a szükséges szálláshelykínálattal.
- A víz, az élelmiszer és a megújuló energiaforrások a térség gazdasági fejlődésének alapjai
- Mezőgazdálkodási térségi termék-utak kidolgozása, ehhez kapcsolódóan az élelmiszer feldolgozás. Konzervgyár létesítése a térségben.
- Ivóvíz palackozás fejlesztése
- Az ökogazdálkodás támogatása és elterjesztése (a helyben termelés, a feldolgozás, az értékesítést segítő szövetkezési formák támogatása a helyi piacokon túlmenően a regionális piacok szolgálatában)
- Az erdővagyon plusz az élelmiszertermelésen felül megtermelhető biomassza hasznosítása (a térségben felmért potenciálok és lehetőségek többirányú hasznosításával)
- Kézimunka-igényes termékek előállításának támogatása, kézműipar bővítése a családok megélhetésének támogatására
- A gazdasági terület bővítése Sümegen, új vállalkozások letelepítése érdekében, a város és a térség foglalkoztatási helyzetének javítása érdekében.

Turizmus fejlesztése:

- A Tapolca-Sümeg-Hévíz-Keszthely és a Hévíz-Balaton Airport (Sármellék) turisztikai együttműködésben rejlő lehetőségek kihasználása, az attrakciók térségi rendszerbe szervezése
- Térségi koncepció készítése az ökoturizmus és a falusi turizmus fejlesztésére (a falusi vendégfogadás kapacitásainak bővítésére, a meglévő szálláshelyek minőségének és szolgáltatásainak bővítésére, térségi rendezvények összehangolására)
- Szálláshelyfejlesztés minden kategóriában.
- Lovas- és kerékpáros turizmus
- Geológiai turizmus (Sümeg, Csabrendek), mint egyedi adottság vonzóvá tétele
- A vallási turizmus fejlesztése (Sümeg, Zalasántó, Rigács)
- A vadászturizmus fejlesztése minőségi szálláshelyek kialakításával, a kastélyok és a kúriák hasznosítása

Térszerkezet fejlesztése:

- a 77-es főút tényleges főúti szolgáltatást nyújtó úttá fejlesztése
- a 83-as és a 84-es főutak fejlesztése
- a Balaton megközelítésének javítása
- a vármegyehatárokat átlépő mellékutak fejlesztése a térség átjárhatóságának (a munkahelyek elérhetőségének javítása) érdekében
- Kerékpárutak bővítése (kiemelten Sümeg és Tapolca, valamint Sümeg és Balaton, illetve járási települések között)

Települések fejlesztése

- A felújított műemlékek hasznosítása, rendezvények szervezése
- Templomok korszerűsítése, felújítása

Környezetfejlesztés

- Az alternatív energiaforrások felhasználásának támogatása (napenergia és termálvíz hasznosítás)
- Klímaváltozás káros hatásaihoz való alkalmazkodás (erdőterületek bővítése, újabb városi zöldfelületek létesítése, villámárvizek elleni védekezés, felszíni vízelvezetés és vízmegtartás, megújuló energiaforrások hasznosítása)
- A karsztvízkészlet kiemelt védelme és hasznosítása, az ivóvíz javítási program folytatása
- A vízrendezés, a lezúduló vizek visszatartása, víztározók létesítése

6.4. MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

A stratégia tervezése számos olyan feltevéseken alapszik, amelyek a jelenlegi információk birtokában helyesnek és megalapozottnak tünnek, s így okkal alapozhatjuk rájuk a stratégiai célokat és az azok elérése érdekében hozott intézkedéseket. Ugyanakkor részint az információk hiányos jellege miatt (pl. a jelenleg még pontosan nem ismert a 2021-2027-es időszak valamennyi pályázati feltétele), részint a külső (háborús helyzet gazdasági hatásai) és a belső környezet (pl. gazdasági, szabályozási környezet) folytonos változásai miatt a célok teljesülése, az elvárt eredmények és hatások létrejötte nem tekinthető automatikusnak. A hatásmechanizmusokat számos olyan tényező befolyásolja, amit jelenleg nem vagy csak hiányosan ismerünk, illetve amelyek befolyásolhatósága a stratégia megvalósítását menedzselő szervezet számára erősen korlátozott.

Mindezekből adódóan a stratégia sikeres megvalósítása elképzelhetetlen egy olyan **visszacsatolási mechanizmus** nélkül, amely alapján a stratégia-alkotási folyamat minden pontján újból és újból beavatkozhatunk, elvégezve a szükséges korrekciókat. E visszacsatolást a **monitoring rendszer** biztosítja. Alapja a megvalósításra vonatkozó folyamatos adatgyűjtés, információgyűjtés, ami alapján ellenőrizni tudjuk, hogy a kitűzött célok irányába haladnak-e a folyamatok, várható-e a tervezett hatások elérése. Ha ennek során kiderül, hogy a szándékoltól eltérően haladnak a folyamatok, s a célok várhatóan nem, vagy csak részben teljesülnek, akkor a monitoring rendszer feltárja az eltérés okait is, s ezzel lehetőséget teremt a döntéshozók számára, hogy beavatkozzanak a folyamatokba. Az eltérés jellegétől és mértékétől függ a szükséges korrekciós intézkedés, pl. módosítani szükséges a tevékenységek menetét, a stratégia végrehajtásának mikéntjét, a szervezeti kereteket, a feladatokhoz rendelt erőforrásokat. Ha a korrekció a meglévő tervek keretein belül nem végezhető el, akkor a tervek, de végső soron a stratégiai célok korrekciójára is sor kerülhet.

E logikából következik, hogy a monitoring rendszer elsődlegesen a stratégiáért felelős menedzsmment eszköze a megvalósítás kontrolljában, ami csak akkor tölti be funkcióját, ha azt folyamatosan működtetik.

Sümege város ITS dokumentuma iránymutatást jelent a város elkövetkező években történő fejlesztéseinek vonatkozásában. Meghatározza a fejlesztés fókuszpontjait tematikus rendszerben és területi szempontból, azaz a városon belül is. Bármennyire is konkrét, projekt szintű megfogalmazásban tartalmazza a dokumentum a beavatkozásokat, figyelembe kell venni, hogy a külső feltételek és a belső adottságok ártértékelődésével a stratégia tartalma és tevékenységeinek prioritizálása megváltozhat. Az ITS rugalmas rendszer, tehát végrehajtásakor és eredményeinek áttekintésekor tekintetbe kell venni azokat a körülményeket, amelyek között a megvalósulás zajlott. Eredményességét az egyes idő intervallumokban eszerint kell vizsgálni.

Az ITS végrehajtásának menetét, dinamizmusát és eredményességét a rendszeren belül érdemes és javasolt felülvizsgálni bizonyos időközönként. A stratégia a 2021-2027 közötti tervezési időszakra javasolt fejlesztéseket tartalmazza (figyelembe véve az időbeni csúszást, emiatt 2023-tól kezdődően és a 2027-es éven némileg túlmutat). Az ITS az egyetlen olyan dokumentum a város életében, amely ilyen struktúrában vette számba a szükséges beavatkozásokat, tehát biztosan elmondható, hogy az első „létár” a teljesíthetőséghez képest több elemet tartalmaz. Azaz az ITS rögzít olyan középtávra szóló fejlesztési feladatokat is, amelyek megvalósulása a 2027-ig terjedő időszakot követően várható.

A belső monitoring feladata, hogy nyomon kövesse azoknak a stratégiai fontosságú beavatkozásoknak a megvalósulási ütemét, amelyek magukkal húzzák a többi elemet és egészében dinamizálják a várost. Sümege esetében ilyenek a turizmushoz és örökségvédelemhez, valamint a gazdaságfejlesztéshez kötődő kulcsprojektek megvalósulása. E stratégiai fejlesztési elemek sikere döntő, ezek nélkül több tervezett beavatkozás nem áll meg a saját lábán.

Eredmények áttekintése és értékelése:

Az ITS átható monitoringja: a 2027-es évet követően kerül rá sor, amikor a következő EU tervezési és költségvetési időszakra kezd felkészülni a város. Ebben a fázisban már nincs mód korrekcióra, a dokumentumban lefektetett célok, indikátorok megvalósultak vagy nem. A monitoring tevékenység célja ebben a stádiumban az ITS sikerességének áttekintése és az új tervezési időszak feladatának meghatározása. Annak érdekében, hogy ne ebben a stádiumban szembesüljön a város esetleges lemaradásaival, köztes időtávok beiktatása javasolt.

Akciótervi periódusonként, azaz kétévente elvégzett monitoring (2025, 2027): Amíg az ITS közép távon határozza meg a beavatkozásokat, az akciótervi időszakok kétéves bontásban újabb lehetőségeket nyitnak meg a város előtt. A kétéves periódus lezárásával áttekinthetők az elvégzett feladatok a stratégia szintjén. A monitoring célja, felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezet figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre, és összegezni az operatív szinten elvégzett feladatokat.

Egyéves monitoring feladatok: Ebben az időintervallumban a monitoring feladata sokkal inkább a stratégia finomra hangolásának, azaz operatív feladatai végrehajtásának ellenőrzésére koncentrálódik. Az operatív feladatok elvégzése tartja irányban a rendszert. Feladat a számszerűsített indikátorok, valamint a hatás és az eredmény indikátorok időarányos megvalósulásának nyomonkövetése. A rövid távú monitoring számot vet azzal, hogy éppen milyen projektek megvalósítása van folyamatban, azok milyen stratégiai célt szolgálnak (stratégiai, avagy másodlagos vagy áttételes fontosságúak) milyen stádiumban vannak a tervezett ütemezéshez képest, mi az esetleges lemaradás oka, és a lemaradás hogyan orvosolható. Az éves monitoring feladata ezen túlmenően a város területét, illetve tágabb térségét érintő egyéb fejlesztések jelentőségének és hatásainak értékelése. Szükséges a vonatkozó ágazati stratégiák esetleges megváltozásának nyomonkövetése, csakúgy mint az időközben elkészült járási, vármegyei, és - amennyiben releváns - az országos területfejlesztési, területrendezési tervek hatásának értékelése.

A rövid távú monitoring tevékenység célja, hogy a kisebb korrekciók elvégezhetők legyenek, mielőtt a lemaradás vagy a céloktól való eltérés jelentősebb nagyságrendet ölt. Ezen túl a kétéves - akciótervi - időszak végén nagyobb korrekciók avagy esetlegesen teljesen új forgatókönyv szükségességét is megállapíthatja.

A monitoringon alapuló visszacsatolásA monitoring rendszer felépítése, működése

A fent bemutatott általános szabályokból adódóan a monitoring rendszer működtetése a stratégiai menedzsment és az operatív menedzsment számára egyaránt ad feladatokat.

Az **operatív menedzsment** (hivatali szakapparátus) feladata a stratégia végrehajtásával kapcsolatos információk és adatok gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása, a célokhoz rendelt indikátorértékek alakulásának figyelemmel kísérése.

E feladatok ellátásához részletesen meg kell tervezni az információgyűjtés és feldolgozás módját és technikáját, ami ugyancsak az operatív menedzsment feladata. Ennek keretében meghatározandó:

- A pontos adattartalom:
 - egyrészt az indikátorokat, másrészt a Megalapozó vizsgálatban alkalmazott mutatókat, statisztikai adatokat körét javasolt használni
 - A monitoring kiterjed az egyes beavatkozások, projektek megvalósításának nyomon követésére is. Ennek adatigényét a konkrét projekt határozza meg, de az önkormányzati projektek esetében mindenképpen ki kell terjednie a tervezett ütemezés és projektköltségvetés kontrolljára is.
- Az adatok forrása:
 - Egyrészt az önkormányzatnál egyébként is meglévő adatok szisztematikus figyelését és összegzését kell elvégezni (pl. szociális ügyek, város- és intézmény-üzemeltetési kiadások, adóbevételek)
 - Másrészt szükséges beszerezni az egyéb szervezeteknél (pl. TDM szervezet) és külső adatforrásokból (elsődlegesen a KSH-tól) elérhető információkat (pl. idegenforgalmi adatok, vállalkozások száma és összetétele).

- Mindezek mellett pl. a lakosság vagy a városba látogató turisták véleményének, elvárásainak megismerése egyedi célirányos információgyűjtést is szükségessé tehet, pl. kérdőíves felmérés formájában.

Az adatforrások kiválasztásánál törekedni kell arra, hogy könnyen és minimális költségen elérhető adatokra támaszkodjon a monitoring.

- Az adatfrissítés gyakorisága: Ezt alapvetően az adattartalom determinálja; az önkormányzati adatok jellemzően folyamatosan frissíthetők, míg pl. a KSH tipikusan évenként frissülnek. Az egyedi adatgyűjtéseknek – egyebek közt azok költségigénye miatt – ugyancsak az éves, vagy annál ritkább alkalmazása célszerű.
- Az adatok gyűjtése és tárolása:
 - A monitoring rendszerhez egy egyszerű elektronikus adatbázis kialakítása szükséges, ami a rendelkezésre álló kapacitások függvényében egy egyszerű excel táblától (tábla rendszertől) az összetettebb adatbázisig változatos formában valósulhat meg.
 - A hozzáférhetőség biztosítása és az adatbiztonság érdekében a felhő alapú megoldások preferálhatók.
 - Az adattárat úgy kell kialakítani, hogy különböző időpontokra és különböző területi egységekre vonatkozó adatok mindenkor rendelkezésre álljanak, lehetővé téve ezzel az időbeli és területi összehasonlításokat.

Az operatív menedzsment az adatbázisban foglalt adatok feldolgozásával kétféle típusú jelentést készít és küld meg a stratégiai menedzsment számára:

- Tájékoztató jelleggel féléves gyorsjelentések néhány kiemelt jelentőségű területre vonatkozóan (pl. turistaforgalom, érdeklődő befektetők száma).
- Éves áttekintő értékelés a stratégia előrehaladásáról, kitérve a külső környezet esetleges változásaira is (pl. jogszabályváltozások, intézményrendszeri változások)

A **stratégiai menedzsment** a monitoring jelentések alapján:

- Évenként értékeli az előrehaladást, szükség esetén dönt a végrehajtás kisebb korrekcióiról (pl. módosítja az ütemezést, az intézkedések prioritási rangsorát, az alkalmazott szervezeti és koordinációs megoldásokat)
- Az önkormányzat gazdasági programjához igazodóan átfogóan értékeli és felülvizsgálja a stratégia addigi megvalósulását, szükség esetén dönt a célok módosításáról.

A fenti döntések a város képviselőtestületének hatáskörébe tartoznak ugyan, azonban fontos, hogy a monitoring során is érvényesüljön a partnerség egyebek közt a jelentések nyilvánosságával, vagy a testületi üléseket megelőzően a korábban említett konzultációs fórumok, bizottsági ülések összehívásával, tájékoztatásával.

Az indikátorok rendszere

A stratégia megvalósulásának nyomon követése, ezen belül a célok elérésének megbízható ellenőrzése csak akkor lehetséges, ha biztosított a célok mérhetősége. Ennek érdekében a stratégiában megfogalmazott valamennyi célhoz **objektíven ellenőrizhető mutatókat, indikátorokat** rendelünk. Az indikátorok meghatározása az alábbi alapelvek mentén történik:

- legyen specifikus, azaz konkrétan az adott célhoz kapcsolódjon
- legyen objektíven mérhető, egyértelmű
- legyen hozzáférhető (beszerzése / előállítása reális költségigényű)
- adjon releváns információt az előrehaladásról a stratégiai menedzsment számára
- egy célhoz több indikátor is kapcsolódhat, de a különböző célok indikátorai különbözőek

Az indikátorok definícióját az alábbi táblázat összegzi, amelyben egyben azok forrását (mérési módját és gyakoriságát) is meghatározásra kerül. Az indikátorok beszerzése (mérése, előállítása) az operatív menedzsment feladata.

Az indikátorok a középtávú célok elérését mérik, így eredmény jellegűek. Célértékük meghatározása a várhatóan bevonható források nagyságrendi becslése alapján kell, hogy megtörténjen. Fontos annak szem előtt tartása, hogy a stratégia megvalósításához rendelkezésre álló forrás mennyisége nem ismert valamint nem ismert pl. a támogatásokból elérhető források tematikus (ágazati) összetétele sem.

Ennél fogva az ITS intézkedéseire tartozó indikátorok bázis- és célértékeinek meghatározása a jelenleg rendelkezésre álló anyagok és ismeretek alapján igen nehézkes. Azoknál az indikátoroknál, ahol nem sikerült bázis- és célértékeket azonosítani, ott az ITS monitorozása (első éves felülvizsgálata) során kell majd azokat pótolni. Jelenleg az ITS-ben meghatározott indikátorok számszerűsített értékei helyett a várható/tervezett változást (növekedés, csökkenés, nem változik) szerepeltetjük az adott indikátorra vonatkozóan. Ezek a település törekvéseit fejezik ki, emellett az ITS végrehajtásának értékelését hivatottak segíteni.

A stratégia célrendszerének indikátorai

Cél	Indikátor megnevezése, definíciója	Mértékegysége	Tervezett változás	Forrása (mérési módja)	Mérés gyakorisága
Átfogó cél					
Sümeg stabil helyi gazdasággal rendelkező, kiváló életminőséget kínáló, mozgalmas és rendezett kisváros, melyet leginkább élénk kulturális élete és gazdag történelmi örökségének és természeti környezetének értékei jellemeznek, melyek jelentős vendégforgalmat vonzanak a városba, hozzájárulva ezzel a sümegiek jólétéhez.	Az átfogó cél elérésének mértéke – komplexitásánál fogva – a tematikus célokhoz rendelt indikátorok összességével mérhető.				
Tematikus célok					
G1 Munkahelyteremtés, a helyben foglalkoztatás bővítése, munkalehetőség biztosítása a fiatal korosztályok számára, a fiatalok városban tartása, ennek érdekében fejlesztések a Sümegi Ipari Parkban, fokozatos átállás a körforgásos gazdaságra, vállalkozásfejlesztés	- Előkészített, közművesített ipari-gazdasági terület nagysága	db	növekedés	Sümeg Város Önkormányzata, KSH	évente
	- Betelepülő új vállalkozások száma	db	növekedés	Sümeg Város Önkormányzata, KSH	évente
	- A fejlesztések keretében betelepült beruházás által teremtett új munkahelyek	teljes munkaidő egyenérték	növekedés	Sümeg Város Önkormányzata, KSH	évente
	- A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	millió Ft (EUR)	növekedés	Sümeg Város Önkormányzata, KSH	évente
	- A kkv-k nettó árbevétele	millió Ft (EUR)	növekedés	Sümeg Város Önkormányzata, KSH	évente
	- A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya	%	növekedés	Sümeg Város Önkormányzata, KSH	évente

G2 A Belváros integrált turisztikai fejlesztése, a keresleti trendekhez igazodó differenciált szálláshelyfejlesztés, a kulturális és ökoturizmus feltételeinek javítása, magas minőségű idegenforgalmi szolgáltatások	-	A foglalkoztatás növekedése a támogatott intézményeknél és vállalkozásoknál	teljes munkaidő egyenérték	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	EUR	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságának minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	látogatás/év	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	Hazai és külföldi turisták költségének növekedése, IFA bevétel	millió Ft (EUR)	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	Vendégéjszakák száma	fő/év	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	Kialakított új kerékpárforgalmi létesítmények hossza	km	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
G3 A nagyobb hozzáadott értékű termékek előállítását biztosító feldolgozóipari kapacitások bővítése a mezőgazdaság bázisán, élelmiszeripari vertikum megteremtése, a szőlőtermesztés és borászat fejlesztése	-	A foglalkoztatás növekedése a támogatott vállalkozásoknál	teljes munka-időegyenérték	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	millió Ft (EUR)	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	A kkv-k nettó árbevétele	millió Ft (EUR)	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	A kkv-k exportárbevételének a teljes kkv árbevételhez viszonyított részaránya	%	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
G4	-	A középületek éves elsődleges	kWh/év	csökkenés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente

Megújuló energiahasznosítás részarányának növelése, energiahatékonysági fejlesztések az intézményrendszerben	-	További napelemes erőmű kapacitás megújuló energia előállítására	MW	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
T1	-	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek	m ²	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
Az emberek életminőségét javító, a szolgáltatási színvonalat emelő intézményi infrastruktúra fejlesztés, komfortos, élhető és okos város	-	A programokba bevont személyek száma	fő	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	Támogatott civil szervezetek száma	db	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	Jobb időszügi szolgáltatásokban részesülő lakosság	fő	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	A fejlesztés révén megújult oktatási-nevelési intézményekben tanulók száma	fő	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	Akadálymentesített épületek száma	db	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
	-	Kihelyezett közterületi kamerák száma	db	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
K1	-	Új csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	m	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
Természeti és táji környezet értékeinek megőrzése, vízellátás biztonsága, felszíni vizek visszatartása és hasznosítása, a klímaváltozás negatív hatásainak kompenzálása, zöld város fejlesztés folytatása	-	Felszámolt illegális hulladéklerakók	db	csökkenés	Sümege Város Önkormányzata	évente
K2	-	Felújított épületrészek	m ²	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente
Épített és kulturális örökség megőrzése és bemutatása, bevélteltermelő hasznosítása	-	Felújított védett épületekben tett látogatások száma	fő	növekedés	Sümege Város Önkormányzata, KSH	évente

MELLÉKLETEK

AZ ITS-BEN TERVEZETT BEAVATKOZÁSOK, PROJEKTEK LEGFONTOSABB ADATAINAK ISMERTETÉSE

Belváros akcióterület projektjei

A projekt címe	1. Közterületek, parkolók kialakítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.1 foglalkoztatást növelő turizmus fejlesztéshez TOP1; 1.2 inkubátorház létrehozása TOP1; településfejlesztési akciók TOP2; egészségügyi alapellátást kialakító intézmények TOP4 járási vezérprojektjéhez
A projekt tartalma	Sümege városa a belváros rehabilitáció I. és II. ütemében tudta a belterületi szakaszokon lévő parkolóhelyek felújítását realizálni. A korábbi állapothoz képest megváltozott esztétikus környezet példája igényként fogalmazza meg a város gazdálkodó szervezetei, intézményei, civil szervezetei és lakossága részéről a belvárosi utcákban hasonló környezetbe illeszkedő parkoló rendszer kialakítását
A projekt célja, elvárt eredmények	A város közterületeinek állapot javítása, parkolók kialakítása
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft. Magyar Közútkezelő Zrt.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentációk, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	150
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek növekedés

A projekt címe	2. Kisfaludy Sándor Emlékház felújítása, korszerűsítése	
A projekt indokoltsága, szükségesség	Kisfaludy Sándor szülőháza műemlékvédelem alatt álló épület, mely sajnos nagyon rossz állapotban van. A Kisfaludy-kultuszt nem lehet építeni egy egyre rosszabb állapotú épületben. Az elektromos hálózat elavult, akadályozza az állandó kiállítások fejlesztésének és már a működést is veszélyezteti. A kémények és a tető nagyon rossz állapotban van több cserép elmozdult, beázás foltok jelentek meg a mennyezeten és a falakon. Továbbá a beázás miatt a fedélszék faszerkezete is kezd korhadni és ez szerkezeti problémát okozhat rövid időn belül. Az esővíz elvezetése, a csatornázás nem megoldott, a falak folyamatosan áznak, a vakolat mállik, az épület körben vizesedik. A vizesedés következtében az ablakkeretek és padló is korhad, továbbá a falszerkezet is vizesedik, ami később szerkezeti problémát okozhat. Az ablakok, ajtók nem szigeteltek, az egész épület szigetelésre szorul, a fűtés így nem hatékony, nagyon drága.	
A projekt tartalma	A meglévő épület felújítása: villamos hálózat felújítása és a meglévő mosdó felújítása. Az átalakítás során a kád helyére tervezünk 2 db WC-t gipszkarton fal elválasztásával. A mosdó a jelenlegi helyen marad, csak a szaniter kerül kicserélésre. A helyiség aljzat burkolata új járólappal kerül felújításra. A felújítás része a falak újravakolása és festése és a mosdó körüli csempézés. Teljeskörű gépészeti felújítást tervezünk.	
A projekt célja, elvárt eredmények	A fejlesztés célja Kisfaludy Sándor költő szülőháza irodalmi emlékhely. A költő kiemelt szerepet játszik a magyar irodalomtörténetben, korának meghatározó alakja volt, a magyar líra megteremtője. Rengeteget tett a közösségért, kultúránkért.	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft. Kisfaludy Sándor Emlékház	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervvel, engedéllyel Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedély Meglévő dokumentumok: engedélyes terv, engedély	
Szinergia	1. Prioritástengely: A térségi és a helyi gazdaság fejlesztése, a foglalkoztatás bővítése a megye hagyományos foglalkoztató központjaiban illetve vidéki térségeiben A vármegyei területfejlesztési koncepció szerint a fejlődési potenciált hordozó - nemzetstratégiaileg kiemelt, perspektivikus - ágazatok közül Veszprém megyében a turizmus is azon ágazatok közé tartozik, melyek fejlesztése ígéri a legerőteljesebb növekedést, a versenyképesség erősítését, az innováció eredményeinek hasznosulását, a foglalkoztatottság bővülését. 2. Prioritástengely: A sajátos területi - természeti erőforrás, agroökológiai és turisztikai - potenciálok kiaknázása, fenntartható erőforrás gazdálkodás	
Költségigény (M Ft)	400	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 24 hónap	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése, Hazai és nemzetközi turisták költségének növekedése	növekedés

A projekt címe	3. Szakrális épületek előtti közterületek felújítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.1 foglalkoztatást növelő turizmusfejlesztés TOP1; településfejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez
A projekt tartalma	Sümege Város önkormányzatának turisztikai tengelyén két szakrális épület is elhelyezkedik: a Ferences rendház és kolostor, illetve a Plébánia templom. A turisztikai tengely a várból vezet be a belvárosba az ide érkező turistákat, ezért szükséges a kapcsolódó közterületek megfelelő rendezése. A projekt több helyrajzi számon tartalmaz infrastrukturális fejlesztést (vonalas infrastruktúrát is: útfelújítás, járdafelújítás, közműfelújítás)
A projekt célja, elvárt eredmények	Élhető lakossági környezet kialakítása, mely illeszkedik a városképi, műemléki elvárásokhoz és vonzó környezetet biztosít a településre érkező turisták számára
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft. Ferences Rendház és Kolostor Magyar Közútkezelő NZrt. Magyar Katolikus Egyház
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: Ferences Rendház és kolostor előtti tér tervdokumentációja
Költségigény (M Ft)	600
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek növekedés

A projekt címe	4. Szabadtéri rendezvények helyszínének kialakítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín a 1.1 foglalkoztatást növelő turizmusfejlesztés TOP1 járási vezérprojektjéhez
A projekt tartalma	A Püspöki Palota kertje arborétummá lett nyilvánítva, mint tudjuk, a kert idős faállományt tartalmaz, melynek az ütemezett megújítása és telepítése időszerű. A megújítással egy időben a parkot strukturálisan is lehet rendezni, melyben sétautakat, pihenőket lehet kialakítani. Sümege belvárosában található a Kisfaludy Sándor Művelődési Központ, mely 400 fő befogadására alkalmas (zárt) színháztérrel rendelkezik. Az ingatlan hátsó szabadtéri részében zajlanak a szabadtéri események, azonban ott egy féltetős szabadtéri színpadon kívül semmilyen funkcionális kiszolgáló egység nem található (öltöző, nézőtér, székek). Régóta igényként merül fel egy megfelelő szabadtéri egység kialakítása, azonban erre anyagi és pályázati források hiánya miatt nem volt lehetőség. Sümege bel- és külterületén nincsen olyan családi jellegű, rendezett zöldövezet, mely alkalmas a lakosság szabadidős tevékenységének gyakorlására (séta, kocogás, piknik, házi kedvencek sétáltatása). Ezért indokoltnak tartjuk egy olyan ligetes zöldterület kialakítását, mely füves terei és kialakított útpályája révén hozzájárul a természet közeli kapcsolódási lehetőségek realizálásához. Nemcsak jó levegőt, mozgást, hanem mentális örömeket is nyújtva a lakosság számára
A projekt célja, elvárt eredmények	Arborétum rendezése. A Művelődési Központ területén szabadtéri, kulturális rendezvények színterének kialakítása. A meglévő sportlétesítmény mellett ligetes szabadidőpark kialakítása
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Központ Kft. Kisfaludy Sándor Művelődési Központ Könyvtár és Emlékház
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	Arborétum rendezése. – cc. 80 A Művelődési Központ területén szabadtéri, kulturális rendezvények színterének kialakítása. – cc. 50 A meglévő sportlétesítmény mellett ligetes szabadidőpark kialakítása. - cc. 100
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek növekedés

A projekt címe	5. A Sümegei Közös Önkormányzati Hivatal infrastrukturális, informatikai és szervezeti fejlesztése	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín az önkormányzati tulajdonú közfeladatot ellátó intézmények energetikai korszerűsítése TOP3 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Sümege város önkormányzata a KEOP program keretében pályázati támogatást nyert a hivatal energetikai megújítására. A projekt tartalmazza a külső szigetelést, nyílászárók cseréjét, napelemek napkollektorok telepítését, valamint a fűtési és villamos rendszer korszerűsítését. Az energiatakarékossági intézkedések köre ezzel nem teljes, hiszen szükséges az épület belsejét érintő energiatakarékossági és munkahatékonysági intézkedések megtétele is, valamint az esélyegyenlőség biztosítása érdekében az akadálymentesítés optimális megoldása is. Akadálymentesítés: a hivatal épülete nem akadálymentes, az épület szerkezeti kialakította nem teszi lehetővé az irodákba való akadálymentes eljutást, ezért az elképzelések szerint az épületbe belépve bal oldalon kerülne kialakításra egy akadálymentes iroda, ahol a központi portaszolgáltatón keresztül ügyfélbarát módon az ügyintéző érkezik a mozgásában korlátozott ügyfélhez. Az akadálymentesítés és a szervezeti megújulás szükségessé teszi a portaszolgálat teljes átalakítását, az ügyintézés hatékonyságának érdekében egy központi diszpécser szolgálat kialakításával, mely nemcsak az ügyfelek, hanem az dolgozók részére is biztosítja az információ hatékony áramlását. Informatikai rendszer: sajnálatos módon sem hazai sem Európai Unió források nem teszik lehetővé az önkormányzat számára, hogy elavult informatika eszközeit, hálózataikat tudják fejleszteni. A hivatalban a dolgozók által használt informatikai munkaállomások és a központi szerver is elavultak. A teljes rendszer csere mintegy 50 munkaállomást és a szervert érinti. szervezeti megújítás: diszpécser szolgálat kialakítása, online ügyfélbarát intézkedések bevezetése, melynek segítségével bizonyos ügyek a világháló segítségével hatékonyabban megoldhatók	
A projekt célja, elvárt eredmények	A polgármesteri hivatal belső felületének teljes felújítása az energiatakarékosság jegyében	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Községüzemelő Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt megvalósításához szükséges tervek, engedélyek elkészítése, beszerzése folyamatban van Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	100	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Akadálymentesített épületek száma	növekedés

A projekt címe	6. Ifjúság utca és Építők útja burkolatának felújítása és vizesblokk létesítése a Pannon Parkban	
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az Ifjúság utca és az Építők útja burkolata megkopott, megrongálódott, így a felújításukra nagy szükség van. A Pannon Park területén a lakosság részéről igényként merült fel egy illemhelyeket tartalmazó vizesblokk létesítése.	
A projekt tartalma	Jelen projekt keretében az 1970-es években épült lakótelep lakóútjai közül az Ifjúság utca és Építők útja megkopott, repedezett burkolatának és a lakóházak előtt vezetett öntött aszfaltos, a fák gyökerétől felpúposodott járdafelület felújítása tervezett. A Zöld város kialakítása Sümegen TOP-2.1.2-15-VE1-2016-00005 projektszámú beruházás során kialakításra került egy aktív pihenést, sportolást biztosító szabadidő park. Megkezdődött a park üzemeltetése melynek során a lakosság részéről igényként merült fel egy illemhelyeket tartalmazó vizesblokk létesítése. A gyors megvalósíthatóság érdekében a terveink szerint egy WC konténert telepítenénk, amely külső megjelenésében a tájba illő homlokzati felületek kialakításával készülne. A konténerbe elhelyezésre kerülne a nemként külön kialakított WC helyiségek és egy mozgáskorlátozott illemhely.	
A projekt célja, elvárt eredmények	Élhető lakossági környezet kialakítása, mely illeszkedik a városképi elvárásokhoz és vonzó környezetet biztosít a településre érkező turisták számára	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegi Közszolgáltató Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervvel, engedéllyel Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedély Meglévő dokumentumok: engedélyes terv, engedély	
Költségigény (M Ft)	97	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2021. 12. 15 – 2023. 12. 31. Megvalósítás időtartama: 25 hónap	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Megújított útszakaszok hossza	növekedés

A projekt címe	7. Leromlott városi területek rehabilitációja	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín településfejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Az utcák a városközpontban helyezkednek el a szakrális turisztikai tengelyen, összekapcsolva a belvárosi turisztikai látnivalókat. A projekt során faltól-falig történő felújítás tervezett, melybe beletartoznak a vonalas létesítmények korszerű felújítása is. Az utca és a járdafelületek új burkolatot kapnak a műemléki előírásoknak megfelelően	
A projekt célja, elvárt eredmények	Leromlott városi területek rehabilitációja, Kossuth utca, Táncsics utca teljes felújítása	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: felmérési - engedélyes tervek, hatósági engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	200	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek A programokba bevont személyek száma	növekedés növekedés

A projekt címe	8. Szegregátumok fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A leromlott városi területek fejlesztése kapcsán az ITS-ben lehatárolt szegregátumok területeit szükséges fejleszteni. A népességi adatok alapján a legsűrűbben lakott ilyen terület a Kövesdomb, Hárskút utcák; ahol a magas lejtési viszonyok folyamatos belvízvédelmi problémákat okozna; nincs kiépített járdarendszer, közvilágítás, és az úthálózat is erőteljesen felkopott, inkább földes. A szociális bérlakás hálózat fejlesztésére 30 éve nem került sor Sümegben. A meglévő lakásállomány komfort nélküli, költséghatékonyan nem felújítható ingatlanokat takar; ezért szükséges új alapokra helyezni a bérlakás állományt.
A projekt tartalma	A projekt az ITS szerint lehatárolt szegregátumok fejlesztését tűzte ki célul. A projekt keretén belül a Hárskút és Kövesdomb utcák közterületeit, vonalas infrastruktúráit korszerűsödik, valamint kialakításra kerülnek szociális bérlakások is.
A projekt célja, elvárt eredmények	A projekt a szegregátumok fejlesztését valamint felzárkóztatásuk elősegítését célozza, figyelembe véve az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség érvényesülésének elveit. A projekt kapcsán a két utcában a közterületi vonalas infrastruktúrák állapota normalizálódik, 1 db közösségi tér kerül kialakításra, valamint 6 db 50m ² -es szociális bérlakás épül.
Projektgazda	Sümeg Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegi Közszolgáltató Kft
Előkészítettség	Projektkezdeményezés: már van műszaki előkészítő dokumentáció, valamint a projekt megvalósítását részletező, a pályázati dokumentáció részeként megjelenő projekt előkészítő tanulmány rendelkezésre áll. Projektterv: nincs megelőző dokumentáció
Szinergiák	TOP-4.3.1; TOP-5.2.1-15 Esélyegyenlőségi és helyi közösségfejlesztési programok Sümegben
Költségigény (M Ft)	300
Ütemezés	2024-2027

A projekt címe	9. Leromlott városi területek rehabilitációja – börtönudvar – önkormányzati bérlakás	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín az önkormányzati tulajdonú közfeladatot ellátó intézmények energetikai korszerűsítése TOP3 és településfejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	A városi piac közvetlen szomszédságában található az ún. börtönlakások; mely több emeletes és lakásos önkormányzati szükséglakás. A lakók legtöbbször a havi bérletet sem tudják kifizetni, így az ingatlan állagmegóvását sem tudja a tulajdonos biztosítani. A projekt részeként megtörténne az épület tisztasági és esztétikai felújítása, környezetének rendezése; az energiaracionalizálás érdekében pedig a nyílászárók cseréje. Az épület alkalmas napelemes rendszerek telepítésére; így a természet adta energiafelhasználással az önkormányzat racionálisabb gazdálkodással tudja kezelni a lakók energiahátralékait; amit eddig a szociális támogatások kereteiben tudott megoldani. A projekt célja egy olyan, a mai követelményeknek megfelelő korszerű ökotudatos bérlakás rendszer kialakítása, melyben teljesülnek az élhető lakossági, környezetvédelmi, és fenntarthatósági elvárásoknak megfelelő alapvető követelmények	
A projekt célja, elvárt eredmények	Leromlott városi területek rehabilitációja, börtönudvar – önkormányzati bérlakás rendezése	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Községi Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: felmérési - engedélyes tervek, hatósági engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	150	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Létrehozott vagy helyreállított nyitott városi terek A programokba bevont személyek száma	növekedés növekedés

A projekt címe	10. Esélyegyenlőségi és helyi közösségfejlesztési programok Sümegen
A projekt indokltsága, szükségesség	A helyi esélyegyenlőségi program kidolgozása során Sümeg Város külön fejezetet szentelt a romák és a mély szegénységben élők esélyegyenlőségi feltételeinek javítását célzó fejlesztések kidolgozására. A Helyi Esélyegyenlőségi Program 3. prioritása vonatkozik a projekt célcsoportjára. Ahogy a HEP-ben is kiemeljük a település társadalmának ez a réteg egyre inkább leszakad és elszigetelődik helyi társadalomtól. A 2011. évi népszámlálási adatok alapján Sümegen a szegregációval veszélyeztetett népesség 129 főt tesz ki, ennyien vallották magukat romának, de a létminimum határán, vagy az alatti életszínvonalon élő emberek között többen nem vállalták fel roma származásukat. A projekt során azért valósítunk meg képzési programokat és készség fejlesztő programokat, hogy segítsük a társadalom ezen rétegének a felzárkózását és beilleszkedését a többségi társadalomba. Célunk, hogy az ezen társadalmi csoporton belüli 20%-os foglalkoztatási mutatót egyre közelebb tudjuk vinni az országos átlaghoz.
A projekt tartalma	A projekt előkészítését konzorciumi partnerünk Sümeg Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának bevonásával végeztük el, de a megvalósítás során az első mérőföldkő lezárásáig más civil szervezet partnereket is be fogunk vonni a projekt megvalósításába. A projekt megvalósítás során 6 tevékenységcsoportot fogunk megvalósítani, ezen tevékenység csoportok kialakításánál figyelembe vettük, hogy másképpen tudjuk hatékonyan bevonni a gyermekek, a fiatalok és a felnőtt lakosságot. A projektelemekeket úgy állítottuk össze, hogy azok közvetett módon szolgálják ne csak a célcsoport, de többségi társadalom szociális fejlődését is, mert projektünk az első állomása egy hosszú folyamatnak, hosszú távú célunk egy olyan erős közösség kialakítása, melynek tagjai első sorban sümeginek vallják magukat és az egyéb személyes identitások, mint például, magyar, német, roma, másodlagossá válnak, ehhez azonban településünk minden lakosa számára meg kell teremtenünk az egyenlő esélyeket ahhoz, hogy Sümegen sikereket tudjanak elérni az életben, és az alapvető életkörülményeik megfeleljenek a 21. század korszakának. Az alábbi csoportokra osztottuk fel a projekt során megvalósítandó tevékenységeket: 1. Együttműködés a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeink megteremtése céljából 2. Folyamatos szociális munka megvalósítása a célcsoport számára 3. Egészséges életmódra nevelő szemléletmód formáló programok megvalósítása 4. Gyermekek formális oktatáson kívüli kompetenciafejlesztés 5. Törekvés a foglalkoztatás elősegítésére 6. Bűnmegelőzési és közbiztonság javító programok
A projekt célja, elvárt eredmények	Együttműködés a közösségi és egyéni szintű társadalmi integráció feltételeink megteremtése céljából szervezett programjaink kettős célt szolgálnak, mert egyszerre járulnak hozzá a szegregált és a szegregációval veszélyeztetett csoportok többségi társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint közösségfejlesztő célt is szolgálnak. Ezen a programcsoporton belül szeretnénk lehetőséget biztosítani a projekt célcsoportja számára, hogy főzőtanfolyamon vegyenek részt, ahol elsajátíthatják a hagyományos magyar ételek és egészséges ételek elkészítésének módszerét. Ez a projekteleme feltétlenül szükséges, mert a célcsoport tagjainak jelentős része, nem tud főzni, ebből adódóan családjukat sem tudják egészséges ételekkel ellátni. Ezen a tanfolyamon külön hangsúlyt szeretnénk fektetni az egyházi ünnepekhez kapcsolódó hagyományos fogások egészségesen történő elkészítésére. Ezt, mint rendszeres programot fogjuk a projekt során megvalósítani. A közösségfejlesztési programcsoport keretében fogunk szervezni kettő alkalommal családi napot, mindkettő alkalommal április 8-án az országos roma napon fogjuk a programot megrendezni, valamint december tizenharmadika körül minden évben szeretnénk nemzetiségi napot szervezni. A családi napokat az alábbi tartalommal valósítjuk meg: helyi tánc csoportok műsora, helyi folklór műsor, gyermekprogramok (bohóc, ugrálór, kézműves foglalkozás, gyermekzenekar) a rendezvényeket pedig könnyűzenei koncerttel és hagyományos utcabállal fogjuk lezárni. A közösség szervezési programcsoporton belül rendszeresen fogunk kézműves foglalkozásokat szervezni a célcsoport számára, és amennyiben a munkák minősége lehetővé teszi, tehetségutatói célból kiállítás szervezünk a foglalkozásokon készült munkákból. Azért, hogy többségi társadalmat és a roma társadalmat közelebb hozzuk egymáshoz kiállítás fogunk szervezni a roma kultúra és a roma népművészet bemutatására. A nemzetiségi napot az alábbi tematikával fogjuk megvalósítani: "Böllerdelélt" közösségi disznóvágás a téli ünnepek köré kapcsolódva. Az disznót közösen dolgozza fel a célcsoport és a

feldolgozott malacok az esti disznótoros svédasztalra kerülnek. Ezzel a programmal párhuzamosan szeretnénk vásári forgatagot szervezni, ahol lehetőséget biztosítunk tea, forraltbor, pogácsa és sültgesztenye kóstolásra. Délután 4 órától kulturális programokat szeretnénk szervezni 3-4 előadó bevonásával. Este hét órától Sümege Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának szervezésében közös városi karácsonyi ünnepséget tartunk, melynek keretében a nap folyamán feldolgozott disznókból karácsonyi svédasztalos vacsorát szervezünk a célcsoport számára, este 9 órától pedig városi karácsonyi bált tartunk. A közösségfejlesztési programok keretében egy közösségi kertet is létre fogunk hozni. A közösségi kertben megtermelt termények egy részét a különböző foglalkozásokon, tanfolyamokon és rendezvényeken fogjuk felhasználni, amennyiben a megtermelt termények nem kerülnek teljes egészében felhasználásra, szociális alapon osztjuk szét a maradványt a célcsoporton belül. A megtermelt termények tehát nem kerülnek értékesítésre. A közösségi kert létrehozásával célunk, hogy megmutassuk a célcsoportnak, hogy a háztáji gazdálkodással egyszerűen biztosíthatnak maguknak kiegészítő jövedelmet és egészséges élelmiszereket.

Projektünk egy másik fontos eleme a folyamatos szociális munka megteremtése az akcióterületen. Ahhoz, hogy a célcsoportot integrálni tudjuk a többségi társadalomba, illetve el tudjuk érni a szociális és gazdasági értelemben vett felzárkózásukat elengedhetetlen, hogy a célcsoport számára rendszeres életvezetési, családszervezési és adósságrendezési tanácsadást biztosítsunk. A célcsoport jelentős hányadát alkotó családokon belül ugyanis legtöbb esetben egyik szülő sem, vagy csak az egyik szülő rendelkezik rendszeres jövedelemmel, és ebbe a rendszeres jövedelembe nem számítjuk be a közmunkaprogramból származó jövedelmet. Ebből adódóan az akcióterületen élő családok tagjai létminimum alatt, vagy a létminimum határán élnek. A tanácsadással szeretnénk megteremteni egy olyan családszervezési és adósságrendezési mentorprogramot, amely lehetővé fogja tenni, hogy az érintett családok anyagi szempontból és szociális szempontból is előre tudjanak lépni.

Harmadik nagy programcsoportunkat az egészségfejlesztési, egészséges életmódot népszerűsítő szemléletmód formáló programok alkotják. Ebben a program csoportban 3 alkalommal fogunk egészségnapot szervezni, valamint 3 alkalommal fogunk sportnapot rendezni. A sportnapok során nem csak testmozgás gyakorlati oldalára szeretnénk koncentrálni, minden rendezvénynek lesz egy védnöke (mindegyik rendezvénynek más), aki híres sportoló, vagy sportszakember. Törekszünk arra, hogy védnöknek olyan embert kérjünk fel minden esetben, aki a mély szegénységből jutott el a profi sport világába, vagy a sportdiplomáciába, ezzel is pozitív példát állítva célcsoport elé, potenciális védnökeink lehetnek: Pisont István (roma származású korábbi válogatott futballista), Bedák Zsolt, Bedák Pál és Erdei Zsolt profi ökölvívók. A sportnapokat az alábbi tematikával fogjuk megvalósítani: sportversenyek kora délelőttől kezdve, a sportversenyekkel párhuzamosan a főzőtanfolyam résztvevői számára főzőversenyt hirdetünk egészséges ételek témakörben, a kora délutáni órákban a rendezvény védnökével szervezünk kerekasztal beszélgetést, a versenyek eredményhirdetését követően könnyűzenei koncerttel zárjuk a sportnapokat. A sportnapok tehát az egészséges életmód népszerűsítését gyakorlati oldalról közelítik meg, az egészségnapokon az egészséges életmódot inkább elméleti, valamint orvostudományi oldalról fogjuk megközelíteni. Az egészségnapokat az alábbi tematikával fogjuk megvalósítani: előadás és játszótér a gyermekek számára, egészségügyi szűrővizsgálatok (testsúlykontroll, dietetikus, gasztroenterológiai vizsgálatok, vérnyomás- és vércukorszintmérés) véradási lehetőséget szeretnénk biztosítani, az egészségnap egyik központi témájává szeretnénk tenni az egészséges táplálkozást, ezért egészséges ételek kóstolójával szeretnénk kedveskedni a résztvevőknek, valamint lehetőséget kívánunk biztosítani kézműves termékek és egészséges teakeverékek kóstolójára is, a szülőknek és a gyermekeknek pedig szeretnénk megmutatni, hogyan tudnak egészséges és vidám gyermekfalatokat készíteni. Az egészségnapok során szeretnénk közösségi tornát szervezni a célcsoport számára (zumba, pilates, jóga, csakra, gyógytorna) helyi oktatók bevonásával, így a résztvevők megismerhetik a település azon lakóit, akik segíthetnek nekik egészségesebben élni. A program zárásaként szeretnénk táncbátort, illetve könnyűzenei koncertet.

Negyedik nagy programcsoportunkat a formális oktatáson kívüli készségfejlesztő és kompetencia fejlesztő programok alkotják, mellyel célunk a korai iskolaelhagyás megelőzése. Ebben a projektlemben a gyermekekre fókuszálunk, szeretnénk megadni a célcsoport gyermek tagjai számára, hogy felzárkózzanak kortársaikhoz. Ebből a célból különböző készségfejlesztő játékdélutánokat fogunk szervezni számukra iskolán kívüli programként, valamint gyermekek számára fogunk kézműves foglalkozásokat tartani. Ezek rendszeres programok lesznek. A megvalósítási időszak alatt szeretnénk évente egyszer kirándulást szervezni a célcsoport számára Ismerd meg hazádat, ismerd meg történelmed, ismerd meg önmagad jellegével. A kirándulások témája elsődlegesen a magyar történelemre, a magyar művészettörténetre és magyar tájegységek

	népi hagyományaira és népművészetére fog koncentrálni. Ezen elemen keresztül szeretnénk tágítani a célcsoport látókörét, valamint lehetőséget kívánunk biztosítani számukra, hogy időnként kiszakadjanak a megszokott környezetükből és megismerjék Magyarország többi részét, mert a célcsoport legtöbb tagjának nincsen anyagi lehetősége arra hogy utazzon és ezen keresztül is plusz ismeretekre tegyen szert, ezért feltétlenül szükséges ennek a programelemnek a megvalósítása. Ötödik programcsoportunkban a célcsoport foglalkoztatásának elősegítésére fókuszál. A 2011. évi népszámlálási adatok, valamint az Integrált Település Fejlesztési Stratégia elkészítése során nyert adatok ugyanis azt mutatják, hogy az akció terület lakosságának jelentős része alulképzettnek számít, sokan csak 8 általános iskolai osztállyal, vagy annál is alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek. Szeretnénk a célcsoportot felzárkóztatni, hogy növeljük esélyüket a munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. Képzési programunkat 30 fő számára fogjuk meghirdetni. Helyi vállalkozók bevonásával kívánjuk elindítani szakképzési programunkat, hogy a jól teljesítő tanulók akár a gyakorlati helyen munkaviszonyt is tudjanak szerezni. Képzéseinket szeretnénk két részre bontani, az egyik részt a szakképzések alkotják a másikat pedig a készségfejlesztő képzések. A készségfejlesztő képzésekbe egy elem a jobb agyféltekés rajztanfolyam fog megvalósulni. A szakképzések során pedig mezőgazdasági, fémipari faipari, építőipari és szociális gondozói képzéseket fogunk megvalósítani. Azért ezekre a képzésekre esett a választásunk, mert a helyi gazdasági élet szereplői között végzett felmérés során ezen szakmacsoportokat jelölték meg helyi hiányszakmákként. A rendezvények megvalósításához szükséges bizonyos technikai eszközöket bérelni, például színpadot és a közösségi főzéshez, főzőversenyekhez szükséges eszközöket. A rendezvények szakmai szükségletei között több szakember is szerepelni fog közreműködőként. Az egészségügyi rendezvények esetében a közreműködők jelentős része helyi orvostársadalom tagja, például a dietetikus, a belgyógyász is helyi orvos lesz, azért, hogy a célcsoport számára a projekten kívül is biztosítani tudjuk a közvetlen kapcsolatfelvétel lehetőségét. A rendezvényekhez kapcsolódó biztonsági teendőket a helyi polgárőr egyesület fogja ellátni a rendőrség közreműködésével. A projektmenedzsment szervezet és a három fő szakmai koordinátor számára szeretnénk eszközöket beszerezni, 2 darab középkategóriás laptopot, valamint egy nyomtatót. A rendezvényekhez kapcsolódóan is szükséges eszközbeszerzést megvalósítanunk, az előzetes kalkulációink szerint ugyanis összességében takarékosabb a projekt, ha a hangosításhoz szükséges eszközöket megvásároljuk, nem pedig bérbe vesszük egy szolgáltatótól. A projektmegvalósításához szükséges biztosítanunk az alapanyagokat, ugyanis a célcsoport nem rendelkezik elegendő anyagi forrással, ahhoz, hogy a kézműves foglalkozások, a főzőtanfolyamok, főzőversenyek és családi napok, nemzetiségi napok, egészség- és sportnapok alapanyag költségeit fedezni tudják. Szociális városrehabilitációs programokkal elért hátrányos helyzetű lakosok száma: 30 fő Helyi hátrányos helyzetű lakosok bevonása a programba: 110 fő.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Roma Nemzetiségi Önkormányzat
Előkészítettség	Projektkezdeményezés: a projekt megvalósítását részletező, a pályázati dokumentáció részeként megjelenő projekt előkészítő tanulmány rendelkezésre áll. Projektterv: HEP rendelkezésre áll
Szinergiák	A folyamatos családszervezési tanácsadást, és a folyamatos szociális munkát a projekt megvalósítás teljes időszakában, illetve a fenntartási időszakban is meg kívánjuk valósítani, mert projektünk szervesen kapcsolódik a TOP 4.3.1 pályázatunk megvalósításához is.
Költségigény (M Ft)	100
Ütemezés	2024-2027

A projekt címe	11. Önkormányzati intézmények energetikai komplex fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A program az energiaracionalitást célozza; az intézményi energiaellátás legnagyobb tényezője az áramfogyasztás. A természetben rendelkezésre álló megújuló energiák alkalmazása környezetvédelmi elvárás is, mellyel gazdálkodási megtakarítások érhetők el.
A projekt tartalma	A projekt önkormányzati intézmények energetikai fejlesztésére irányul. Napelemes rendszerek kiépítésében érintettek az alábbi önkormányzati intézmények: -. - Sümeg Közös Önkormányzati Hivatal - Petőfi u. 18. (volt óvoda épülete)
A projekt célja, elvárt eredmények	A projekttel a működési költségek csökkentését kívánjuk elérni, amellet, hogy a természetben rendelkezésre álló megújuló energiák alkalmazásával jelentősen csökken a környezetbe jutó szén-monoxid mennyisége, ezáltal javulnak a környezetterhelési mutatók. Napelemes rendszerek kiépítésében érintett intézmények száma: 2 db
Projektgazda	Sümeg Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegi Közszolgáltató Kft
Előkészítettség	Projektkezdésményezés: projektötlet Projektterv: nincs megelőző dokumentáció
Szinergiák	
Költségigény (M Ft)	300
Ütemezés	2024-2027

A projekt címe	12. Napfény Szociális Segítő Központ Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín településfejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	A körülbelül 1973 körül épült ingatlan nővérszállóként funkcionált, 1998-tól pedig funkcióváltással Idősek Otthona lett, mely a pályázó Sümege Város Önkormányzata tulajdonában van. Sümege belvárosában, intézményi terület felhasználási egységben, a Kórház közvetlen szomszédságában található (8330 Sümege, Kompanik Zsófia 6/1, hrsz: 945/1). A létesítmény rendelkezik önálló közterületi kapcsolattal, azonban kialakult használati mód szerint a kórház úthálózatán keresztül kerül megközelítésre. E kapcsolódás kifejezetten előnyös az időotthon számára, hiszen az egészségügyi szolgáltatások területen belül elérhetőek, a járműszolgálatok akadály nélkül biztosítottak, a látogatók, hozzátartozók részére a buszmegálló alig 2 perc könnyű sétával elérhető; a parkolási lehetőségek pedig a kórházhoz tartozó parkolók révén biztosítottak. A városi kórház területén belül elérhető a Járóbeteg Szakellátó központ, az Idősek Otthona, a fogászat, a belgyógyászat, valamint a pszichiátria. Jelenleg az épület 38 fő gondozott befogadására alkalmas ápolást, gondozást nyújtó intézmény, mely férőhely kihasználtsága száz százalék. szükséges az udvar esztétikus rendezése, családbarát kialakítása, hogy a bentlakók minél otthonosabb környezetben éljék mindennapjaikat. A projekt célja egy olyan, a mai követelményeknek megfelelő korszerű Idősek Otthona kialakítása, melyben teljesülnek a jelenlegi esélyegyenlőségi, környezetvédelmi, és fenntarthatósági elvárásoknak megfelelő alapvető követelmények	
A projekt célja, elvárt eredmények	A 38 fő befogadóképességű sümegei Idősek Otthona udvar rendezése, parkosítása; higiénikus komfortossá tétele, családbarát kialakítása	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt megvalósításához szükséges tervek, engedélyek elkészítése, beszerzése folyamatban van Szükséges dokumentumok: felmérési - engedélyes tervek, hatósági engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	50	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 6	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Jobb idősügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	növekedés

A projekt címe	13. A szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának fejlesztése, Napfény Szociális Segítő Központ térségi szolgáltatásainak fejlesztése	
A projekt indoklása, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín az önkormányzati tulajdonú közfeladatot ellátó intézmények fejlesztése járási vezérprojekthez	
A projekt tartalma	A projekt 48 hónapra tervezett, szakmai fejlesztést tartalmaz, mely elősegíti, hogy a sümegei székhelyű intézmény hatékonyabban és rugalmasabban tudja ellátni térségi feladatait	
A projekt célja, elvárt eredmények	A térségi feladatkörrel rendelkező szociális intézmény fejlesztése	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Napfény Szociális Segítő Központ	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet	
Költségigény (M Ft)	70	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 48	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Jobb időügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	növekedés

A projekt címe	14. Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde kültéri fejlesztése
A projekt indokltsága, szükségesség	Sümeg Város Önkormányzata az Önkormányzati törvény alapján 1990. szeptember 30-án jött létre, a legutóbbi önkormányzati választások szerint, a hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat alapján működik. Sümeg városnak, mint járásszékhely településnek kötelező biztosítani a bölcsődei és óvodai ellátást. A korábbi projekteknek köszönhetően megfelelő számú csoportszoba és férőhely már rendelkezésre áll, azonban az eszközállomány elavult, az udvar felújításra szorul és szükséges új, az udvaron elhelyezendő eszközök beszerzése, valamint interaktív beltéri eszközök beszerzése is. A projekt megvalósítását szintén indokolja, hogy az intézmény megközelítése jelenleg nem aszfaltos úton történik, valamint parkolók sem állnak rendelkezésre, ezért a megfelelő, a hatályos jogszabályokban minimálisan előírt számú parkoló-férőhely és akadálymentes parkoló-férőhely fejlesztése szükséges.
A projekt tartalma	A projekt célja a Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde udvari eszközparkjának fejlesztése, valamint informatikai eszközbeszerzés a modern oktatási segédeszközök biztosítása érdekében Ezen kívül megvalósul az intézmény parkolójának felújítása. Az intézmény épülete előtt lévő murva burkolatú parkoló állások szilárd burkolatú felületté történő átépítése a cél. A tervezett létesítmény parkolási igényét az építész tervező 16 db parkoló állásban határozta meg. A tervezett parkolóhelyeket az ingatlanon belül annak határán úgy helyeztük el, hogy az egyes parkoló állások a létesülő közúti burkolatról merőleges beállással legyenek megközelíthetőek. A terület további közterületi kapcsolata még a kiszolgáló gépkocsi forgalom számára kialakításra kerülő a kapubejáró illetve épület melletti rámpa.
A projekt célja, elvárt eredmények	A Kompanik Zsófia Óvoda és Bölcsőde fejlesztésének átfogó célja a kisgyermekellátást nyújtó szolgáltatások minőségi fejlesztése, a családok megsegítése, az óvodai és bölcsődei ellátáshoz való hozzáférés minőségi feltételeinek javítása. A projekt specifikus célja a leszakadó rétegek, a kiemelkedően magas arányt képviselő hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek nyújtott szolgáltatások színvonalának emelése, készségeik és képességeik fejlesztése, mentálhigiénés körülményeiknek a javítása, társadalmi felzárkóztatásuk. Az óvoda és a bölcsőde által nyújtott szolgáltatások minőségi javulása hozzájárul a családok megsegítéséhez, a szemléletformáláshoz, a nők, különösen a hátrányos helyzetű származású édesanyák munkaerő-piaci visszaintegrálódásának elősegítéséhez. A fejlesztési projekt célja a helyi identitástudat, a társadalmi kohézió és integráció elősegítése, a helyi vidéki közösségek szerepvállalásának növelése a közösségfejlesztés eszközeivel és a helyi értékek és belső erőforrások megerősítésével és felhasználásával. A megvalósuló fejlesztések által meg kell alapozni, hogy a helyi közösségek képesek legyenek saját mikrokörnyezetük fejlődését alakítani azáltal, hogy nyitottá és befogadóvá válnak. A projekt célja a továbbá a helyi közösségek megtartó és az életminőséget javító képességének ösztönzése. A társadalmi együttműködés és összetartozás megerősítése, az aktív befogadás növelése a közösségfejlesztés eszközeivel. A projekt keretében megvalósuló fejlesztések szükségszerűen hozzájárulnak a hátrányos helyzetű népességcsoportok társadalmi integrációjához is. A fejlesztési projekt további célja a település népességmegtartó erejének a növelése, ennek érdekében a helyi gazdasági (helyi piaci), lakó és közösségi funkcióinak a megerősítése, a vonzó vidéki lakókörnyezet kialakítása, a helyi szükségletekre és településszerkezetre épülő közszolgáltatások racionális és költséghatékony működésének kialakítása.
Projektgazda	Sümeg Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegi Községi Kft
Előkészítettség	Projektkezdeményezés: már van műszaki előkészítő dokumentáció, valamint a projekt megvalósítását részletező, a pályázati dokumentáció részeként megjelenő projekt előkészítő tanulmány Projektterv: parkoló építési engedélyezése folyamatban van,
Szinergiák	A projekt illeszkedik Veszprém Vármegye Területfejlesztési Program 3. Prioritásán belül az 1.1. intézkedéshez: A helyszínek óvodai, bölcsődei feltételeinek kialakítására, szolgáltatások fejlesztése. Az épületek fizikai állapotának javítása indok: óvodai, bölcsődei fejlesztés történik, informatikai és fejlesztő eszközök beszerzésével, valamint a parkolók kialakításával javulnak a feltételek.

	A projekt illeszkedik Veszprém Vármegye Területfejlesztési Program 3.prioritás – 1.2. intézkedéshez:- Egészséges óvodai, bölcsődei környezet indok: A burkolt parkoló és út megépítésével egészségesebb környezetet teremtünk, javul a levegő minősége javul, a felszálló por mennyiség jelentősen visszaszorul. A projekt illeszkedik Veszprém Vármegye Területfejlesztési Program 3. prioritás 3.19. intézkedéshez: A sport szerepének növelése az egészségmegőrzésben, az óvodai mozgásfejlesztés és az iskolai testnevelés feltételeinek biztosítása, diáksport események rendezése, valamint általános iskolai oktatás kiegészítése iskolán kívüli sportági programokkal Indok: az udvari eszközök elhelyezésével a sport és testmozgás szerepe növekszik, így az egészség megőrzés feltételei is javulnak. A projekt illeszkedik Veszprém Vármegye Területfejlesztési Program 3.prioritás 3.7. intézkedéshez: annak Digitális oktatáshoz szükséges eszközpark fejlesztése, kialakítása Indok: az intézmény pedagógusainak részére szerzünk be informatikai eszközöket, így kapcsolódik az informatikai fejlesztés
Költségigény (M Ft)	130
Ütemezés	2023.04.02.- 2024.04.30.

A projekt címe	15. Ramassetter Iskola tornatermének bővítése, felújítása, energetikai fejlesztése	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín az önkormányzati tulajdonú közfeladatot ellátó intézmények energetikai korszerűsítése TOP3 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Jelenleg az épület 530 gyermek befogadására alkalmas alapfokú nevelést-oktatást ellátást nyújtó intézmény. Az iskolai tornaterem a mindennapos testnevelés óra követelményeinek nem tud megfelelni, kapacitása kevés a felmerülő igényekhez képest. Ezért szükséges a tornaterem egy szárnyal történő bővítése, a meglévő épület energetikai megújítása. Az épület fekvése kedvező a napenergia felvételére, ezért az energiaracionalizálás érdekében szükséges a megújuló erőforrások: napelemek és napkollektorok telepítése. A projekt célja egy olyan, a mai követelményeknek megfelelő korszerű ökotudatos Iskola kialakítása, melyben teljesülnek a jelenlegi esélyegyenlőségi, környezetvédelmi, és fenntarthatósági elvárásoknak megfelelő alapvető követelmények	
A projekt célja, elvárt eredmények	A 600 fő befogadóképességű sümegei Ramassetter Vince Általános Iskola tornatermének bővítése, felújítása, energetikai fejlesztése	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervek, engedélyek egy részével Szükséges dokumentumok: felmérési - engedélyes tervek, hatósági engedélyek Meglévő dokumentumok: tornaterem bővítés felmérési dokumentációja	
Költségigény (M Ft)	100	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 6	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése A fejlesztés révén megújult oktatási-nevelési intézményekben tanulók száma	csökkenés növekedés

Ipari gazdasági akcióterület projektjei

A projekt címe	16. Közlekedési feltételek javítása és az inkubátorház napelemmel történő ellátása Sümegei Ipari Parkban
A projekt indokoltsága, szükségessége	A fejlesztés helyszíne a Sümegei Ipari Park területén helyezkedik el. A tervezett tevékenységek hozzájárulnak az üzleti infrastruktúra jobb kihasználtságához, új betelepülők vonzásához, illetve a már betelepült vállalkozások működési környezetét is közvetlenül fejlesztik. Inkubátorház fejlesztése esetén: A projekt tevékenységei a lakosság bevonásával, a helyi igényekre alapozva kerültek meghatározásra.
A projekt tartalma	A pályázat keretében tervezett infrastrukturális beruházás a Sümegei Ipari Park megközelíthetőségét célzó kiemelt fontosságú fejlesztés. A projekt műszaki tartalma az alábbi tevékenységekre terjed ki: - Eitner utca burkolatának felújítása - Gyalogosjárda kiépítése - 2003/6 hrsz-ú útépítés - Közvilágítás kiépítése - Napelemes rendszer telepítése az inkubátorházra
A projekt célja, elvárt eredmények	A projekt közvetlen átfogó célja, hogy a Sümegei Ipari Park minél inkább hozzá tudjon járulni a helyi, térségi gazdaság fejlődéséhez, a település gazdasági potenciáljának, tökevonzó képességének erősítéséhez, az önkormányzati üzleti infrastrukturális háttér megteremtése a helyi gazdaságfejlesztéshez, valamint a betelepült vállalkozások gazdasági aktivitásának növelése - 2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek A) Ipari parkok, iparterületek fejlesztése és 2.1.1. Önállóan támogatható tevékenységek B) Inkubátorházak fejlesztése tevékenységek. Közvetlen rövid távú cél, hogy az Eitner út burkolatfelújítása, illetve a 2003/6 hrsz-ú út építése lehetőséget biztosítson az ipari park szállítási tevékenységeihez, elősegítve a helyi gazdaság működését, további vállalkozások letelepedését és működését, valamint a jelenleg fennálló közlekedésbiztonsági és forgalmi szempontú problémák orvoslását. A gyalogosjárda megépítésének fő célja a közlekedésbiztonság növelése a munkahelyüket gyalogosan megközelítő munkavállalók védelme érdekében. A projekt további célkitűzése a 2019. évben, TOP-1.1.1-15-VE1-2016-00007 jelű projekt keretén belül megépült inkubátorház villamosenergia igényét kiszolgáló napelemes rendszer telepítése az energiaköltségek csökkentése érdekében. Sümege foglalkoztatottságának növelése, a betelepülő vállalkozások által új munkahelyteremtések generálása. Specifikus célok: - az ipari park közlekedési infrastruktúra fejlesztésével a vállalkozások működési helyszínének feltételei rövid távon számottevően javuljanak, a kis- és középvállalkozások számára korszerű telephely álljon rendelkezésre, amely rövid- és hosszú távon is kifejti helyi és regionális gazdaságélénkítő hatását; - az üzleti környezet formálásával az üzleti partneri, beszállítói együttműködések feltételeinek megteremtése, hosszú távon olyan üzleti közösség létrehozása, amely az ipari parkban az üzleti fejlődés további lehetőségét és a stabil működést biztosítja a betelepülő cégeknek; - a helyi/települési, valamint a betelepülő vállalkozások fejlődésének elősegítésével munkahelyteremtés a településen és a kistérségben, a közszeg munkaerő-piaci helyzetének megőrzése, javítása; - rövid távon a helyi, térségi gazdaságélénkítő folyamatokhoz hozzájárulás, megfelelő színvonalú ipari terület biztosításával a vállalkozások gazdasági aktivitásának elősegítése és versenyképességének javítása - meglévő inkubátorház energetikai korszerűsítése során a megújuló energiaforrások (napelem) használata válik valóra az épület gazdaságosabb, korszerűbb üzemeltetése érdekében

	- az infrastruktúrafejlesztést célzó beruházáson keresztül hosszú távon az önkormányzat további regionális gazdaságélénkítő hatású akciókat tudjon megvalósítani, az ipari park területét tovább növelni, újabb kkv telephelyek kialakítását lehetővé véve. - az ipari park következtében megnövekedett (elsősorban) kamion forgalom területileg koncentráltan, egy összefüggő övezetben jelennek meg, ezáltal nem zavarják a település lakosságát és településrendezési szempontból egy kedvezőbb helyzetet kialakítva. További specifikus célok: - a település megítélésének javítása a városközpont zaj- és forgalmi terhelésének csökkentésével és a közlekedésbiztonsági kockázatok kiküszöbölésével, a lakosok kötődésének erősítése a település iránt; - hosszú távon a népességmegtartáson túlmutatóan népesség-növelő településfejlesztés; - a létrehozandó inkubátorház minél kedvezőbb működtetéséhez megfelelő közlekedési kapcsolatok kiépítése.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft
Előkészítettség	Projektkezdemenyezés: már van műszaki előkészítő dokumentáció, valamint a projekt megvalósítását részletező, a pályázati dokumentáció részeként megjelenő üzleti terv
Szinergiák	A projekt az alábbi prioritásokhoz illeszkedik: 1. Prioritás: A megye ipari-innovációs tengelyeire, turisztikai térségeire specializált gazdaságfejlesztés a kutatásfejlesztés-innováció erősítésével és a fenntartható munkaerőpiac feltételeinek biztosításával, a versenyképesség növelése 1.2. intézkedés: Inkubátorházak létrejöttének és szolgáltatásainak támogatása a mikro- és kisvállalkozások megerősödésének elősegítése érdekében bővítése 1.3. intézkedés: Ipari és gazdasági területek fejlesztése, szolgáltatások bővítése Prioritás A természeti erőforrások megóvása, a természeti környezet és a vizek védelme, a környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, a klímaadaptációs képesség fokozása, az energiatudatosság és energiahatékonyság növelése 6.1. intézkedés: Megújuló forrásból származó energia termelése (szél, nap, biomassza), az épületállomány energiafelhasználásának csökkentése, klímabarát építészeti megoldások előnyben részesítésének támogatása
Költségigény (M Ft)	489
Ütemezés	2022.08.01. - 2025.06.30.

A projekt címe	17. Gazdasági tevékenységekhez kapcsolódó területek fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Sümege város gazdasági és iparterülete korlátozott mértékben áll rendelkezésre. Több külföldi gazdasági szereplő jelentkezett területvásárlási igénnyel különböző munkahely teremtő beruházásokhoz, amelyekkel a város nem rendelkezik. A munkaerő helyben tartásához szükséges munkahelyek számát növelni szükséges.
A projekt tartalma	Az iparterület bővítéséhez szükséges területek megszerzése, közműhálózatok fejlesztése, utak építése
A projekt célja, elvárt eredmények	Munkahelyek számának növekedése
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentációk, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	150
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024. Megvalósítás időtartama: 24 hónap
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	növekedés

Ökoturisztikai akcióterület projektjei

A projekt címe	18. Mogyorós-domb ökoturisztikai centrum
A projekt indoklása, szükségesség	Erdei iskola beindítása a nyári időszakban a fiatalabb korosztály (diákok) részére. A „bakancsos” turizmus fejlesztése úgy, hogy a négy csillagos szálláshelyek mellett olcsóbb szálláslehetőséget biztosítunk a földtani bemutató hely sümegi bázistelepén az Ősemberbánya közvetlen közelében.
A projekt tartalma	A Mogyorós-dombi Ősember bánya földtani bemutató hely mellett az egyetemi szakfoglalkozásokon résztvevők részére négyágyas faházak épültek. A soproni Nyugat-magyarországi Egyetemtől a kezelői jog átvételével, a faházak és a vizesblokkok felújításával lehetőség nyílik a gyalogos turisták részére olcsóbb szálláshely biztosítására. Az Országos Kéktúra útvonalat járók – a Kéktúra útvonal az Ősember bánya mellett kanyarodik Sarvaly irányába – a város nevezetességeit és természeti szépségeit is felfedezhetik, meglátogathatják. A faházak, étterem, közösségi helyiségek és büfé épület felújításával e korábban fontos oktató bázisként funkcionáló telep újra megtelhet étellel, hasznos funkciókkal, például az erdei iskolai foglalkozások otthonaként is szolgálhat és itt rendelkezésre áll a fiatalok természet közeli élményeihez szükséges helyszín is.
A projekt célja, elvárt eredmények	Cél, hogy a városban lévő magasabb minőségi színvonalat kínáló szálláslehetőségek mellett az átmeneti „bakancsos turisták” részére is biztosítsunk elfogadható áru és számukra kielégítő minőségű szálláshelyeket. Az erdei iskola működtetésével sok fiatal számára nyújthattunk a nyári időszakban gyakorlati, természeti ismereteket
Projektgazda	Sümeg Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Nyugat-magyarországi Egyetem Sopron MNV Zrt.
Előkészítettség	A vagyonkezelési jog átadás-átvételére megindított tárgyalások, illetve kérelem a vagyonkezelési jog átvételére.
Szinergiák	A város turisztikai vonzerejének növelése, a nevezetességek, természeti szépségek széleskörű megismertetése, szálláslehetőségek színesítése, szaporítása.
Költségigény (M Ft)	12
Ütemezés	2024 nyár – 2026 nyár
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése növekedés

A projekt címe	19. Kovakő Camp teljeskörű fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Sümege környezete kivételesen gazdag természeti értékekben. A város a Balaton – Bakony Geopark közelségében, kivételes geológiai látnivalókkal körülvetten helyezkedik el, környezetét a kerékpáros, lovas és gyalogos turizmus számára vonzó, változatos és jellegzetes természetes tájak, gazdag élővilágú területek jellemzik. Sümege az elmúlt években kiemelkedő turisztikai fejlesztések valósultak meg Európai-Unió pályázatok támogatásával. Megújult a vár, a Püspöki Palota, a Ramassetter-ház (amely azóta ICOMOS díjban is részesült), kialakításra került a sümegi épített és természeti értékeket felfűző Sümege Városi Tanösvény, az Afrikárium új kiállítóteremmel bővült. A Mogyorósdombon kialakított párját ritkító tárlat Sümege és szűkebben vett környékének földtudományos értékeit mutatja be. Megismerhetjük a Mogyorós-domb ősi kovabányáját, a Bakony legérdekesebb ősmaradványait, a helybeli kőbányász Kocsis Lajos értékes, Sümege adományozott magángyűjteményének segítségével. Sümege turisztikai attrakcióinak fejlesztésével a város iránt megnőtt az érdeklődés, egyre többen keresik fel a nevezetességeket. A turisták az élmény mellett színvonalas, megfizethető szálláshelyet is keresnek. Ezt az igényt szolgálná ki a projekt keretében tervezett Kovakő Camping fejlesztése, igényes kialakítása.
A projekt tartalma	A beruházás során a Mogyorósdombon elhelyezkedő Kovakő Camp 16 db, közel 50 éves, elhasználódott faházait szeretnénk új, modern faházakra cserélni. Az épületek elbontása után az új faházak a meglévő lábazatokra kerülnek elhelyezésre. A régi faházakban nem volt fürdőszoba kialakítva, ezért az ivóvíz és a szennyvízhálózat kiépítése is szükséges. Az új épületek kész szerkezeti elemeinek összeszerelése után az épületgépészeti szerelés következik, ahol a vizesblokkok kialakítására, a szaniterek elhelyezésére, a fűtőpanelek felszerelésére kerül sor. A 10 db 3 férőhelyes és a 6 db 4 férőhelyes épületet modern fa bútorokkal rendezzük be.
A projekt célja, elvárt eredmények	Jelen fejlesztés célja Sümege Város Önkormányzata által működtetett Kovakő Camp minőségi szálláshely fejlesztése. Az Országos Kéktúra útvonalán fekvő pihenőhelyet elsősorban a bakancsos-, és kerékpáros turisták, illetve családok veszik igénybe, akik természetközeli és megfizethető szálláshelyet keresnek. A camping rendezvények helyszínéül is szolgál, melyet elsősorban a helyi és térségi lakosok vesznek igénybe családi események lebonyolítása alkalmából.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegi Községi Kft. MNV Zrt.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedély Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	300
Szinergia	A szálláshely fejlesztés helyi gazdaságélénkítő hatással bír: - az önkormányzat bevétele nő (szálláshely bevétel és iparűzési adó bevétel) - foglalkoztatottsági szint emelkedése 2 fő főállású munkavállaló foglalkoztatásával - a szállást igénybevevők számának növekedésével a helyben való fogyasztás is nő a helyi kereskedelmi és a szolgáltató ágazatban egyaránt Jelen szálláshely fejlesztés illeszkedik a térség gazdaságfejlesztési céljaihoz, amely az itt élőknek munkahelyet, megfelelő jövedelmet képes biztosítani, s ez által számukra egy pozitív városi közérzetet teremt. A beruházás megvalósításával, a Sümegekre érkező vendégek számának további növekedésével a város ismertsége nő, ezáltal vonzó turisztikai célponttá válik, amely további fejlesztéseket generálhat.
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 24 hónap

Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése, Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése	növekedés
---	--	-----------

Kulcsprojektek

A projekt címe	20. Illegális hulladéklerakó felszámolása és egyéb komplex fejlesztések az élhetőbb Sümegért
A projekt indokoltsága, szükségesség	A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya a KTF 19732/2016., 65739/2016. ügyszámú határozatában kötelezte Sümeg Város Önkormányzatát a Sümeg 6258 hrsz. alatti ingatlanon lévő hulladékok engedéllyel történő kezelésére vagy kezeltetésére. Sümeg Város Önkormányzata saját forrás hiánya miatt nem tud eleget tenni a hatósági kötelezettségének, melyre csak vissza nem térítendő támogatás finanszírozásával kerülhet sor.
A projekt tartalma	Rekultivációs terv alapján a jogellenesen elhelyezett hulladék elszállítása, ártalmatlanítása, a terület helyreállítása, tájba illesztése valósul meg a Sümeg, 6258 hrsz-ú önkormányzati ingatlanon. A József Attila utcai 2020/26 hrsz-ú közterületen zöldfelület kialakítását tervezzük fatelepítéssel, gyepesítéssel, illetve utcabútorok kihelyezésével. A települési zöldhulladék feldolgozását szolgáló ágdaráló beszerzésével a települési (intézményi, lakossági) zöldhulladék feldolgozása és újrahasznosítása is megvalósul. Forgalmcsillapítás során fekvőrendőrkör kerülnek elhelyezésre a város két forgalmas pontján. A projekt során okos fejlesztés is megvalósul az önkormányzati közigazgatási ügyintézéshez való egyenlő hozzáférés és az információáramlás kiszélesítése érdekében. A projekt tevékenységei az élhetőbb városi környezet megteremtését szolgálják.
A projekt célja, elvárt eredmények	A hulladékkal érintett terület rekultivációja az alábbi célok megvalósítása érdekében szükséges: szennyezés, kimosódás elleni védelem, felszíni és felszín alatti vízkészlet védelem, roncsolt felszín megszüntetése, tájbaillesztés, talajerózió megakadályozása, élőhelyek helyreállítása, kialakítása, közegészségügyi feltételek javítása.
Projektgazda	Sümeg Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegi Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervvel, engedéllyel Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedély Meglévő dokumentumok: rekultivációs terv, hatósági engedély a rekultivációra
Szinergiák	A projekt az alábbi prioritásokhoz illeszkedik: 2.2. intézkedés: Települések zöldfelületi rendszerének növelése 2.4. intézkedés: élhető települések A zöldinfrastruktúra ellátottságának és hozzáférhetőségének növelése 2.9. intézkedés: Okos települési megoldások alkalmazása. 5.2. intézkedés: A településeken belül közlekedő lakosok biztonságának növelése érdekében szükséges forgalomtechnikai megoldások kialakítása (Forgalomcsillapítás) 6.5. A zöld gazdaság céljainak és elveinek követése, fenntarthatóságra való nevelés, széleskörű lakossági szemléletformálás, valamint a lokális erőforrásokra épülő helyi gazdaság erősítése
Költségigény (M Ft)	300
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2021. 11. 30 – 2024. 12. 31. Megvalósítás időtartama: 37 hónap
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás céljából épített vagy felújított zöld infrastruktúra növekedés

A projekt címe	21. Öt csillagos 80 szobás termál wellness hotel	
A projekt indokoltsága, szükségesség	Hiányzik Sümegen egy magas kategóriájú szálloda, felnőttek illetve pihenni vágyók részére.	
A projekt tartalma	Öt csillagos pihenő szálloda építése kb. 80 szobával wellness részleggel termál vízzel	
A projekt célja, elvárt eredmények	Sümeg idegenforgalmának bővítése a felső kategóriában.	
Projektgazda	Sümeg Vár, várkapitány.	
Partnerek, stakeholderek	Sümeg Város Önkormányzata	
Előkészítettség	Projektkezdemenyezés.	
Költségigény (M Ft)	4000	
Ütemezés	2025-től 30 hónap	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Hazai és nemzetközi turisták költésének növekedése	növekedés
	A vállalkozásoknak közpénzből nyújtott támogatáshoz illeszkedő magánberuházás (vissza nem térítendő támogatás)	növekedés

A projekt címe	22. Napelempark Sümege
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az önkormányzati intézmények (iskolák, óvodák, hivatalok, művelődési központ stb.) villamosenergia fogyasztásának kiváltása, az energiaköltségek csökkentése az E.ON villamos hálózat rendszerébe feladott – helyben, napenergiával termelt - villamos energiával. Az intézmények szolgáltatási szintjének fenntartásához energia hatékonysági intézkedései mellett szükség van további energia megtakarításra, a költségek emelkedése és a finanszírozási lehetőségek beszűkülése miatt. A helykijelölés és a megvalósítás konkrét műszaki megoldásai során Sümege gazdag épített örökségi értékei védelmének, továbbá a településképvédelem és tájképvédelem szempontjainak érvényre kell jutniuk. A tervezett napelempark tekintetében a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályait és a településképi követelményeket a településrendezési eszközökben és a településképi rendeletben kell meghatározni. A megvalósítás csak a megfelelő településképvédelmi előírások betartása mellett engedélyezhető.
A projekt tartalma	A tervezett napelem erőmű folyamatos üzemre tervezett, 499,71 kWp villamos teljesítményű kiserőmű. A kiserőmű az E-ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt 22kV-os hálózatára tud csatlakozni. A napelemek által megtermelt villamos energiának az energiaátalakítási folyamat fenntartásához szükséges „önfogyasztással” csökkentett része kerülhet átadásra. A napelemtáblák Conergy Px rendszerű, kiváló minőségű polikristályos szilícium napelem táblákból összeépítettek. A napelemeket 21 db "A" jelű 21 db táblából álló, 1 db "A" jelű 19 db táblából álló, 14 db "B" jelű 84 db napelemből álló és 1 db "C" jelű 24 db táblából álló egység egymás mellé építésével alakítják ki. Összesen 1660 db napelem kerül beépítésre. A napelem táblák acél tartószerkezetre rögzítettek. Inverter konténer: A napelem-parkba szükséges 20 db inverter távfelügyeleti rendszerének elhelyezése egy Containex típusú előregyártott, könnyűszerkezetes konténerben történik Transzformátor állomás konténer: Előregyártott Uvill UF 2548 típusú beton konténer. A konténer külső mérete 4,78 x 2,50 m, magassága 2,81 m. A konténer két előregyártott vasbeton elemből készül, falváz és teknő, magassága 2,81 m.
A projekt célja, elvárt eredmények	Az önkormányzat villamosenergia költségeinek csökkentése, az önkormányzati intézmények (iskolák, óvodák, hivatalok, művelődési központ stb.) villamosenergia fogyasztásának kiváltása, illetve az energiaköltségek csökkentése az E.ON villamos hálózat rendszerébe feladott – helyben, napenergiával termelt - villamos energiával.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	E.ON Áramhálózati Zrt., elektromos, villamos berendezések (napelemek, inverterek, transzformátorok) gyártói köre.
Előkészítettség	projektötlet
Szinergiák	Önkormányzati villamosenergia költségek csökkentésével az önkormányzati beruházások, meglévő, fenntartandó intézmények energia ráfordítási, fenntartási költségei csökkennek.
Költségigény (M Ft)	500
Ütemezés	Pályázati kiírás esetén a pályázati anyag benyújtása. Nyertes pályázattal kivitelezés és a hálózati villamosenergia átadási szerződések megkötése. Megvalósítás véghatárideje a jelenleg ismert pályázati adatok szerint: 2027
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	További kapacitás megújuló energia előállítására növekedés

A projekt címe	23. Idősek Otthona létesítése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Sümege és a környező településeken is a lakosság elöregedő, így egyre nagyobb igény mutatkozik az idősek otthona létesítésére. A jelenleg működő otthonok teljes kihasználtsággal üzemelnek.
A projekt tartalma	Idősek Otthona létesítése
A projekt célja, elvárt eredmények	Az idősek gondozása, ápolása megoldódik a családok számára. Jobb életkörülmények biztosítása az időseknek.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentációk, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	450
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2025. Megvalósítás időtartama: 36 hónap
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	növekedés

Hálózatos projektek

A projekt címe	24. Belterületi utak helyreállítása, portalanítása
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.1 foglalkoztatás növelő turizmusfejlesztés TOP1; 1.2 iparterület fejlesztése TOP1; 1.3 ökogazdaság fejlesztésének támogatása: településfejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez
A projekt tartalma	2010-2013 között az Európai Unió támogatási rendszerek csak gyűjtő utak fejlesztésére adtak lehetőséget. Mivel a korábbi Területfejlesztési Tanácsokhoz integrált belterületi utak fejlesztésének forrásai elapadtak, így az önkormányzati 4-5 számjegyű bel- és külterületi utak felújítására, fejlesztésére, portalanítására nem volt forrás. Tény, hogy a lakossági használatnak köszönhetően az aszfaltos, makadám burkolattal ellátott utak folyamatosan elhasználódnak, a balesetmentes állapotok fenntartását az elmúlt időszakban az önkormányzat csak ideiglenes kátyúzással tudta biztosítani. Az utak állapota folyamatosan romlik, ezért szükséges a forgalmi adatok rangsorolásával az útfelújításokat tervezni.
A projekt célja, elvárt eredmények	Az önkormányzati 4-5 számjegyű utak felújítása, fejlesztése, földes utak portalanítása
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: Tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	80
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 2
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Megújított útszakaszok hossza növekedés

A projekt címe	25. Belterületi utak fejlesztése, korszerűsítése Sümegen	
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az útszakaszok teljes felületét kátyúk, burkolati hiányok, felületi hámlások jellemzik, a közúti közlekedés ezért csak lassú menetben lehetséges. A szilárd burkolat az 1960-as évek közepén épült és az azóta eltelt időszakban az útszakaszok felújítására nem volt lehetőség, csak az évenkénti karbantartás, kátyúzás, a hibajavítások feletti aszfalt helyreállítási munkák történtek meg.	
A projekt tartalma	A projektben az alábbi útszakaszokon történik fejlesztés. Sümege, Vadrózsa utca (1529/46; 1529/74 hrsz.) Sümege, Panoráma domb (1973; 1889/1; 2016/1 hrsz.) Sümege, Báróházi u. (1772/1; 7413/3; 1943; 2011 hrsz.) Sümege, Vincellér u. 2. szakasza (1887 hrsz.)	
A projekt célja, elvárt eredmények	Az építés célja javítani a felületek egyenetlenségén, ezáltal jobb utazáskényelmi feltételek biztosítása a közlekedők számára, és ezen kívül megakadályozni a felszíni vizek behatolását a burkolatba, valamint a tervezési időszakra biztosítani az épülő burkolat teherbírását, valamint a tervezett felújítással megvalósítható, hogy az időjárási viszonyoktól függetlenül, komfortosan és biztonságosan a mai kor elvárásainak megfelelően elérhetővé váljanak az út által megközelíthető ingatlanok. A projekt eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegi Közszolgáltató Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedély Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	446	
Szinergia	A projekt illeszkedik Veszprém Vármegye Területfejlesztési Programjához. Illeszkedik a 4. Prioritás 1.8. intézkedéséhez: Belterületi utak fejlesztése, mely hozzájárul az elérhetőség javításához. A 3.1. intézkedéshez: a pozitív externáliákat létrehozó tevékenységek támogatása, utak minőségi fejlesztése, mely hozzájárul a környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztéséhez és az elérhetőség javításához. Az 5.2. intézkedéshez: A településeken belül közlekedő lakosok biztonságának növelése érdekében szükséges forgalomtechnikai megoldások kialakítása, amely hozzájárul a forgalombiztonság növeléséhez. Illeszkedik az 5. Prioritás 3.2. intézkedéséhez: Környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, amely hozzájárul a közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javításához, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálásához A 3.5. intézkedéshez: Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése, mely hozzájárul a közműfejlesztés, az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javításához, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálásához	
Ütemezés	Megvalósítás időszaka: 2022.08.01.-2025.01.31. Megvalósítás időtartama: 30 hónap	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza	növekedés

A projekt címe	26. Sümegi közutak fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Az útszakaszok teljes területét kátyúk, burkolati hiányok, felületi hámlások jellemzik, a közúti közlekedés ezért csak lassú menetben lehetséges. A szilárd burkolat az 1960-as évek közepén épült és az azóta eltelt időszakban az útszakaszok felújítására nem volt lehetőség, csak az évenkénti karbantartás, kátyúzás, a hibajavítások feletti aszfalt helyreállítási munkák történtek meg.
A projekt tartalma	Az útburkolat felújítása az alábbi utcákat érinti: - Sümeg belterület 333 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Vázsonyi Vilmos utca - Sümeg belterület 663/1 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Somoskerti utca - Sümeg belterület 1423/1 és 1423/2 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Udvarbíró tér - Sümeg belterület 1844 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Öreghegyi utca - Sümeg belterület 826/5 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Hunyadi utca - Sümeg belterület 295/1 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Május 1. utca - Sümeg belterület 295/2 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Szeptember 6. utca - Sümeg belterület 688/5 hrsz.-ú és 826/17 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Sarvaly utca - Sümeg belterület 163/5 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Alkotmány utca - Sümeg belterület 467 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Magyar Ferenc utca A földút szilárd burkolattal történő ellátása az alábbi utcákat érinti: - Sümeg belterület 38/13 hrsz.-ú, 1686 hrsz.-ú, 1528/39 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Haraszi utca - Sümeg belterület 1691/1 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Ifjúság utca - Sümeg belterület 475 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Vajda Amália utca - Sümeg belterület 504 hrsz.-ú, természetben: 8330 Sümeg, Köves Á. utca.
A projekt célja, elvárt eredmények	Az építés célja javítani a felületek egyenetlenségén, ezáltal jobb utazáskényelmi feltételek biztosítása a közlekedők számára, és ezen kívül megakadályozni a felszíni vizek behatolását a burkolatba, valamint a tervezési időszakra biztosítani az épülő burkolat teherbírását, valamint a tervezett felújítással megvalósítható, hogy az időjárási viszonyoktól függetlenül, komfortosan és biztonságosan a mai kor elvárásainak megfelelően elérhetővé váljanak az út által megközelíthető ingatlanok. A projekt eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegi Községüzemelő Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedély Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	208
Szinergia	A projekt illeszkedik Veszprém Vármegye Területfejlesztési Programjához. Illeszkedik a 4. Prioritás 1.8. intézkedéséhez: Belterületi utak fejlesztése, mely hozzájárul az elérhetőség javításához. A 3.1. intézkedéshez: a pozitív externáliákat létrehozó tevékenységek támogatása, utak minőségi fejlesztése, mely hozzájárul a környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztéséhez és az elérhetőség javításához. Az 5.2. intézkedéshez: A településeken belül közlekedő lakosok biztonságának növelése érdekében szükséges forgalomtechnikai megoldások kialakítása, amely hozzájárul a forgalombiztonság növeléséhez. Illeszkedik az 5. Prioritás 3.2. intézkedéséhez: Környezeti állapot javítását szolgáló

	közműfejlesztés, amely hozzájárul a közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javításához, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálásához A 3.5. intézkedéshez: Csapadékvíz elvezető rendszerek kiépítése, mely hozzájárul a közműfejlesztés, az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javításához, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálásához	
Ütemezés	Megvalósítás időszaka: 2022.10.16. - 2025.10.15. Megvalósítás időtartama: 36 hónap	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza	növekedés

A projekt címe	27. Külterületi helyi közutak fejlesztése Sümegen
A projekt indokoltsága, szükségesség	A tárgyi utak nyomvonalának felújításával, megfelelő profiljának kialakításával megvalósítható, hogy a jelenlegi utak révén az időjárási viszonyoktól függetlenül elérhetővé váljanak az út által megközelíthető mezőgazdasági területek, ingatlanok. Az útszakasz műszaki adottságai javulnak, mivel a meglévő kiegyenlített, rossz profilú útburkolat megerősítésre, felújításra kerül. A fejlesztéssel érintett útszakasz vízelvezető képessége javul, mivel a kátyúktól mentesített, felújított felület nem tartja meg és gyűjti össze a vizet. Az útfelület javítása által a felületről a csapadékvíz a padkára és az árkokba kerül, elszikkad.
A projekt tartalma	Sümege Város Önkormányzata a jelen projekt keretében nyolc külterületen elhelyezkedő út felújítását tervezi. A fejlesztendő útszakaszok közül jelenleg 3 rendelkezik szilárd burkolattal (Baglyashegy u., Vadszőlő köz, Hóvirág u.), a többi zúzottkőves burkolatú út (Zengő köz, Dézsa u., Kanyargós u., Must köz, Borfajta u.). A felújítandó külterületi útszakaszok hossza összesen 1 291 fm.
A projekt célja, elvárt eredmények	Az építés célja javítani a felületek egyenetlenségén, ezáltal jobb utazáskényelmi feltételek biztosítása a közlekedők számára, és ezen kívül megakadályozni a felszíni vizek behatolását a burkolatba, valamint a tervezési időszakra biztosítani az épülő burkolat teherbírását, valamint a tervezett felújítással megvalósítható, hogy az időjárási viszonyoktól függetlenül, komfortosan és biztonságosan a mai kor elvárásainak megfelelően elérhetővé váljanak az út által megközelíthető ingatlanok. A projekt eredményeként a fenntartható közlekedési módok előnyben részesülnek és a projekt eredményeként egyetlen fenntartható közlekedési mód sem kerül hátrányosabb helyzetbe a fejlesztést követően a beruházást megelőző állapothoz viszonyítva.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községüzemeltető Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: tervek rendelkezésre állnak Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció Meglévő dokumentumok: tervdokumentáció
Költségigény (M Ft)	87
Szinergia	A projekt illeszkedik Veszprém Vármegye Területfejlesztési Programjához. Illeszkedik a 4. Prioritás 1.8. intézkedéséhez: Belterületi utak fejlesztése, mely hozzájárul az elérhetőség javításához. A 3.1. intézkedéshez: a pozitív externáliákat létrehozó tevékenységek támogatása, utak minőségi fejlesztése, mely hozzájárul a környezeti károk enyhítését szolgáló közlekedési módok fejlesztéséhez és az elérhetőség javításához. Az 5.2. intézkedéshez: A településeken belül közlekedő lakosok biztonságának növelése érdekében szükséges forgalomtechnikai megoldások kialakítása, amely hozzájárul a forgalombiztonság növeléséhez. Illeszkedik az 5. Prioritás 3.2. intézkedéséhez: Környezeti állapot javítását szolgáló közműfejlesztés, amely hozzájárul a közműfejlesztés az életkörülmények-, a környezeti állapot-, és a fenntarthatóság javításához, a klímaváltozás okozta hatások kompenzálásához
Ütemezés	Megvalósítás időszaka: 2022.05.16.-2024.05.15. Megvalósítás időtartama: 24 hónap
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Átépített vagy korszerűsített közutak hossza növekedés

A projekt címe	28. Zártkertek belterületi fejlesztése	
A projekt indokltsága, szükségesség	Sümege város belterületének fejlődési iránya a zártkertek felé mutat, egyre több lakó költözik ki a zártkertekbe részben kertművelés, megélhetési költségek csökkentése, illetve a panoráma miatt.	
A projekt tartalma	Megfelelő úthálózat kialakítása	
A projekt célja, elvárt eredmények	Ingatlanok megközelíthetősége, közüzemi hálózatok kialakításához szükséges területek biztosítása, hulladékszállításra alkalmas útvonalak kialakítása.	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Közszolgáltató Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentációk, engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	15	
Ütemezés	Megvalósítás időszaka: 2023-2024. Megvalósítás időtartama: 12 hónap	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	szilárd burkolatú utak létesítése	növekedés

A projekt címe	29. Mezőgazdasági utak fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Sümege város külterületén mezőgazdasági területek helyezkednek el, egy részén szántók, legelők, a hegy oldalon szőlő művelés történik. A mezőgazdasági tevékenységből a lakosság jelentős része él, ezért a területek megközelíthetősége érdekében a szükséges kapacitású és minőségű úthálózat kialakítása elengedhetetlen.
A projekt tartalma	Mezőgazdasági utak, kialakítása, fejlesztése
A projekt célja, elvárt eredmények	Mezőgazdasági tevékenységek fokozása a területek megközelíthetőségének növelésével
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentációk, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	50
Ütemezés	Megvalósítás időszaka: Megvalósítás időtartama:
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	növekedés

A projekt címe	30. Belterületi csapadékvíz elvezetés rendezése Sümege ÉK-i városrészben
A projekt indokoltsága, szükségesség	A fejlesztési szükségszerűséget az alapozza meg, hogy a jelenlegi belterületi csapadékvíz elvezető rendszer – a korábban már rögzített természeti, és települési jellemzők miatt – nem képes a keletkező vízmennyiség megfelelő kezelésére, és elvezetésére, ami a belterületi létesítményeket veszélyezteti, a városban az életminőséget rontja, és jelentős anyagi károkat eredményez, amely az önkormányzat, a lakosságot, ill. az érintett vállalkozásokat egyaránt terheli. A domborzati viszonyok miatt a nagy intenzitású esők a gyors összegyülekezés miatt az aszfalt utakon komoly mennyiségben folynak le, melyet a benőtt, feliszapolódott vízvezetők, víznyelők nem bírnak befogadni, vagy kezdetektől fogva magának utat keresve ömlik le az utcákon a víz a mélyebb területek felé. Az elmúlt évek nagy esőzései folyamán az árkok, csatornák olyan mértékben megteltek, hogy nem bírták fogadni a nagy mennyiségű csapadékvizet. Azóta az önkormányzat még nagyobb gondot fordít a csatornák folyamatos takarítására és a már meglévő állagának fenntartására, kiemelt helyen kezeli a csapadékvízzel kapcsolatos problémákat. Az érintett térségre a Rendeki-hegy felől jelentős külterületi vízgyűjtő csatlakozik, mely a meredek vízgyűjtőről nagy mennyiségű csapadékvizet vezet, a viszonylag új kiépítésű lakónegyedre.
A projekt tartalma	Jelen pályázati terv az észak-keleti városrész vízvezetésére vonatkozik, a 84 fkl. út feletti városrészre, melynek csapadékvize a 84 fkl. út- Fehérkő u. keresztezésénél lévő, 1528/26 hrsz-ú volt murvabánya területére kerül bevezetésre, ahol záportároló kialakítása történik. Korábbi tervből csak a CS-II-2 rendszer valósul meg. Önkormányzat korábban személyes egyeztetést végzett a Katasztrófavédelmi Igazgatóság képviselőjével a fenti helyen történő szikkasztómedence kialakításáról. Ezen kialakítással megoldható az északkeleti városrész önálló csapadékvíz elvezetése, a befogadó biztosításával. Korábban készült csapadékvíz csatornák, levezető árkok mérete, vízszállító kapacitása, a meglévő kisműtárgyak (átereszek, kapubejárók) műszaki állapota, mérete általában nem megfelelő, a medrek, csatornák több helyen feliszapolódtak. Egyes helyeken pedig nincs kiépített vízvezető rendszer. A vízvezetők azonban nem megfelelő kapacitásúak, nem mindenhol megfelelő műszaki állapotúak, illetve nem alkotnak műszakilag egységes rendszert, nem biztosítják a felszíni vizek biztonságos elvezetését. A korábbi terv szerinti térségi befogadó a Marcal folyó mely a KDT VIZIG kezelésében van, azonban a jelen koncepció szerint a 64. fkl. út feletti vízgyűjtő leválasztásra került, önálló záportároló kialakítással.
A projekt célja, elvárt eredmények	Fő cél a csapadékvíz biztonságos elvezetése, csapadékvíz infrastruktúra fejlesztése, települési vízkár veszélyeztetettség csökkentése, a településrész környezeti állapotának javítása. Egy egységes koncepció szerinti csapadékvíz elvezetés kialakítás a cél, mely magába foglalja a fő levezetők megfelelő kialakításától az egyes utcai levezetőkig való megfelelő rendezés. A rendezést a befogadótól kell kezdeni. Lehetőség szerint a külterületi vizek belterületet terhelő káros hatását csökkenteni kell, a külterületi vizek megfogásával, lehetőség szerinti ideiglenes víz-visszatartással, iszap- hordalékfogó műtárgyak beépítésével. Az összegyűjtött csapadékvizeket károkozás nélkül kell a befogadóig vezetni.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt rendelkezik a megvalósításhoz szükséges tervvel Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedély Meglévő dokumentumok: engedélyes terv
Költségigény (M Ft)	480
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2021. 11. 11 – 2025. 05. 11. Megvalósítás időtartama: 42 hónap
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Árvízvédelmi intézkedésekkel érintett lakosság növekedés

A projekt címe	31. Belterületi vízelvezetés	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.2 iparterület fejlesztése TOP1; és a településfejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Sümege városának fekvése a várhegy miatt lejtős. A várhegytől indulva a felszínen összegyűlt csapadékvizek becsülten 15-30%-os lejtéssel áramlanak a Marcal vízgyűjtőjébe. A városban történt építkezések, illetve elavult rendszerek következtében több helyen a leáramló felszíni csapadékvíz új útvonalakat követelt magának, mely statikai romlással fenyegeti az útvonalba eső ingatlanokat. Ezért a város területén szükséges a meglévő rendszerek felújítása, cseréje, újbóli kialakítása, annak érdekében, hogy a várhegyről a Marcal gyűjtőjébe a víz akadálymentesen eljuthasson	
A projekt célja, elvárt eredmények	A várhegyről, valamint a szőlőhegyről lezúduló felszíni vizek rendezése	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Községüzemelő Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	300	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 1	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Csapadékvízvédelmi létesítmények hossza	növekedés

A projekt címe	32. Külterületi csapadékvíz elvezetés fejlesztése
A projekt indokoltsága, szükségesség	Sümege város szerkezetéből adódóan a helyi utakról lefolyó csapadékvíz eróziós hatása megjelenik a város belterületi úthálózatán is, ezért a lefolyó csapadék vizet szabályozott mederben, csapadékvíz hálózatban kell elvezetni a fokozott kárveszély miatt.
A projekt tartalma	Csapadékvíz hálózat fejlesztése, záportározók kialakítása
A projekt célja, elvárt eredmények	Villámárvizek kezelése, erózió csökkentése, burkolatok megfelelő szintű védelme
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentációk, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	250
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024. Megvalósítás időtartama: 36 hónap
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	növekedés

A projekt címe	33. Ivóvíz hálózat fejlesztése	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.2 Inkubátorház létrehozása, iparterület fejlesztése TOP1; 1.1 foglalkoztatásnövelő turizmusfejlesztés TOP1; településfejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Sümege város területén a meglévő elavult vízvezeték rendszer korszerűsítése	
A projekt célja, elvárt eredmények	Az elavult vízvezeték rendszer modernizációja	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft. DRV Zrt.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	200	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A programokba bevont személyek száma	növekedés

A projekt címe	34. Járda felújítás a harmonikus és akadálymentes városkép elérése érdekében	
A projekt indoklása, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín a településfejlesztési akciók TOP2; 1.1 foglalkoztatás növelés turizmusfejlesztési járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	A településen az elmúlt években jelentősen leromlott a járdák állapota. A gyalogos közlekedés megkönnyítése érdekében több utca területén szükség lenne ezek felújítására. A projekt főleg a babakocsi közlekedés javítását, illetve az akadálymentesítést célozza meg. De egyértelműen hozzájárul a harmonikus városkép kialakulásához. A kistérségben itt érhető el: bank, postaszolgálat, fogorvosi ellátás, járóbeteg szakellátás, okmányiroda, rendőrkapitányság, tűzoltóság, gimnázium, ezért a fejlesztés nemcsak a település, hanem a térség lakossága számára is pozitív előnyökkel jár	
A projekt célja, elvárt eredmények	A városban található járdák felújítása a közlekedés megkönnyítése, illetve az akadálymentesítés érdekében	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft. Magyar Közútkezelő Zrt.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	35	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 3 év	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A megújult járdaszakaszok hossza	növekedés

A projekt címe	35. Közvilágítás energiatakarékos átalakítása	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.1 foglalkoztatást növelő turizmus fejlesztés TOP1; 1.2 inkubátorház létrehozása, iparterület fejlesztése TOP1; település fejlesztési akciók TOP2 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	A belváros rehabilitáció I. ütemével a Kossuth Lajos utca jelentős részében a közvilágítás modernizációja megtörtént, ennek hatására a barokk kisváros esztétikai elvárásaihoz illeszkedő energiatakarékos rendszer kiépítése realizálódott. A program folytatása az energiaracionalizálás és az egységes településkép kialakítása érdekében szükséges. Kecskvár utca, Pipacs utca, Panoráma dombon és Gróf Apponyi Albert utca új közvilágítás kiépítése és a város többi részében összesen kb. 800 lámpatest kerül lecserélésre.	
A projekt célja, elvárt eredmények	Közvilágítás energiatakarékos átalakítása	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft. E.on	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: tender terv elkészült Szükséges dokumentumok: Tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: tender terv	
Költségigény (M Ft)	120	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2023 Megvalósítás időtartama: 1 év	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése csökkenés	

A projekt címe	36. Szennyvízcsatorna hálózat bővítése a kiépítetlen területeken	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.2 inkubátorházak és iparterület fejlesztése TOP1; 1.2 ökögazdaság fejlesztésének támogatást TOP1 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Sümege városában illetve a kistérségben a szennyvízcsatorna hálózat kiépítettsége 85%-ra tehető. Sümege a térség 8 településéről érkezik szennyvíz, tisztításra. Erre a meglévő csatornahálózatra rá tudnak kapcsolódni azon települések, melyeken a szennyvízcsatorna kiépítése ez eddig még nem történt meg, és a kis projekt méretek miatt az eddigi támogatási rendszerek lehívása irreleváns. A csatornázott településeken is előfordul olyan háztartás, mely a kiépítés időszakában nem élt a rákötés lehetőségével. A megváltozott környezetvédelmi intézkedések a veszélyeztetett vízbázisokon drasztikusan megnövelték a talajterhelési díj mértékét, ezért a családok átgondolva helyzetüket a csatornára való rákötést kezdeményezik. Ezek a pótlólagos rákötések olyan kivitelezési megoldások realizálását indokolják, melyet a lakos nem tud megfizetni (útpályaátvágás), az önkormányzat pedig önerőből ezt nem tudja megoldani	
A projekt célja, elvárt eredmények	Szennyvízcsatorna hálózat bővítése a kiépítetlen területeken	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft. Magyar Közútkezelő NZrt. DRV Zrt	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	150	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 2 hónap/ szakasz	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Kiépült szennyvízcsatorna hálózat hossza	növekedés

A projekt címe	37. A helyi identitás és kohézió erősítése, mentorrendszer kiépítése a háztáji kisgazdálkodás életre keltéséért	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín Ökogazdaság fejlesztésének támogatása TOP1 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	2013-ban mint minden településen, Sümegen is elfogadásra került a települési esélyegyenlőségi program. A program számos olyan felzárkóztatási intézkedési tervet tartalmaz, melyhez az önkormányzatok forrást adni nem tudnak, pályázati források pedig nem érvényesíthetők, szakképzett erőforrás a települések civil szervezetekben pedig nincs. Egyik ilyen projektötletünk a háztáji gazdálkodás újraindítása, a kiskertekben lévő lehetőségek és a háztáji haszonállattartás 'divatba' hozása, a lakosság megtanítása a termelt javak feldolgozására. Foglalkozások tartása a növénytermesztés és állattartás otthoni lehetőségeiről, feltételeiről; kreatív foglalkozások tartása az ökotudatos hulladékgazdálkodás, az otthon fellelhető alulhasznosított alapanyagok használati tárgyakká történő feldolgozására. Gyógynövényekkel való ismerkedés. A projektben a mentorok személyi jellegű költségei, dologi kiadások, bérletek, rendezvények, marketing költségek kerülnek elszámolásra	
A projekt célja, elvárt eredmények	Mentorrendszer kiépítése a háztáji kisgazdálkodás életre keltéséért, oktatás, egyéni mentorálás, promóciós anyagok készítése, rendezvények szervezése	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegi Községi Kft. , mentorok	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt megvalósításához szükséges tervek, engedélyek elkészítése, beszerzése folyamatban van Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	75	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 24	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A programokba bevont személyek száma	növekedés
	Támogatott civil szervezetek száma	növekedés

A projekt címe	38. Lokális együttműködés_városrehabilitációs humán komponensek	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín Foglalkoztatásnövelő turizmusfejlesztés TOP1 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Együttműködés kiépítése és kialakítása, egységes arculat és érdekérvényesítés Turisztikai tevékenységben érintettek oktatása, egyéni mentorálása, promóciós anyagok készítése, rendezvények szervezése	
A projekt célja, elvárt eredmények	Együttműködés kiépítése és kialakítása, egységes arculat és érdekérvényesítés Turisztikai tevékenységben érintettek oktatása, egyéni mentorálása, promóciós anyagok készítése, rendezvények szervezése	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Kft. , mentorok, TDM	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt megvalósításához szükséges tervek, engedélyek elkészítése, beszerzése folyamatban van Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	50	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 24	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A programokba bevont személyek száma	növekedés
	Támogatott civil szervezetek száma	növekedés

A projekt címe	39. A helyi identitás és kohézió erősítése/ helyi igényekre épülő képzési programok megvalósítása	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín Foglalkoztatásnövelő turizmusfejlesztés TOP1 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Helyi igényekre épülő olyan képzési programok realizálása, mely együttműködések kiépítésével és kialakításával, egységes érdekérvényesítés mellett biztosítja az idegenforgalomra épített hiányszakmák feltöltését, munkahelyet és szolgáltatásfejlesztést biztosítanak az együttműködők számára. A projekt célja a turisztikai tevékenységben érintettek oktatása, egyéni mentorálása, promóciós anyagok készítése	
A projekt célja, elvárt eredmények	Turisztikai képzés realizálása és mentorrendszer kialakítása	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Képző , mentorok, TDM	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	36	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 24	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A programokba bevont személyek száma Támogatott civil szervezetek száma	növekedés növekedés

A projekt címe	40. A társadalmi együttműködés erősödését szolgáló lokális programok_Civil kerekasztalok és esélyegyenlőségi programok megvalósítása	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín Foglalkoztatásnövelő turizmusfejlesztés TOP1 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Helyi igényekre épülő, társadalmi szervezetekkel kialakítandó kerekasztalok felépítése, működésének kialakítása, fenntartása. Olyan közös projektek megvalósítása a cél, mely nemcsak a civilekkel való hatékony együttműködést, hanem az esélyegyenlőségi szempontok érvényesítését is összefoglalja	
A projekt célja, elvárt eredmények	Civil kerekasztalok és esélyegyenlőségi programok megvalósítása	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Civil szervezetek, mentorok – esélyegyenlőségi szakemberek	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	50	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 48	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A programokba bevont személyek száma	növekedés
	Támogatott civil szervezetek száma	növekedés

A projekt címe	41. Kerékpárút kiépítés a Sümegi kistérségben	
A projekt indokoltága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.1 foglalkoztatás növelő turizmusfejlesztés járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	A település környezetében már több útvonallal van tervben kerékpárút kiépítés. Sümeg a Balaton kapuja, ezért szükséges lenne az idegenforgalmi összekötése a Balatonra érkező turisták céltelepüléseivel, mint Tapolca vagy Szigliget. A kerékpárút nemcsak a turistáknak biztosítja az alternatív közlekedési lehetőséget, hanem a munkába járást is megkönnyíti azon munkavállalók számára, akik nem gépjárművel szeretnék ezeket a távolságokat megtenni. A kerékpárutak kiépítésével a turisták alternatív lehetőséget kapnak a szabadidő hasznos eltöltésére, miközben az egészséges mozgás mellett a környékbeli látványosságokat, turistaútvonalat is fel tudják térképezni, végigjárni. A balatoni összekötő út mellett szükség van egy térségi kerékpárút kiépítésére is. A tervezett útvonal: Sümeg – Csabrendek - Nemeshany. Egy ilyen típusú együttműködés keretében biztosítottá válik a térségi településekről a munkaerő beáramlása Sümegre, hiszen a térségi településekről a lakosság zöme ingázik a munkahelyére: a megtett távolság pedig (legfeljebb 15 km) ideális testmozgást biztosít az egyénnek. A logisztikai célon túl fellendítésre kerülhetne a falusi turizmus, a térségben lévő nevezetességek látogatottsági szintje és az útvonal menti települések közötti együttműködések. A fejlesztés által a térség és a településhez tartozó közlekedési infrastruktúra fejlettségi szintje is emelkedhet	
A projekt célja, elvárt eredmények	Alternatív közlekedési lehetőséget biztosítson mind a települések lakosságának, mind a térségbe érkező turisták számára. A helyi lakosoknak egyéb lehetőséget biztosít a munkahely és az egyéb közszolgáltatások eléréséhez, mozgási, sportolási lehetőséget biztosít a térségbe érkező turisták számára is. A kerékpárút kiépítésével összefüggésben remélhetőleg az idegenforgalmi attrakció is növekszik	
Projektgazda	Sümeg Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegi Közszolgáltató Kft./Települési önkormányzatok	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	490	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 24	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	A megvalósult kerékpárutak hossza	növekedés

Egyéb projektek

A projekt címe	42. Építészeti alap létrehozása	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín 1.1 foglalkoztatás növelő turizmusfejlesztés TOP1; és a településfejlesztési akció TOP2; az önkormányzati tulajdonú közfeladatot ellátó intézmények energetikai korszerűsítése járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Az önkormányzat célja a magas százalékban műemléki magántulajdonú épület, illetve a műemléki környezetben levő magántulajdonú ingatlanok és helyi védett épületek homlokzati megújításának ösztönzése. Erre a célra egy alap kezelése indokolt, melyből forrást kipályáztatás útján tud a magánszemély elnyerni. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében a benyújtott kérelmek prioritási elvek mérlegelése után tudnak realizálódni, melyet minden ingatlanra ki kívánunk terjeszteni	
A projekt célja, elvárt eredmények	Építészeti alap létrehozása a település leromlott állapotban levő magántulajdonú ingatlanjainak felújítása elősegítéséért	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderek	Sümegei Közszolgáltató Kft. Magánszemélyek	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentáció, engedélyek Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	130	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 1	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Létrehozott vagy helyreállított köz- vagy kereskedelmi épületek Helyreállított lakóegységek	növekedés növekedés

A projekt címe	43. Gépjármű beszerzés	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín egészségügyi alapellátási intézmény kialakítása TOP4járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Az önkormányzat kötelező feladatellátása szabályozza a szociális területen történő kötelezettségeket. Az ellátás átszervezése miatt a szociális ellátórendszer gépjármű ellátottsága megszűnt. A támogató szolgálatot működtető celldömölki szervezethez került, így a szociális gondozási központi jelenleg nem tudja biztosítani kliensei részére a személyi szállítást. A megelőző időkből a szállítást igénybe vették a kliensek, pl. a speciális egészségügyi ellátásra való eljutás esetében, az idősek otthona lakóinak rendezvényekre való szállítása esetében, az idősek és mozgásukban korlátozottak hivatalos ügyekben való intézése esetében stb. A projekt keretében 9 személyes akadálymentesített gépjármű beszerzése válik szükségessé	
A projekt célja, elvárt eredmények	Akadálymentesített személyszállító jármű beszerzése a szociális ellátás érdekében	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Közszolgáltató Kft. Napfény Szociális Segítő Központ	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt azonnal indítható (nem engedélyköteles, vagy minden szükséges terv, engedély rendelkezésre áll Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	20	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 2	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Jobb időügyi szolgáltatásokban részesülő lakosság	növekedés

A projekt címe	44. Épület belső felújítása és energetikai fejlesztés a Petőfi u. 18. sz. alatt	
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín önkormányzati tulajdonú közfeladatot ellátó intézmények energetikai korszerűsítése TOP3 járási vezérprojektjéhez	
A projekt tartalma	Az ingatlan korábban óvodaként működött. Az intézményi működési racionalizálás eredményeként az óvodát az önkormányzat a korábbi felszabadult iskolaépületbe költöztette; így az épület pillanatnyilag oktatási kabinetként szolgál a Start munkaprogram kiegészítéseként. Az épület belső kialakítása pillanatnyilag nem az igénybevevő célcsoportnak van kialakítva, ezért szükséges az ingatlan belső átalakítása (vizes blokkok, belső terek). A belső felújítással párhuzamosan az energiahatékonyság érdekében célszerű napelemek telepítése, mely az épület energiaellátását biztosítja a természet adta lehetőségek által	
A projekt célja, elvárt eredmények	A Petőfi utcai óvoda oktatási központtá történő átalakítása. Az ingatlan hasznosításának racionalizálása, oktatási központként való üzemeltetése, mely nemcsak az önkormányzat, hanem bármely szervezet számára igénybe vehető, akár működéshez kapcsolódó vagy önállóan kezdeményezett programok megvalósítására	
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata	
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Közszolgáltató Kft.	
Előkészítettség	Előkészítettség foka: a projekt megvalósításához szükséges tervek, engedélyek elkészítése, beszerzése folyamatban van Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -	
Költségigény (M Ft)	100	
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 6	
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Akadálymentesített épületek száma	növekedés
	A középületek éves elsődleges energia-fogyasztásának csökkenése	csökkenés

A projekt címe	45. A szakfeladatok ellátását segítő eszközök beszerzése
A projekt indokoltsága, szükségesség	A projekt illeszkedik a megyei gazdaságfejlesztési részprogramhoz és a megvalósítási helyszín az 1.3 ökögazdaság fejlesztésének támogatása TOP1; 1.2 inkubátorház létrehozása iparterület fejlesztése TOP1 járási vezérprojektjéhez
A projekt tartalma	Sümege város önkormányzatának több olyan kötelező feladata van (szakfeladati szám: pl: 813000, 841402, 842541, 862101, 862301, 873011, 881011, 889922, 890441, 890443, 910302, 960302..stb.), melynek ellátása érdekében a szükséges eszközökkel kis és nagy értékű tárgyi eszközökkel, berendezésekkel, kisgépekkel rendelkeznie kell. A gépek, eszközök, berendezések élettartama korlátozott ezért szükséges ezeknek időszakos vagy folyamatos pótlása. Az önkormányzat ilyen eszközeinek cseréje és pótlása időszzerűvé vált, ezért szükséges a különböző munkavégzésre alkalmas eszközök beszerzése
A projekt célja, elvárt eredmények	Az önkormányzati kötelező feladatok ellátásához szükséges eszközök, kis és nagy értékű tárgyi eszközök beszerzése
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Községi Szolgáltató Kft. Kisfaludy Sándor Művelődési Központ Könyvtár és Emlékház
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: - Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	50
Ütemezés	Megvalósítás kezdete: 2024 Megvalósítás időtartama: 6
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	Támogatott civil szervezetek száma növekedés

A projekt címe	46. Kegyeleti parkká alakítása a Nyírlaki temetőnek
A projekt indokoltsága, szükségesség	Nyírlaki temető elhanyagoltsága, meglévő síremlékek karbantartása indokoltá teszi a temető területének más szemszögű megközelítését.
A projekt tartalma	Temető kegyeleti parkká történő alakítása
A projekt célja, elvárt eredmények	Olyan temető létrejötte, ahol a múlt emlékei megjelennek a síremlékekben, a történelmi kötődés erősítése.
Projektgazda	Sümege Város Önkormányzata
Partnerek, stakeholderok	Sümegei Közszolgáltató Kft.
Előkészítettség	Előkészítettség foka: projektötlet Szükséges dokumentumok: tervdokumentációk, engedélyek Meglévő dokumentumok: -
Költségigény (M Ft)	50
Ütemezés	Megvalósítás időszaka: Megvalósítás időtartama:
Indikátor megnevezése, és a tervezett változás	növekedés

**SÜMEGE VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 194/2023. (VII. 27.)
ÖH. HATÁROZATA AZ ITS MÓDOSÍTÁSSAL KAPCSOLATBAN SZÜKSÉGES
EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS LEFOLYTATÁSÁRÓL**

SÜMEGI KÖZÖS ÖNKORMÁNYZATI HIVATAL
8330 SÜMEGE, BÉKE TÉR 7., TEL.: 87/550-750

SZÁM: sum/5652-1/2023.

KIVONAT

**SÜMEGE VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK 2023. JÚLIUS 27-I
RENDKÍVÜLI NYILVÁNOS ÜLÉSÉNEK JEGYZŐKÖNYVÉBŐL**

194/2023. (VII. 27.) öh. határozat

Sümege Város Önkormányzata Képviselő-testülete

1. megismerte az előterjesztésnek és mellékletének tartalmát és támogatja Sümege Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosítását;
2. a 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet 7. § (7) bekezdésben foglaltakra figyelemmel elfogadja Főépítési feljegyzést az 1. melléklet szerint.
3. Sümege Város Önkormányzat Képviselő-testülete felhatalmazza a Polgármestert az 1. pontban foglaltak érdekében, Sümege Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosításával kapcsolatban a szükséges egyeztetési eljárás lefolytatására.

Határidő: azonnal

Felelős: Végh László polgármester

VÉGH LÁSZLÓ S.K.
POLGÁRMESTER

DR. KISS CSILLA MAGDOLNA S.K.
JEGYZŐ

A KIADMÁNY HITELELŐ:

ADM.:

Sümege, 2023. július 27.

SÜMEG VÁROS ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK HATÁROZAT TERVEZETE AZ ITS MÓDOSÍTÁS ELFOGADÁSÁRÓL

Sümeg Város Önkormányzata Képviselő-testületének

.../2024. (....) öh. határozata

Sümeg Város Önkormányzata Képviselő-testülete a településtervek tartalmáról, elkészítésének és elfogadásának rendjéről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 419/2021. (VII. 15.) Korm. rendelet (továbbiakban: Eljr.) előírásainak megfelelően elkészült Integrált Településfejlesztési Stratégiával kapcsolatban az alábbi döntéseket hozza:

Sümeg Város Önkormányzata Képviselő-testülete

1. megismerte az előterjesztésnek és mellékletének tartalmát és támogatja Sümeg Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának módosítását,
2. a mellékletben foglalt Integrált Településfejlesztési Stratégiát elfogadja,
3. az elfogadott dokumentum a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Határidő: azonnal

Felelős: Végh László polgármester

VÉGH LÁSZLÓ S.K.

POLGÁRMESTER

DR. KISS CSILLA MAGDOLNA S.K.

JEGYZŐ